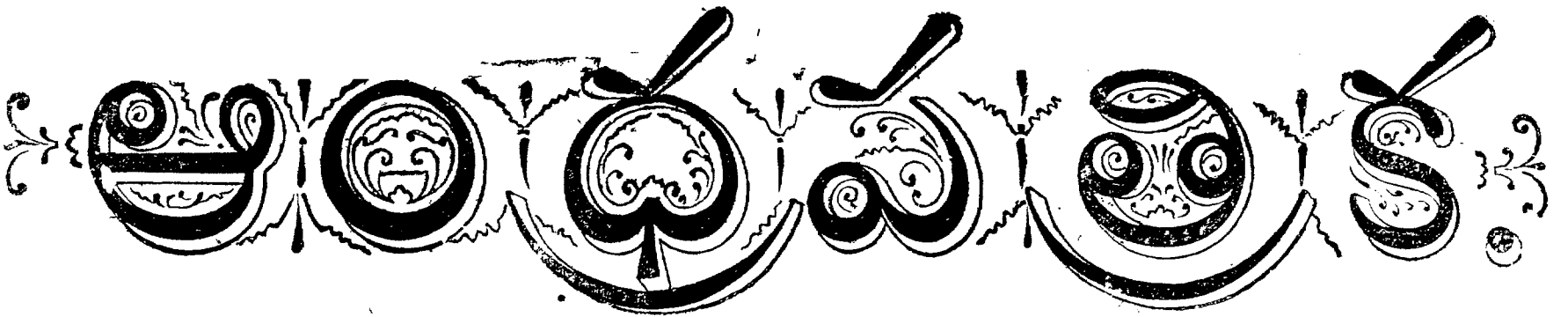

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

విడి పత్రిక 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

310833 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 7-వ తేది గురువారము
రుధిరోడ్డారి నామ సంవత్సరము, మాఘమాస శుద్ధ తృతీయ 3.

No. 160
సంచిక ౧౬౦

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of
"MAHATMA GANDHI"

1924 ఆమృతాంజనము క్యాలండరు 1924

గాంధీ మహాత్ముని

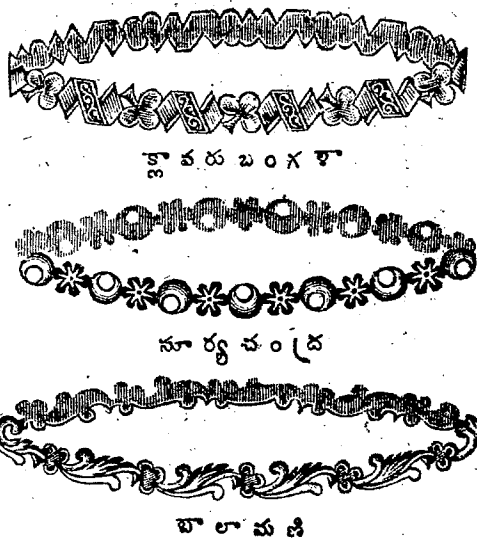
పటము రంగులతో ముద్రింపబడియున్నది.

క్యాలండరు 1-కి నెల 0-4-0.

పి. పి. సహా 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

ఆమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

చిత్రవిచిత్రపు గాజులకు పుట్టినిల్లు
ప్రస్తుతకాలమునకు తన బంగారు గాజులు పలుకము
లలో అనేక కొలతలలో అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.
2 1/2 సవరము మొదలు 6 సవరములవరకు రయారగును.
చేదారము సహా మజారి బర 1-కి మజారి రూ 10.0-0.
ఒకసారి మానద్ద చేరముచేసిన అంతయు మీకే తెలియును.
సవరము బంగారుకు సీమమెడికి పూచీ యివ్వబడును.
ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు, 25 చైవాబజారురోడ్డు - మద్రాసు.

వెల్లింగుటన్ సిసీమా

2-2-24 కనివారము నుండి 8-2-24 తేది శుక్రవారము వరకు
సా॥ 6-15 గంటలలో 12 రోజులు రెండు ప్రదర్శనలు. రాత్రి 9-30
వరకు, ఆదివారములందు 8-15 గంటలవరకు యూనివర్సల్
జనగాంటిక్ వండరచ్చాపురు ఆట. 18 దినములలో ప్రదర్శనలు
చేయుట. విల్లియం డెస్టాండు మొదటిసారిగా.

అను ఆట ప్రదర్శింపబడును.

ఉపకరణము 1,2,3,4,5,6 భాగములు.

ఇంటర్ నాషనల్ న్యూస్, హాస్యముచూపవలెను.

క్రిష్టాఫుగర్ వర్క్సు, లిమిటెడ్

మచిలీ పట్టణము

మచిలీపట్టణంలో యీ కంపెనీ వారి వల్ల నూతనంగా స్థాపించబడిన వందల వార్షిక ఫ్యాక్టరీ తయారైనది. యందులో స్వచ్ఛమైన వందల వార్షిక చేయబడుచున్నది. యీ కంపెనీ వారి అనేక వోల్టేజీలను చేయబడుచున్నది. విద్యుత్తులనుండి వచ్చు వందల వార్షిక గాని యీ కంపెనీ వారి యితర వోల్టేజీ తయారయ్యే వందల వార్షిక గాని యిది విద్యుత్తులతోను తీసిపోక చాలా శ్రేష్ఠతరముగా వుంటున్నది. యిందులో మొదట వారి చేయించబడిన పేర్లు యీ వత్తును పూర్తి కాబడినా. యింకా మరొకటి పేర్లు వారి చేయబడుచు ఈ వత్తును జరిగిన డ్రైక్లర్ మిటింగులో నిర్ధారణ కాబడినందున యిప్పుడు పేర్లు వేరు వేరుగా వారి కొంత అవకాశము ఏర్పడుటకు కార్యమైంది యివియున్న త్వరలోనే పూర్తి కాబడును. అయితే ఎరికిని పేర్లు యివ్వబడలేదు. కాబట్టి నవరూర త్వరపడవలెను. వివరములు కంపెనీ ఆఫీసు వ్రాసి తెలుసుకొనవలయును.

క్రిష్టాఫుగర్ వర్క్సు, లిమిటెడ్

తపాల పెట్టె నెం 11 మచిలీపట్టణం.

కలరా మాత్రలు

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు నెల రూ 0-6-0.

ఆమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

శ్యామా సుందరము

ఒక చక్కని నవల

గ్రంథకర్త : ఒంతలి నత్య నాథము

ఇది నలువదేండ్లకు పూర్వ మాంద్రదేశమును కలవరపఱచిన

రంపయుద్ధము

నకు సంబంధించిన నవల. కథాసందర్భములు, వర్ణనలు, రంగములు, పాత్రలు హృద్యములై చిత్రము నాకర్షించును

డిబ్బీ పైజా ౧౦౦ పేజీలు : నెల రూ 1-0-0

ఒకేసారి మొత్తము కొనుగోలుకు కమిషన్ నివ్వబడును

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తపాలాపెట్టె 212, మదరాసు

—:—:—:—:—

రాజ్యమును పరిపాలించుచు, వాటిభేదములను
తొలగించుట యొక్క అవశ్యకతను గురించియు భారతదేశము
వాతీయోద్భవము గలిగి స్వపరిపాలనమును స్థాపించుటకా
నిట్లు దేశ భేదమును జేయుటయు ననియు నుడిచి, ఆ గ్రామ
ములలో కార్యకర్తలనువారు భారతీయులను విశ్వసించి
అట్లనే పరిపాలనమును గలిగి జేర్చుకొనుటదలింపగలవదను
ఈ దేశమును సంఘీకరించి ఆచరణలో పెట్టి యెడల నెది
వలయునా తగినదను.

కెప్టెను అబాబ్ ఖాన్

అబాబ్ ఖాన్ గారు, రెండవ వరకును నేరమునకు అశాంతిని పురిచు, తెలంగాణ పటాలముల ప్రభుత్వమును ముగించు నొనర్చుట కొక సంఘమును నియమించుట కంగీరించెద ననియు నుడివెడ. తెలంగాణ పటాలములలో భారతీయుల వేరనుట అగ్గరి పటాలముల సమానముగ హెచ్చించి, రిగ్యులరు పటాలములలోని భారతీయుల వేరనుట గురించి వివాదములు గలుగు నని నుడివెడ.

దొరస్వామి అయ్యంగారు

ఈ తీర్మానమును, భారతీయభివృద్ధి దేవుడు దొర సామి అయ్యంగారు ఆశ్చర్యమునకు దెలిపిరి. ప్రభుత్వమువారు భారతీయులను విశ్వసించియుండల, భారతీయులను తన రక్షణను తాను సాగించుకొనాలనను వాదనము అదృశ్యమగును.

లిపిన చంద్రపాలుగారు

అగ్గరి, తెలంగాణలు రెండుదశలను వచ్చు వాటి విభేదము బట్టికలమును, తెలంగాణ ప్రభుత్వములో జేరటకు యోగ్యులను పాత్రపాపములని లిపి చంద్ర పాలుగారు నుడివెరి. భారతీయులు సామాన్య రక్షణమునందు పాల్గొన నంతకలమును స్వరాజ్యము నందకలదు. భారతీయులు, నిలువ వరిపాలనను తమకావలసి వైక రక్షణ భారతీయుల యూరపీయులను విమోచనం నని గొడుమున్న తని కొందరు ఆశాపించుచుండిరి. లేదు. సంపూర్ణ రాజకీయో, విశ్వాసపాత్రముగ సామాన్యరక్షణమునందు నేర యొనర్చెద మని మే మీయా వ్యవహారముచేయున్నాము. దాని నంగీరింపుడు అట్లు జేయు నెడల రాష్ట్రములలో తిరిగి ప్రారంభ మగుచున్న రహస్యస్థలసంఘములకు తా వుండదు.

భారతీయులను నమ్ముటలను మీకు వివాదము గలుగదు. వివాదము ను దీర్చివేయునది వా రగుదురు.

బర్దనుగారు

ప్రభుత్వసభ్యులను బర్దనుగారు మాటాడుచు తెలంగాణ ఘోష బిల్లుచే చర్యనందగ్ధమున అప్పటి ప్రధానమంత్రి యగు శర్. చాంల్యునుగారి యపకాశములనుండి కొన్ని భాగముల జదివి వాటిభేదముల వారి వ్యాసములను జేమాత్ర మును లేదని తెలిపగలదని నుడివెడ. ఈరెండు పటాలములను పూర్తిగా వేర్వేరకలములకు వేర్వేరకలములను, తెలంగాణ పటాలములను చాల అధికముగ రక్షింపు వలసి యున్నది. ఈపటాలములను సంగ్రహము రంగమునను నుడ రిగ్యులరు పటాలములకు తోడ్పడుట కుద్దేశమున. అగ్గరిపటాలము వేరనుట సాధికార్యముల కొరత యుద్దేశమున. తమవేర రక్షణమునందు పాల్గొనుట కిభారతీయుల కవకాశము నొగట్టుట కు తెలంగాణ పటాల ముద్దేశమున. ఈవేరమునందు నివాస మేర్పరుచు కొనిన బ్రిటిషులారు తమవృత్తిభివృద్ధిరక్షణ వేర, సంగ్రహమురంగమున పాల్గొనకలముగను, స్థానముగ నేర యొనర్చుట వారి వకాశము గల్గించుటకై అగ్గరి పటాల ముద్దేశమున. ఇప్పు డీరెండుదశలను నేర మొనర్చు, తెలంగాణ దశ, ధులనే అందరకును విధించుటలను అగ్గరి పటాలమును అందు వనిజేయుచున్న వారు ను తొలగి పోవలసివచ్చును. వై ని క కారణముల వేర నీ భేద మొనర్చు బడ నేగాని, వేరొందుగాను. కాంతికలమునందు కనిష్ట సంఖ్యాక వైస్యమును, కలగారుకలమున దానిని సాభ్య మైనంత యధిక మొన్న వీళ్లను నుండుకొనుటకు ప్రతిజ్ఞమును ప్రకల్పించును. వైస్యవిషయమున ఇంచితేవుసంఘమువారి తొనర్చిన నూచలన్నియును ఆచరణలో నెట్లు వును. రిగ్యులరు భారతీయ పటాలముల నింకను తగ్గింపు మీ లేదు. రిగ్యులరు వైస్యముగాక ఇదివరకు వైస్యమున వనిజేసి ఇప్పుడు నివివిద్యోగములలో నున్నవారు గలరు. కాని వారి నేనుముమున వైస్యము వైస్యములో జేరవలెనని కొర మీగలదు. వీరికి తరవార తెలంగాణ దశములలోని వాక రిగ్యులరు వైస్యముగలరు. వీరికి తుంది రక్షింపగలదుగాన ఆవశ్యమైనప్పుడు రిగ్యులరు పటాల ములకు వానబడును నిలువటకు మీవరచ్చును.

తెలంగాణ పటాలము వేరమునకు తమను అచ్చట వచ్చు బిల్లు వదలుగ గలరు. అందుచే స్థానికావశ్యక గలిగియున్న స్వల్ప భృత్యులలో వీరిందరి కొక్క వో జేర్చుటకు మీలేదు. అగ్గరి పటాలములలోని వారు సమకూడగలరు. అగ్గరి పటాలము లోని వారికి, రిగ్యులరు బ్రిటిషుపటాలముల స్నేహమిదనే వేరముల నొనగుచున్నారు. తెలంగాణ పటాలములలోనివారికి భారతీయ వైస్యములలోని తమ సహోద్యోగుల స్నేహమిదనే వేరముల నొనగుచున్నారు. తెలంగాణ పటాలములలో

వారివేరములను, అగ్గరిపటాల వేరములలో సమానముగ జేరుటకు నెడల రిగ్యులరు పటాలములలోని భారతీయుల వేరముల గూడ హెచ్చించవలసియుండును. భారతీయ రిగ్యులరు వైస్యలవేరమును బ్రిటిషు వైస్యలవేరముతో సమానముగ నొనర్చుట అధికముగ ససాభ్యము. అందుచేత వానివేరముల వచ్చు చచ్చింపు సవరణము జేడు.

డా. గౌరు:—బ్రిటిషు వైస్యల వేరము భారతీయుల స్నేహతో సమమొనర్చునో?

బర్దనుగారు:—వైస్యము వలంకిరీపద్ధతిపై రిగ్యులరుజేరు బడినంతకలమును బ్రిటిషు వైస్యల కింతవేరములలో నొనగు వేరమునే యొనగుటలని యుండును.

ఈ సమయమున సభవారు అల్పాహరణులకు లేదిరి.

పండిత మదనమోహన మూలవా

సభవారు తిరిగి సమావేశమైన తరువాత మదనమోహన మూలవాగారు మనఃపూర్వముగా తీర్మానమును బలపరుచుచు, అందరి ఆదృశ్యమున నందుకు కీర్తిపాత్రములు గల సభకు నుపపాదించెను. “ఇండియాను తెలంగాణ దశమును అభివృద్ధి కరిగి రిగ్యులరు వైస్యమునకు వెను సామర్థ్యవంతమగు రెండవ మూలములనుగ నొనర్చుటకు జేరములని అగ్గరిపటాలము లాదిగాగల వానరీగ్యులరు వైస్యదశముల నిర్మాణమున వాటిభేదముల తొలగించుటకు దీనికొనవలసిన చర్యలను నూచించుటకు ఒకసంఘమును నియమించవలెను” నవరణ నుపపాదించుచు, సంస్కరణల కానన మొనర్చుటవరకు ఈ వేరమున వరిపాల నము భారతీయుల కొనగుటకు గురించి తలపిన వలంపు లేదని నుడివెడ. ఇకమీద కొలదికలములవలెన వైస్యవేరములను బ్రిటిషువారి చేతులలోనుండునని బ్రిటిషు అధికారులు గవనింప వలెను. వైస్యకాళి కార్యక్రమమును బర్దనుగారు, వైస్యవృత్తి తొనిపాడుగాదు. ఇకమీద అతని స్థానమున, వైస్యకాళి యందు, భారతీయ సినిమ అధికారిని నియమించవలెను. ప్రస్తుత మునకు, రిగ్యులరు పటాలముల విషయమును సర్వసేవాధికారి చేతులలో విడువగలము. కాని వానరీగ్యులరు భారతీయ పటాల ముల వేర్వేరుతో వాకాళి భారతీయుని అధికారమునకు యుండ వలెను. అట్లొనర్చిన, ప్రభుత్వమువారు జేర.క్షణ కార్యము లలో భారతీయులను తక్షణ జేయుచున్నారని నమ్ముచుగలము గలరు.

డా. బిర్లాగారు:—వేరము రక్షణకాళికు భారతీయ దధికారిగ నుండవలెనని గొడుట ప్రమర్దముగా వా?

అభ్యు:—ఆ విషయము, తీరమానమైన సక్రమణ గానే యున్నది.

పండితమూలవా:—బిర్లాగారు, బర్దనుగారు యేకపాత్ర మును వినియున్నవో, వాకాళియులు క్రమమైనవా యని క్రక్షించి యుండును.

భారతీయుడు అగ్గరిపటాలముల వేర సభిషించునెడల ఆత డెందుచేత జేర్చుకొనవలెనా? ఈ వేరములలో విద్యా సంస్థాపనలలో వైస్యవిద్య నొనగుటకు తగిన వసతులు లేవు. త్రివిజ్ జపానవేరములందలి జద్ధతులను గవనింపినవో, ఈవేర మున వసతు లెంతవైస్యసాభ్యముగ నున్నవో దెలియును, రొంపటాల ముల వేర్వేరు వైస్యములను తగ్గించుటకు ప్రయత్నింప వలెను. ఈ విషయములను గురించి విచారణసంఘమువారు నూచనల నొనర్చవలెను.

సర్ హెన్రీస్టానియను

కర్నూలు శర్. హెన్రీస్టానియనుగారు తీర్మానమును నవరణకు నుడ నెచ్చుచు, దాను యప్పటికేర్యముల అగ్గరి పటాలములలో నుండినయొ, అవిషయమున సభ్యులు అనుమాన ములను, ఈర్ష్యలకు వదలివేరునలె ననియు నుడివెడ. భారతీయ వేరములకు ఒక రిగ్యులరుదశ నుండవలెను. అప్పుడు, ఒక్క అగ్గరి పటాలముండినకలము. కాని అట్టిని ఇంకను రాలేదు. ప్రస్తుతము అగ్గరి, తెలంగాణ పటాలముల కొకటి జేరు ప్రయత్నించుట ఆ కాశ్రీయము, అచాచరణీయము. ఒక్క లముండిన కలము. కాని అట్టి ఇంకనురాలేదు. ప్రస్తుతము అగ్గరి తెలంగాణ పటాలముల కొకటిజేరు ప్రయత్నించుట ఆ కాశ్రీయము, అశాచరణీయము. ఒక్క పటాలములో భారతీయులను యూరపీయులను అగ్గరి హెచ్చించుట, అచరి జేర్చువో వైస్య సామర్థ్యము భగ్గుమగును.

గౌరుగారు

డాక్టరు గౌరుగారు మూలవాగారివరణను బలపరుచుచు, అగ్గరి పటాలముల వేరగౌరు ప్రతియురపీయులను అగ్గరి హెచ్చించుట బ్రిటిషు వైస్యలతో సమానముగ నొనగుటమి

తెలంగాణ పటాలములలో వేరగౌరు భారతీయునికి నిజా యు కొనగు వేరను మొనగుటయేమి? ఈ విభేద మెం దుచేత నని ప్రశ్నించెను. భారతీయులలో మధ్యరతిరతివారే గాక కలకాలముండి తెలంగాణ యువకులు గూడ జేరుటకు మీండవలె ననియు భారతీయుల గౌరుమున్నది.

భారతీయుని కంటె బ్రిటిషు వైస్యలతోగాను అయిదురెట్లు వచ్చించుచున్నాడు. వేరములలో వనిజేయుటకు జేర్చుబడిన అగ్గరి పటాలములలో కెప్పుడు వేరము లొనగుటయు, భారతీయ వేరములకు తెలంగాణ వనిజేయుటలనియు తెలంగాణ పటాలములలో రిగ్యులరు వేరము నొనగుటయు సమానముగ నున్నది.

ఒకరు:—భారతీయ వేరముల గారు.

డాక్టరు గౌరు:—వాక్యతాయుత ప్రభుత్వాభివృద్ధికొర కు ప్రజేతేట్లుండిన సంస్కరణలలో వాటు ఈవేరములలోని బ్రిటిషుపటాలముల తగ్గించువిధానము గూడ సభివృద్ధి నొందు చుండవలెను.

యోకులుగారు సవరణ బలపరచిరి. రామచంద్రరా వు వరకుగారు శర్ హెన్రీ స్టానియను గారు వేరసిన కారణ ము లన్నియు మూలవాగారి సవరణను బలపరుచుచున్న వని నుడివెరి.

సర్వసేవాధికారి

సర్వసేవాధికారిగారు సవరణ సంగీరించిరి. తెలంగాణ పటాలములయొక్క అభివృద్ధి నానృపమునకు చాల ప్రే మతో జరిగిండుచుండును. కొన్ని యూటులందు సోప్తము సంక్రమికరణం లేదని తెలుపుటకు చాల విచారించుచున్నాను. తెలంగాణ దేశాభివృద్ధికి ఈతీర్మానము నూచింపబడిట్లు అగ్గరి పటాలములలో గలపుటకంటె వివాదరమైనది మర్త యొకటి యుండవోదు. ఈసభయందు జరిగినయేకపాత్రములలో ఈరెండుపటాలములలోని వాటియభివేరముల గవనింపబడు చుండెను ఆశోపణల గాంచుటకు విచారించుచున్నాడు. ఈ సభయందు దందరికంటెను, తెలంగాణ, అగ్గరిపటాలము లందు వా కెప్పుడుసభ్యులు గలరు. అందుచే నీజాతివరణ భావము ఈసభయందున్న వెలుల. నెచ్చుటలేదని నేనుజెప్ప గలను. (ఁపు). ఈభావము వైస్యకాళిలోకంటె నీసభయందు జేర్చ ముగ గలదు. భారతీయవైస్య వేరముండి: పరిమితి లో బడి తెలంగాణ పటాలము సభివృద్ధిపరచుటకు నే నన్ని విధముల వోడ్పడెను.

పండితమూలవా:—భారతీయ వైస్య నియమించిన పరి మితు లేమి?

సర్వసేవాధికారి:—తెలంగాణ దశములో నిప్పుడు 15000 మంది గలరు. ఈ పటాలము 20 వేలవరకు మూత్ర ముండ వలెనను పరిమితి గలదు.

మూలవాగారు:—20 వేలను గురించి మూత్రమే ఈ సంఘమును నియమించువో ఈ సవరణ నుపసంహరించుకొను టువర మని తలచెదను.

సర్వసేవాధికారి:—20 వేలపరిమితి. కాని ఈ పటాల ముల జాతిప్రదమగునెడల వీని సభివృద్ధి యొనర్చుటకు గురించి లోచించెదను. ఇంకను వీని సభివృద్ధి యొనర్చవలె నని కొరు టకు వాకభివృద్ధిరక్షణ జేరు.

మూలవాగారు:—తెలంగాణ పటాలముల ను వీనికొనవలసిన పరిమితిగురించి గూడ నీ సంఘమువారు నూచన లొనర్చవలెనని కొరువో. నీసవరణగురించి వట్టుపట్టెదను.

సర్వసేవాధికారి:—అవిషయము సవరణలోనే కలదు తీర్మాన మంగీరింపబడుట.

తీర్మానము సంగీరింపబడినవరకు సభవారే సంగీరింప బడెను. అంతటితో సభ ముగిసెను. తిరిగి శేవు సమావేశ మగును. (అ. ప్రె.)

కథలపుస్తకములు.

ఒక్కొక్కటి 4 అణాలు.

- 1 భాలనీతికథలు, 2 నూరు వినోదకథలు 3 శేషుక్క పుణ్యచక్ర కథలు, 4 యుక్తికథలు 5 మర్నాద రామన్నకథలు, 6 తెనాలి రామలింగని హాస్యకథలు, 7 నిజమైన కాళీమజలీలు 1 భాగము 1-8-0, 2 భాగము 1-8-0, 8 లక్ష్మీకథలు 0-8-0, పంజాబుకథలు 0-12-0. వలయువారు:—

మంజువాణి ముద్రాక్షరశాల, ఏలూరు.

బుబుచ్చ సాంబమూర్తి గారు

హెకోరువారి డ తరువు

చిన్న పురి హైకోర్టుగా న్యాయవాదుల చట్టముయొక్క
18 (ఎఫ్) సెక్షను కింద నోటీసు

మహారాజశ్రీ బుజుగు సామయ్యగారికి
 నన్ను కనువీడరు కారితాద,

[illegible]

1924 నవంబరు 10 దినమున ఉదయం 11 గంటలకు
హైకోర్టువారు యాదవమున విచారించుటకు ప్రార్థించుట
నియమం అదివరమున మిశ్రశిక్షకులుగాగాని ప్లేజరు ద్వారాగాని
నచ్చి, మిమ్ము నట్లు యెందుకు విచారణ చేయకూడదో తెలుపు
కొనుటకు మీరు న్యాయస్థానియందు మీరు తెలిసి కొనవలెను.

(ఉత్తరభూమి)
సబ్బలసిద్ధిపేట రిజిస్ట్రారు,
అపిలేటరేటు.

[illegible]

అభ్యుదయము కలనల్ గన్ కాల్చిన్పునేరము

బొంబాయి ర ఫిలిటరే:—బొంబాయి ప్రాజెక్టు కిమిసన్
 పెన్షన్లలో వ్యాజ్యమునూర్చి కౌపుగారి యెదుటను యూరిపీయన్
 లతో కూడుకొనిన క్రైస్టియన్ చార్జి యెదుటను విచారింప
 బడుటకు తప్ప నెంటు కలవల్ గొన్ కాలిన్సుగారు తీసికొని
 రాలడెను. ఫిర్యాది తరపున బిర్మింగ్హామితో కూడ
 అవ్వకొలువైనరజు వచ్చును. ముద్దాయికరపున బి. జే. దేకాయి
 గారు వాదించిరి. ముద్దాయి రెండు నేరములకు విచారింప
 బడెను. ఒకవోటు ఆగ్రాలోని మెస్సెన్స్ గన్ పిలటం అందున
 న్ను వారిలోను వేరొకవోటు బొంబాయిలో మహమ్మదాలీ ఆ
 ను అరబ్బీ మతాల్లవత్తునీలోను రక్కసు మాటలు చెప్పి వారి
 ద్వంద్వంబి నగలను, ఒకపచ్చను ఒకమాత్రపుచెప్పను తీసికొనెను.
 ఇందువలన యిరెండు మోసము చేసెనని నిందమోపబడెను.
 మోసము చేయుటయందు మిసెను ఆరనను, మిసెను ముట్టుతో
 క్కుటజేసెనని 11½ పెన్సను క్రిందకూడ యిరెండు నిందమోప
 బడెను. ఫిర్యాదిని తరిగిచేసిన కరుణార వాయాజా నేను
 బడెను.

మధురలో కలరా
ఫిబ్రవరి 4:—మధురలో కలరా పూర్తిగా నున్నది. కడ
చిన కొన్ని రోజులలో 180 మంది కలరా తగిలి 100 మంది
చనిపోయిరి. (ఆంధ్ర)

శ్రీ మైలవరం బాలభారతి సమాజము వారు

రాధాకృష్ణ
1924-వ సం॥ ఫిబ్రవరి 9-వ తేది
శనివారము రాత్రి 9- గంటలకు
విక్టోరియా పురమందిరమున (తెనుగున)

ప్రతి పాఠ్య రత్నము.

పుడమలము:—రు 4, 3, 2, 1, అ 8.
శ్రీలక్ష్మి:—రు 3, 2, 1, అ 8.
కె. వీరయ్యపంతులు, మేనేజరు.
డాక్టరు పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.
హైదరాబాద్ నగరము లోని గంగుండీయే టికెట్టు దొరకును.

7-10-68

శ్రీ గాంధీ మహాత్మని విడుదల

అఖిల భారత ప్రార్థన దినము

మౌలానా మహమ్మదాలీగారి సూచన

దేశమునందంతటను ఒక్కదినముననే ప్రార్థనలు జరుగవలెను. ఆదినమును నిర్ణయించి తెలిపెద మని మహమ్మదాలీగారు నుడివీరి.

సామాను వైద్యశాలలో 5 వ తేదీని జరిగిన విశేషములు

5 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు స్వకీయ విలేఖరి పూనానుండి బొంబాయి క్రానికలు పత్రికకు తెలిపినట్లు నిలువతెలిపెను.

గాంధీ మహాత్మని విడుదలచేసినవారైన బొంబాయిలో తెలియగానే మౌలానా మహమ్మదాలీ, నేటు రివల్యూషన్ జీవన్, మహాత్మా, కార్మనేమాన్, జీవరాజు, సీ, తల్లీ మూరాజు, మరాజు సతీయగిర్లు మరెందఱును ప్రభుత్వమును ఎక్స్ప్రెసులో బొంబాయినుండి పూనాకువచ్చి వెంటనే సామాను వైద్యశాలకే మహాత్మని సందర్శించిరి. వాడుక చురుకైన మహాత్మను గాఢింజపలమును భుజించుచుండెను. వాఢింజపండ్లను దినుచున్నారా యని మహమ్మదాలీగారు మహాత్మని హాస్యపాడెను. మహాత్మనుగూడ సరసముగానే ప్రశ్నోత్తర మిచ్చెను. బొంబాయి నగరవాసులకు ప్రభుత్వము వంపిన అభివృద్ధి సుదేశమును మౌలానాగారు చూపుచువారు మహాత్మనుకు విన్నవించిరి. నేటు ఛోటనీగారి సుదేశమునుగూడ మహాత్మను కరిగించిరి.

“ఈ తేదీ మొదలు ఆరువారములకు తక్కువ గాకుండు నేటి వైద్యశాలలోనే యుండును. పిమ్మట నెటకేసునదియు నేనింకను నిర్ధారణ జేయలేదు. నన్ను చూచుటకు ప్రయత్నమునలకులొనై పూనా నగరమునకు వచ్చుటకంటె తీరిక కాలమున రాట్లముపై నూలువడికిన నాకు చాల నొత్తోపముగా నుండును. ఖద్దరును వ్యాపిపచేయుడను నదియే నాసందేశమని” మహాత్మను తెలిపెను.

“5 వ తేదీ ఉదయమున రిఫుటలకు సివిల్ సర్జను కల్లు అమావకు గారు విడుదలవారైన వాకరిగించిరి. ఇదివరకు నన్ను ప్రధానభరణమున కుడమిడ జోక వార్డులో నుంచి విడుదలవార్త తెల్లడియైనది గాన చాలమంది నన్ను చూచుటకు వచ్చెదరని నన్ను వైద్యశాల ఆవరణలోనున్న యొక ప్రత్యేక కుటీరమునకు మార్చిరి. నేడు మొదలు నేటి వైద్యశాలలో నన్ను యితర రోగులతోపాటుకొనివచ్చెదరు. ఇంకవరకును ప్రభుత్వాధికరణమున వారు నన్ను వైద్యశాలలో చాల వాడుగా వాడరించిరి. గాయము మానుచున్నది గాని ప్రక్కకు తిరిగి నపుడింకను కొంచెము నొప్పికలుగుచునే యున్నదని” మహాత్మను నడివేశ. మహాత్మని విడుదలను నన్నామామతో ఆనందముగానే కనబడుచున్నాడు.

“దేశీయులందఱును ఏక కాలమున ప్రార్థనల నొనరించుట కొకదినము నిర్ణయింపవలెనని మౌలానా మహమ్మదాలీగారు సూచించిరి. ఆ తేదీ నింకను నిర్ణయింపలేదు. కాని నేడు మధ్యాహ్నము ప్రకటించెదరని తలంచెదను. “మహాత్మను అజ్ఞేరునుండి వచ్చుచుండగా అరెస్టు చేసిరి. కాన మహాత్మను మరల మొట్టమొదట అజ్ఞేరుకే వెళ్లవలెనని” మహమ్మదాలీగారు మహాత్మనితో చెప్పిరి. మహాత్మను మామముతో సంగీకారమును తెలిపెను. మహాత్మనుకు ఫండేశము నొసంగవలెనని యొకరు సూచింపగా “నా మొదటిసందేశము కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడగు మౌలానా మహమ్మదాలీగారికే” యని

మహాత్మను నెను. మౌలానాగారు మందహాసముతో దాని నామోదించిరి. మహాత్మను మరల స్వేచ్ఛను బడసెనను నానంద మచట నున్నవారందరి చదనములను వెల్లడియెనది. మహాత్మను ఖులాసా నవ్వచు వారందరితో హెచ్చరికతో సంకసేపును మాటలాడుచునే యుండెను. విడుదల ప్రకటనముతో 4 వ తేదీ రాత్రి వెలువడిన బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక అవసరసంచికను, పత్రికను, మహాత్మను కొసంగి యీ పత్రికలను చదువుటకు మిత్రభ్రాతృ మేమైనకలదా? అని యడిగిరి.

నేటినుండి నా కెట్టి అభ్యంతరమునులేదు

అని మహాత్మను నుడివెను. చెరసాలకు వెళ్లినది మొదలు 5 వ తేదీ ఉదయమువరకును మహాత్మను దేవునికను చేత నంటలేదు. ఇంత వరకును పోలీసు యూనిఫారమును ధరింపక మామూలు దుస్తులతోనే చెజసాల గుమ్మమువద్ద కావలియుండు పోలీసుభటులు విడుదల జరిగినందుకు నిదర్శనముగా 5 వ తేదీనుండి అదృశ్యులైరి. (బొంబాయి క్రానికలు)

పూనాలో ఉత్సవములు

బహిరంగసభలో నాయకుల ప్రసంగములు
మహాత్మని ఆశ్చర్యము వాడుగానే యున్నది. 5 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ఎక్స్ప్రెసులో బొంబాయినుండి చాలమంది ప్రభుత్వము వచ్చి మహాత్మని సందర్శించిరి. ఆరాత్రి నగరము దీపావళిలతో నలంకరింపబడెను. ఎన్. ఎం. పరంజీగారి అధ్యక్షతకీ 5 వ తేదీ సాయంత్రము బహిరంగసభ జరిగినది. తొలుదొలిన మౌలానా మహమ్మదాలీగారు పర్యవేసించిరి. మహాత్మనును, విజ్ఞాన దోరతనమునకు వందనములు. తెలిసికొద్దరు ధర్మిని నిర్వాణవిధానమును సాగింపు దని ప్రజలను హెచ్చరించిరి. పిమ్మట బి.ఎస్. కాకడే, ఎల్. బి. భోష్టి, డాక్టరు జకరియూగారు ద్వవ్యసించిరి. వైద్యశాలవద్ద గుంపుగా మూగవద్దని దేశవాసు గాఢిగారు నుడివీరి. త్యాగ మొనరింపవలెనని ప్రోత్సాహము బోధించిరి. అధ్యక్షుడు దంక్యమున సుహృదీయము జానమర్దమువలన నలనట కలిగినది

5 వ తేదీని చాలమంది వచ్చి మహాత్మని సందర్శించిరి. సభాపింతుకు ప్రత్యక్షము జరిగినది. సాయంత్రము కేలకొలది ప్రజలు వైద్యశాలవద్ద చేరిరి. అందులన మహాత్మనుకు కొంత ఉత్తేజమును అలంకరించుట కలిగినందున వాచాత్రికలక నిర్దయించిరి. అందులన సంభూర్ణుడు విక్రంది అవసరమైనది. ని. 16 వ తేదీ మధ్యాహ్నమునుండి మరల మహాత్మనుకు ప్రకాశింపితి కలిగింది. ప్రజలు రాకుండు ఏర్పాటు చేయబడినది. నిన్న గుంపు చేరలేదు.

రై. హ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి తింజివార్త
“మీర కను పూనానగరమునకే యుండలనిన అవసరముతో భారత సేవకను భుజనమున తాము స్వేచ్ఛగానకెక వచ్చును. తమ రెండుట కామోదింపుట సంఘము సభియుగ గౌరవించుటకు యాకును. సభ్యులందఱును చాలశ్రద్ధా నమోదించెను. మీరు సేవ చేయు భాగ్యము లభించితి” మా సంఘమువారు భక్తియు లభింతు. సంగీతా లో గృహ కళలు

వరకును సందర్శన సంభావనములంగీ కరింపవలెనుట తెన్నయని కవివంశముగ నూదించెను” అని మహాత్మనుకు విన్నవించుటకు విడుదలవార్త ఢిల్లీకేరగానే కాశ్మీరగారు పూనానగరమువారికి తింజివార్త నంపిరి. వారావార్తను మహాత్మనుకు విన్నవించగా “నేను దీర్ఘకాల మీ నగరమున నుండవలసివచ్చి నచో సంఘముం దిరమునే స్వగృహముగా చేసికొందు” నని మహాత్మను నడివెను.

వాగుగా నడుకొనునవరకును గాయమునకు కల్లుకట్టలనిన అవసరము తొలగునవరకును మహాత్మను పూనానగరమునకే యుండునని తెలియచెప్పెను.

దేవదాసుగారి ప్రసంగము
5 వ తేదీ సాయంత్రము పూనానగరమున జరిగిన బహిరంగసభలో దేవదాసుగారు రిట్లు నడిపిరి: “గాంధీ మహాత్మను చాల బలహీనస్థితిలో నున్నాడు గాని మీ రిట్టితరణమున మహాత్మని కందర్శించిన మంత్రయ్యునిని కలిగించిన వారగుదురు. ఆయన కొంకను పూర్తిగా ఆరోగ్యముకలుగలేదు. రెండురోజులకిత మాత్రమేచినిలబడవలసివచ్చెనే మొము తిరిగినది. ఆయన చాల నీరసస్థితిలో నున్నారనుట కదియే నిదర్శనము. గాన మీ యింకను దయతో నాయనని చిని యాట్టిస్థితిలో మహాత్మని కందర్శించి తొందరకరింపకుదురని నమోదించి” దేవదాసు గాంధీగారు నుడివీరి. (కె.ఎల్)

ఢిల్లీలో బహిరంగ సభ

జిన్నాగారు రధ్యక్షతవహించిరి.
5 వ తేదీ సాయంత్రమున ఢిల్లీలో ఫతేహ్ గృహమున, బహిరంగసభ జరిగింది. సభకు చాలమంది వచ్చిరి. మహమ్మదాలీ జిన్నాగారు రధ్యక్షత వహించిరి. “మహాత్మని విడుదల చేసి రనువార్త వినినపుడు కలిగినయోచనము వాతంతియనుం దిదివరకు వాక్కు ధుకు కలుగలేదు. ఎట్టి వేదకులును శోరకు. దండముట చాలవకొనడియెను. తినిలం మమో గొప్ప విషయమును ప్రహేళక కలిగితిమి. కేకీయలందఱు కేకీగ్రీవముగ విషయమును శోరనను దొరకమువారు వానిని తప్ప: శరకేర్పరమునదియే అని వయెను. ఇకముందు మనము చేయు కలకలయెత్తుచులొను యానీతిని మా ప్రయత్నము మనకునుదరు (వార్తను). దొరతనము వారెన్నటికిని నిరోధింపజాలని గొప్పకీక్రి సుభుక్తియే, అదేయే మత్తయ్య (గ్రీవ వార్తను).” అని జిన్నాగారు నడివీరి. “మహాత్మని విడుదలకు సభవారా నంభమును తెల్లడించుచున్నారను” తీర్మానమును అసఫాలీగా రుపపాదించిరి. పూవున తీర్మానమునబలపరచిరి. ఇది స్వరాజ్యకక్షము వారి ప్రధమ విజయముని యొకరును గాంధీగారిని వదిలిగిన నిక దౌర్జన్య విరహితులను న సహాయోద్యమమును మరల తీవ్రముగా సాగించెదనని యొకరును నుడువగా వాచాక్యములు వివాదాస్పదములని అభ్యర్థుడు వారి నిర్దేశని మందలించెను. “ఇది ఏవత్తయవారి సభయను గాదు. మహాత్మని విడుదలకు సంకసమును తెలుపుట కన్పిపత్తయల వారు వికట చేరియున్నార. కాన నిత్రుడి ట్టివిషయముల నీ శలో నుడువనూడదు. మన మందఱును భారత కాననసభలో ప్రవేశించి కన్పెనుండియు గాంధీమహాత్మని విడుదల చేయవలయునని ఏ: గ్రీవముగా శోరయందుట బలననే దొరతనమువారు మహాత్మనివిడుదల చేసిరి. కేకీయన జరుగుచున్న సభాత్మను దొరతనమువారు క్రద్ధగా కుంకుంబువ్వారు. ఈవిషయమునందన్న పత్తయలవారు కేకీధనిచిరని వారక్రహించిరి. అట్టిస్థితిలో కలిదొరతనమును చేయలెక దానినే యీ దొరతనమువారుచేసిరి అనగా వివేకమును రానీతిజ్ఞతను వెల్లడించిరి. ఈవిషయము వెల్లవారు సరిగాగ్రహించెదనుగాని ప్రతిపయములోను ప్రభుత్వమును విమర్శించుట పాడిగాదని “జిన్నాగారు నడివీరి. తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడెను. (అ.ఎల్)

హోంబర్లు (జర్మనీ) లో ఉత్సవము

జర్మనీదేశమునందలి హోంబర్లులోనున్న భారతీయవర్తకము 5 వ తేదీ నచట విడుదలముత్సవమును జరిపిరి. మహాత్మనుకు తమ ఆభివందనముల కందచేయగారి త్వరలో మహాత్మను మరల నామోత్సవము వహించి విజయమును బడయుటకు అగిన సంభూర్ణాశ్చర్యమును సర్వేశ్వరుడు కీర్తించుచు వచ్చెను. అందులో కొరి. ని అమనంద నిన్నులు బొంబాయి ఆంధ్ర పత్రికమునకు వారికి తొలిసారి ప్రత్యక్షుని.

చెన్నపురి ఆంధ్రుల యుత్సవము

గాంధీమహాత్ముని విడుదల యవసరమున సంతోషమున వెలువడుచున్న మదరాసు ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘము పక్షమున నిన్న సాయంత్రము 5-45 గంటలకు తిరువళ్ళీటి సముద్రతీర భాగమున నొక మహాసభ జరిగెను. మొన్నటి సభవలె, నిన్నటి సభకును అనేకులు హాజరైరి. ఆంధ్ర తమిళ కాంగ్రెసుసంఘముల నాయకులు గాకన, కాసున సభ్యులలో మోతే గంగరాజు గారును, టి. ఆదినారాయణ కెట్టిగారును, హాజరైరి. ప్రారంభ మున అధ్యక్షునియొజన విషయమై ఒకంత కలకము జరిగెను. ఉపసభ్యులలో లక్ష్మీ నారాయణ కాశ్రిగారు డాక్టరు ఎం. విజయరాఘవులుగారి పేరున అధ్యక్షపదవికి నూచించిరి. కాని డాక్టరుగారు ఖద్దరు వస్త్రములను ధరింపలేదనియు, గాంధీ మహాత్ముని విడుదల సందర్భమున సమావేశమైన యీ పవిత్ర దినమున విశేషవస్త్రములను, నేత్రాలను ధరించి వచ్చినవారొకరు అధ్యక్షత వహించుట యనుచితముగ నుండునని కవానచంద్ర వర్మగారు ఆక్షేపించిరి. ప్రేక్షకులకు సమానముండిన, ఈ డాక్టరు గారే మరెవ్వరూ నాటికి ఖద్దరును ధరించుకొని వత్తురని లక్ష్మీ నారాయణకాశ్రిగారును, జబ్బుల్ హమీదుగారును చెప్పిరి. ప్రేక్షకులంతట డాక్టరుగారిని అధ్యక్షునిగ నియమింపవలెనని కోరిరి. కాని డాక్టరు విజయరాఘవులుగారులేచి తాముఅధ్యక్షు పదవి నలంకరించుటకు రాలేదని చెప్పిరి. ఆయన కోరినను, నరాయణులు ఖద్దరైరి. కాని ఉడుపులన్నియు ఖద్దరుకాదు. అందుచేత వర్మగారి యాక్షేపణ సమంజసముగనే యుండెను. ఆయనకు మహాత్మునియొడ అత్యంత క్షత్రియుండినను, కొన్ని విషయముల అభిప్రాయభేదము యుండెను. గాంధీ మహాత్మునియభిప్రాయము లను సంపూర్ణముగ ఆమోదించువారే తగియుండురని డాక్టరు గారు చెప్పెను, అధ్యక్షపదవికి టి. వి. గోపాలస్వామి మొదల్యారుగారి పేరును నూచించిరి. లక్ష్మీనారాయణ కాశ్రిగారు ఆమోదించిరి. అంతట గోపాలస్వామి మొదల్యారుగారు అగ్రాస నాధిపత్యము వహించిరి.

ప్రారంభమున మదరాసునందలి హిందూయూవతీ ఆశ్రమ బాలికలు నలుగురు ప్రార్థనగీతముల నతిమనోహరముగ పాడిరి. అప్పటికి.

గట్టే రంగయ్యనాయకుగారు భారత మాతృప్రభుత్వమున గావించి నమ్మట ఇటుల నుపన్యసించిరి.

నిన్న ఒక మహాసభ జరిగినది. ఆ మహాసభ ఎందు నమ్మియుండగోరక దానికొరకే నేటిసభకూడ జరుగుచున్నది. మన నాయకుడు, మన దాత, మన భారతదేశ ముక్తిప్రదాత, స్వాధీశ్వరి, మహామహాత్ముడైన గాంధీమహాత్ముని ఈ నిరంకు కాధికారులు, ఈ బ్రిటిషు నిరంకుకాధికారులు 6 సంవత్సరముల కాలము చెరసాలలోనుండుటకై విధింపబడియుండి కారణాంతరములచేత మనయొక్క ఆందోళనకారణమో లేక ఈ మధ్య హైందవకాసునభలోని మాలవ్యాగారి యొత్తిడివలనో, జిన్నాగారి యొత్తిడివలనో, మన రంగారాజుగారి యొత్తిడివలనో, భయపడి విడిచినారో, లేక ఈమధ్య అనేకమంది అనేకజోష్యములు చెప్పిన వచ్చినారు. పలుకేకములనుండి పలువిధములైన జోష్యములువచ్చినవి. కొందరు ఫిబ్రవరిలో మహాత్ముడు విడుదలచేయబడునని, కొందరు మార్చిలోనని, కొందరు ఏప్రిలులో అని మరొకొందరు 1924 సంవత్సరములోగా విడుదల అయ్యెదరని చెప్పిరి. నిక్కమైన జోష్యము ఒక్కటి ఘటించినది. నాగేశ్వరరావుగారు మాత్రము ఫిబ్రవరి 5 వ తారీఖులోగా మహాత్ముడు తప్పక విడుదలఅయ్యెదరని చెప్పినారు. వారికి పరకథార్థ. మాలానా మహాత్ముడాలీగారు కాంగ్రెసులో మహాత్మునియొద్దనుంచి తాను సందేశముగొనివచ్చి తినని చెప్పిరి. వాటికి నిశ్చయముగా అత్యంతమైనభక్తి మనోభక్తియు ఉండి చెప్పిరి. వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు తదితరులు గడచిన ఆదివారమున మహాత్ముని పూనాలో సందర్శించినపుడు వెంకటప్పయ్యపంతులు గారు మహాత్ము! మరల నిద్రన మెప్పుడు గలుగునని కంటినిర పెట్టిరట.

వెంకటప్పయ్యగారు మహాత్మునివిడుద నిశ్చయమైన భక్తి గలవారు లేండి! మహాత్ముడు పకపకనవ్వి ఎప్పుడుకావలయునంటే అప్పుడే జేసని పెలవిచ్చిరట.

తరువాత నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు వారు ఫిబ్రవరి 5 వ తేదీలోగా తప్పక విడుదలచేయబడుదురు. నిస్సందేహముగా నని వెంకటప్పయ్యపంతులుగారికి చెప్పిరట.

మహాత్ముడు ఇప్పుడు పరిపూర్ణ ఆరోగ్యస్థితిలో నున్నాడు. ఏవిధమును లేదు. కాని వారిప్పుడు బహుటకు వచ్చిన, ఆప

రేమనలోపొందిన బాధకంటె ఎక్కువయ్యెనుమైనబాధ అనుభవించెదరు. ఎందులకు? మనము అస్పృశ్యులు అనుచుండుమే వారు మనలోనే చాలమంది ఉన్నారు. అంటే మాలమాదిగవారు కారని నా యభిప్రాయము. స్వదేశ బట్టలు కట్టుకుండ పోకులునుగి నీమగడ్డలు ఎవరు కొనుచున్నారో వారే అస్పృశ్యులు. మాల మాదిగలను మట్టుకుంటే ప్రాయశ్చిత్త కర్మములను విధించుదురు. కాని నే చెప్పిన అస్పృశ్యులను మట్టుకుంటే ప్రాయశ్చిత్తమే లేదు. ఏకాత్రము లోను విధింపలేదు. మన అవస్థ ఎంతవరకు వచ్చినదోమాడండి. కుటుంబములో ఒక పెద్ద పోషణకర్తయిన ఇక కుటుంబమును ధరింపలేక ఉన్నాము. తారమారై పోయినాము. కుటుంబకర్త ఉన్నప్పుడు ఎవరో మరియొకరు బహుటచేరి భారము వహింపవలెను. కుటుంబమును చక్కబరచవలెను. వారికంతకై లేకున్నను వారుచెప్పినట్లులు నేర్చుకొని వానిప్రకారమచరింపవలెను. తాను తెలిసికొనవలె లేదా ఒకరు చెప్పిన విషయల మన దుస్థితిమాది గతించిన మన పెద్దలు అవసరమగున్నాడు కనుక నేను కొరునజేమనగా ఖద్దరును మీరు తప్పక కట్టవలెను. ఈస న్యాసి పరదేశిబట్టలు విడిచివెట్టండి. ఖద్దరులో ఎక్కుడు నుఖమున్నది. కాన అందరు ఖద్దరు ధరింపవలెను.

స్వప్రయత్నము

యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు ఇటుల నుపన్యసించిరి. మనము మహాత్ముని కారాగారము క్షిరార్థ ఆతి సంతోషముతో ఇక్కడ చేరితిమి. మహాత్మునికి కారాగార విముక్తి అయినందుకు నాకు విశ్వాసములేదు. మహాత్ముని ఆదిన్న జైలునుండి విడిచినారేకాని ఈ రిజిస్ట్రేషన్ జనసంఖ్యగల భారత దేశ మను పెద్దజైలులో తిరిగి ప్రవేశపెట్టినారని నేను చింతించుచున్నాను. మహాత్ముడు కాంగ్రెసు లో సంతకర్మములపట్టి చేయుచున్న ప్రయత్నమంతయు భగవంత్సర్మములోనే ప్రభోధము గావించి మన మనస్సులయందు బాగుగా నాటునట్లుజేసి కారాగృహమునకు జనియన్నాడు. మహాత్మునివంటి ఉత్తమోత్తమని, ఈ ప్రభుత్వము చెరసాలలోనుంచి సాగగలదా? మహాత్మునివంటి ఉత్తమోత్తమ పురుషుని అట్టి ఉత్సాహ జీవ నుని మనము సంపాదించగలమా? ప్రపంచము మూతము సంపాదించగలదా? మహాత్ముని విడుదలచేసిన కారణములో అట్టి మహామహుని చెరసాలలో పెట్టినందుకు ప్రభుత్వము వారికి ఆజేదన గలిగి యుండవచ్చును. వారు భయకంపితులై యుండవచ్చును. కాని హైందవ కాసునభలో నాయకులు కొందరు (స్వరాజ్యకక్షవారు) పెళ్లి తీర్మానములు చేయుదురను భయముతో విడిచిపెట్టినారను సంగతి నమ్మబలము. మాలనామహాత్ముడాలీగారు తాము జైలుయాత్ర పరిపూర్తిజేసి వచ్చినపిదప “ఎరవాడజైలు తాళముచెవి పెడకుచున్నా”నని కస్తూరిబాయి గాంధీగారికి తలెంపినారు. ఇప్పుడు దాని రహస్యము తెలిసినది. కాన నేను మిమ్ములను కొరునజేమన, మీరు ఖద్దరును ధరింపవలెను. ధరించుటయేగాదు. ఖద్దరును ఉత్పత్తి జేయవలెను. మీ మీ పల్లెటూళ్ళనుంచి ఇచ్చటకువచ్చి ఈవిధముగా ప్రవృత్తమును వెచ్చించి ఈచదువులు చదువుటకన్న మీరు నిశ్చయముగా మీ మీ గ్రామములయందు నడితీరములయందు మీమీ గృహములలో నూలునువడికి ఖద్దరును తయారుజేసి ఆపంచాక్షిరి మంత్రమునే జపించుచుండవలెను.

ఈ ఖద్దరునే కట్టుకొనకపోయిన మనమేమైన మహాత్ముని ప్రేమపనులు చేయగలమా? నైస్యము తయారుచేయగలమా? ఈనీతియులేమైన, పవిత్రమైన, దౌర్జన్యరహితమైన ఈవిధ్యను మందు ఈ స్వల్పకార్యములనే చేయలేకపోయిన ఇంకేమివని మనము చేయగలము. ఇతరదేశములందు తమ దేశమునకు ఆపక వచ్చినప్పుడు వారిప్రాణములు అర్పించినారే! బిడ్డలు, స్త్రీలు, వృద్ధులు అందరు పాటుబడినారే! అమెరికాలో స్త్రీలందరు తమ భర్తలను బిడ్డలను “మేము అన్ని వస్తువులను తయారుచేసి యిచ్చెదము మీరు ఉపయోగింపుదని చెప్పి సర్వవిధముల తోడ్పడినారు. మనము మన ధాన్యమును మనదేశములోనే తయారుజేసికొని పంపముజేసికొని తినుచున్నాము. అటులే ఖద్దరునుగూడ ఇచ్చటనే ఉత్పత్తిజేసి వస్త్రములుగా తయారుజేసి ధరింపవలెనని నాప్రార్థన. మన మింకను ఆహారపదార్థమునకు గూడ ఇతరులవిడ ఆధారపడు స్థితి రాలేదు. నాగలివిడనే సర్వము ఆధారపడియున్నది. మహాత్ముడుపూర్తిగా ఆరోగ్యమును బొంది మనయంద్యురింతటికమ్యవహుఖద్దరును వృద్ధిచేసి జాతీయ విద్యను బలపరుపవలెను. చెట్లపేర్లనుజంతువులపేర్లను ఇండ్లపేర్లను చెప్పి ఈవిధ్యకై మీధనమును కృధావేశముతో జాతీయవిద్య నభ్యసించువు.

సి. ఆర్. నాయుడుగారు మహాత్ముడు దక్షిణాఫ్రికా దేశమున భారతీయులకై ఎటుల పాటుపడిరో వివరించుచు, ఆకాలమున విలేవాదులలో విలేవాదిగనుండిన మహాత్ముడు నేడు ప్రభుత్వవతివత్సరనాయకుడైనందులకు ప్రభుత్వపుచర్యలే కారణమని చెప్పిరి.

నిరుద్యోగ సమస్య

టి. ఆదినారాయణ కెట్టిగారు ఎం. ఎల్. సి. ఇట్లుపన్యసించిరి! మనము గడచిన రెండుసంవత్సరములనుండి ప్రతిమానమును 18-వ తేదీన ఈ ప్రదేశమున సమావేశమై తుదకు మహాత్ముని విడుదలకు సంకల్పించుటకై నేడు సమావేశమైతిమి. ఇంతకాలమును, మహాత్ముడు జైలులలో నుండెను. విడుదలయైనప్పుటికి మాచుకొనవచ్చునని మనవారు ఉపేక్ష వహించియుండురు. కాని ఆయన తటాలన ఇప్పుడు విడుదలయైనాడు. ఇక మనతలలవాచుకొనుటకు వీలులేదు. హైందవ కాసునభలో వజ్రముఖకెట్టిగారు తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిక తూర్పుమే రాత్రికాలమున, విడుదల యంత్రవునుబంపి ప్రభుత్వమువారు తమ పరువును కాపాడుకొనినారు. మీరు మీపరువును గాపాడుకొనవలదా?

ప్రస్తుతము బొంబయ్యయందు మిల్లుకూలీలు - ఒకలక్షకు పైగా ఉద్యోగములకై వీధులుబెంబడి తిరుగుచున్నారు. వారందరూను మిల్లులను నమ్ముకొని యుండుటచేత ఆగతిపట్టినదీ ఇప్పుడు మరల తమ యూళ్ళకు వెడలి కూలినారీ చేసికొనుట పరువుకులేక్కవమని వారుభావించుచున్నారు. రాజుమునేత్రిపూకొనుచుండిన, వీరందరూను ఈపాటికి నుఖముగ జీవనముచేయుచుండియుండురు. ప్రభుత్వమువారు, తాము విడుదలచేసితిమని గర్వపడుచున్నారు. అట్లుగాక, మనము మహాత్ముడుకొనినటుల, ఖద్దరును ధరించినవో, విడుదలచేసినది మనమే యని గర్వపడుటకు అవకాశము గలిగెడిది.

వేమభావలందు జాతీయతయొండవలెనని కవానచంద్ర వర్మగారు చెప్పిరి.

శ్రీమూన్ ఎస్. శ్రీనివాసలయ్యంగారు

నిన్నటిసభలో ఉపన్యసించుచు, గాంధీమహాత్ముని విడుదల చేసినందులకు ప్రభుత్వమువారి నభినందింపరాదని నేను చెప్పి యుంటిని. కాని కొందరు నాయభిప్రాయము సరియైనదికాదని నేను తిరువళ్ళీటిలో చెప్పిరి. వారట్లుతలంచినందులకు నేను చింతించితిని. సత్యదృష్టిగలవా శెల్లరును నాలో నేకేభవించురు. తాము ఆయనకు విధించిన 6 సం॥ క్షేత్రపనియు అందులకు క్షమింపవలెననియు ఆ యంత్రవునందు ప్రకటించియుండిన నేను ప్రభుత్వమును మెట్టమెడట అభినందించియుండును. కాని ఆయు త్రవునం జేమిగలదు? ఆరోగ్యము సరిగాలేనందున డాక్టరు సలహావిడ విడుదలచేసిరట! 2 సంవత్సరముల కాలము అక్రమముగ కారాగృహముననుంచి విడుదల చేసినందులకు వారి నభినందింప వలసినది?

మన మదరాసు నగరమున కాంగ్రెసు పనిని చురుకుగ సాగించుటకు వలంటియరు లోకులు గావలెను. వ్యవధిలేనివారు లేని. ఆదివారములందైనను పనిచేయవచ్చును. వ్యవధిగలవారును తమ యాపత్కాలమును వినియోగింపవచ్చును. మన నగరమునకు నాయకులు సుప్రసిద్ధులేలేచినను కార్పొరేషను వారికి స్వాగతి పుత్రముల నర్పింపదు. గాంధీమహాత్ముడే ఈనగరమున కన్నియో మారులు వచ్చెను. కాని కార్పొరేషను స్వాగతమర్పింపలేదు. ఈవిషయమై వలంటియరులు రేటు పేయర్ల యర్హండు ప్రభోధము గలిగింపవలెను. కార్పొరేషనునందు భాగవదీనపుడెల్ల కాంగ్రెసు వారికి ఎక్కువ స్థానములు వచ్చునట్లు చేయవలెను. కార్పొరేషనునందు ఖద్దరు ఎక్కువగా వాడునటుల చేయవలెను. ఇందులకు వలంటియరుల అత్యంత కీయే చాలును.

రాండుటేలిలు సమావేశమా?

మనప్రయత్నములకు బలము చేకూర్చుచున్నను, స్వరాజ్య విధానము మాత్రము ఏమాత్రము తగ్గనూడదని నేను తలంచుచున్నాను. స్వరాజ్యపక్షమువారి ప్రయత్నములందు నాకు సంపూర్ణమగు నమ్మకము కలదు. కాని నాకు కొన్ని దుశ్చిక్తునములు చూపట్టుచున్నవి. నేను రాండుటేలిలు సమావేశమునకు ప్రతికూలడను కానుగాని, అనూచన కొంతవరకు నాకు భయము గలిగించుచున్నది. ఆ రాండుటేలిలు సమావేశము మన కొర్రెల నేమాత్రము, తగ్గింపరాదు. ఇదివరకు ఆసమావేశము విఫలము చెందినందుచేతనే, గాంధీమహాత్మునికి వెటకాల ప్రాప్త మయ్యెనని నానమ్మకము. మన ప్రతినిధులు కాసునభలోనుండి, వారే ఏల అచ్చట అన్నిటిని వివరముగ చర్చింపరాదు. మరల రాండుటేలిలు సమావేశమే? బాధ్యతాయత ధరించిన మన

వెంటికి తెలియదు. మనకు ప్రస్తుతము దొరికిన సుప్రసిద్ధుల నమో చాలునని గాంధీమహాత్ముడే చెప్పియుండెను. హైదరాబాద్ నగరమునకు దాక్షిణ్యములను, స్వరాజ్య పక్షమునకును ఇతర పక్షములకును సమాధాన ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కాని ఈ దాక్షిణ్యమును, సమాధానమును పరిమితిదాటి పోవగూడదు. గాంధీ మహాత్ముని వ్యవస్థ విడుదల చేసినారు. ఆయన కింకను ఆగోగ్యము కలుగలేదు. రాజకీయ విషయములను గూర్చి తలపెట్టలేదు. ఈలోపుగ మనమిత్రులు చలదీతులై దేశపు కోర్కెలను తగ్గించుటకు అంగీకరింపరాదు. కాంచీపేటను సమాజము నంగీకరింపరాదు. దేశమంతయు ఎవరిపై దృష్టిని నిగుడ్చియున్నదో ఆ గాంధీమహాత్ముని యాదేశములేనిదే, ఇట్టి కార్యములు జరుగరాదు.

మహాత్ముడు సంతోషముతో ఆగోగ్యముచెంది మనకు మరల జానుకత్వము వహించులోపుగ, రెండు సంవత్సరముల క్రితము ఆయన మనకు నిర్ణయించిన పాథములనే యనుష్ఠించు చుండవలెను. అప్పుడే మనము ఆయనను పూజించినవార మగుదుము. అప్పుడే మనకు స్వరాజ్యమును పొందుట కర్హులమగుదుమని శ్రీమాన్ శ్రీనివాసఅయ్యంగారు చెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు సభను ముగించుచు, ప్రేక్షకుల నందరిని ఖద్దరును ధరింపుడని మరల యొకమారు కోరిరి.

అధ్యక్షుని యుపన్యాసము ముగిసిన పిమ్మట, రాయపురములోని ఆదిమాంధ్ర బాలురు భజనప్రారంభించుచు, లక్ష్మీ నారాయణకాశ్రి గారు చెప్పిరి. ఆంధ్రదేశ సభ ముగిసెను.

ఉ రే గింపు

సభ ముగిసినపిమ్మట నిన్నుబాతుల క్రాంత్యుగ భజన జరుగుచుండ, గాంధీమహాత్మునికి జయజయధ్యానములు చెలరేగుచుండ, సభ్యులు పలువురు సముద్రతీరమునుండి ఊరేగింపుతో బయలుదేరిరి. గాంధీమహాత్ముని పటమును ముందుపెట్టుకొని స్వరాజ్యపతాకములు వెంటనిడుకొని, బాతీయగీతములుబాడుచు, గద్దెరంగయ్యవాయుడు, కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వి.యల్. కాశ్రి, చల్లా శేషగిరిరావు, దొంతంశెట్టి నాగేశ్వరరావుగారు మున్నగువారలనేకులు తిరువల్కైశ్రీశోయి వెంకటరంగము పిళ్ల వీధినుండి తేరుపీఠులగుండ నల్లతంబివీధిలో బ్రవేశించిరి. ప్రోవలలో కొందరు మహాత్మునికి హారతులిచ్చిరి. అందఱును వి.యల్. కాశ్రిగారికితోయి, అక్కడ కొంతసేపు భజనచేసిరి. నిన్నుబాతులవారు తమ భక్త్యుత్సాహముల గనుపఱచి, క్రాంత్యుగమున, ఉన్నతజాతులవానికి దీనివారని జాపగలిగిరి. మహాత్మునికి హారతులిచ్చి కొబ్బరికాయల గొట్టిపెడప ప్రసాదమందరకు పంచిపెట్టబడెను. గోవిందనామస్మరణ, గాంధీనామస్మరణల మధ్య రాత్రి 9-30 గంటలకు ఊరేగింపు చాలింపబడెను. అత్యుత్సాహము ప్రబలెను.

* * * *

శ్రీమాన్ సత్యమూర్తిగారి తంలివార్త

“భారతదేశమునకు స్వరాజ్యములభిమంతు మరలవాడు కన్యక వహించి దేశములను నడిపుటకు మీకు స్వాగతమొసంగుచున్నాను” అని శ్రీమాన్ ఎస్. కర్ణమూర్తి గారు చెప్పి ప్రసంగించి నేను మహాత్మునకు తంలివార్త నందిరి.

నారోజీ గోఖలేనుంగము-చెప్పపురి

నిన్న 6 వ తేదీ రాత్రిను గంధాకములో నీ సంగమువారు విడుదల ఉత్సవమును జయ ప్రదముగా జరిపిరి. మహాత్ముని పటము నూరేగించిరి. భజనమును సమాధానము పాఠములను నూరేగింపులో జరిగించి, కొందరు కొబ్బరికాయలను కొట్టిరి. కర్నూలవారకుల నిచ్చిరి. ప్రయింటి ద్రవ్య, పుష్పం దక తాంబూలాదుల నొసంగిరి. కార్మికసంఘ సభ్యులను శ్రీనివాసరావు వాయుడు వి. ఏ. బి. ఎల్. గారును పూజకాని ఉత్సవమును జయప్రదముగా జరిపిరి. (జగదీశ్వరి)

బొంబాయిలో నిన్న దుకాణములను మూసిరి

నిన్న 6 వ తేదీ బొంబాయిలో భారతీయులందఱు దుకాణములను మూసిరి. ఖద్దరును ధరించి నేలకొనిపాటులను వంటిరులను వీధులవెంట నూరేగింపుచేసిరి. దుకాణములను మూయుడు. నేటిరాత్రి తీహారతులనే గృహముల నుంకింపుడు. పతాకములను నెలకొల్పెను. సాంఘికాలము బహిరంగసభకు గంధన ప్రజలను కోరుచు కోపురములను ముడిచి జరివిగా పంచిపెట్టిరి. విడుదలవార్తకు కల్లదొంగులకు విజయధ్వనులకు మోగించిరి. ఉత్సవముకోరకును వీధుల కన్నదాము చేయుటకును కొందరు మార్వాడీరైతులు భూవిరాళముల నొసంగిరి.

కాన్పూరు

6 వ తేదీ రాత్రి కాన్పూరులో గొప్పబహిరంగ సభ జరిగితి. అచట ముగిసినను సంగుభక్తలొకాడ మహాత్ము భజన

ఆంధ్ర దేశమున నుత్సవములు

వేటపాలెం

మహాత్ముని చిహ్నమునై పెద్దస్వరాజ్య భజనము నెలకొల్పిరి. 6 వ తేదీ సాయంత్రము ముడుదల గొప్ప ఊరేగింపు బయలుదేరినది. మహాత్మునిపటమును ఖద్దరు, పుష్పములచే నంకించిరి. గాంధీ చామలో గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. శ్రీ యుతులు మున్నారావు వారును, మున్నారావు శేష్, గార్లు మున్నగువార నిన్యాస విధానాది విషయములకు గూర్చి యుపన్యాసించిరి. పార్థసారథి సభ ముగిసిన దు బాంగ్రెసు కార్యదర్శి 10 వ తారత పంపెను.

పాలవరం

6 వ తేదీ విడుదల వార్త బాటగా ప్రకటింపబడిన ప్రార్థనలు జరిగెను. రాత్రి 9 గంటల వరకును బాంగ్రెసు కార్యాలయము వేలుగావమును భవనము జరిగెను. గాంధీ చామలో బహిరంగ సభ జరిగినది. శ్రీ యుతులు పలుకూ. కోదండరామయ్య, నేటి శ్యా సోమశ్యా గార్లుపాఠ్యసించిరి. శ్రీయర తప్పగంట్ల వేంకటాజుగారు భగవద్గీతాను పంచిపెట్టిరి. గొప్పఊరేగింపు రాత్రి 12 గంటలవరకును జరిగినది. వై.వారు ముగ్ధులను ఆర్.ఎల్. నరసింహుగారును నిన్నునీతులలో తాళ్లగూడి మున్నగుప్రభులను బాంగ్రెసుసంఘము లన్నియును ఉత్సవముల జరుపవలె నని బోధించుటకు బయలుదేరిరి. (తంలివార్త)

బరంపురం

6 వ తేదీ ఉదయమున విడుదలవార్త పట్టణమున ప్రకటింపబడినది. ఫిర్యాలులో ఉత్సవములను జరుపవలెనని మండల సంఘమువారు తంలివార్తలకు ప వి. సాంఘికాలము గొప్ప బహిరంగ సభ జరిగినది. శ్రీ యుతుల వరచాగిరి తోగయ్యగారిభక్తుల వహించిరి. శ్రీ యుతులు ముట్టడి కృష్ణమూర్తి నిరంజనట్టాడును, న్యాతి నారాయణమూర్తి, శోగయ్యగారి భార్య, ఆచార్యులు, గార్లు ఆంధ్రకత్తెల హిందూస్తానీ భాషలలో నుపన్యసించిరి. మహాత్ముని విడుదలయే కేశవకు మహానామోదమును బాటకమునందొకయంకము ముగిసిన పరియ్యోయంకము నూతన ప్రత్యయముతోను త్యాగములతోను ప్రారంభము గానున్నది. ఆందులకు ప్రజలు సిద్ధపడవలె నని శ్రీయర నారాయణమూర్తిగారు నుడిచిరి. శ్రీయముంకోవరతి పాటలు పాడుచు కర్నూరవారతి మొసంగిరి. రాత్రి మహాత్ముని పటములను ఏడువై మోదాలోనుంచి గాను లెట్లతో గొప్ప ఊరేగింపు జరిగి. ఆంధ్రులును ఉత్సాహమును పంచుచును భజనసంఘములతో భజనలు చేసిరి. పండిత వసుమతి కృష్ణమూర్తిగారు ఊరేగింపు క్రమములై వేలుగావకు గూడ జరుపబడెను. చాలగృహములలో దీపాలులను వెలింది చూతులకు భోగములను కట్టెలను నొసంగిరి. నిన్న రాత్రి పట్టణము నందంతటను దీపాలను వెలింపబడెను. గంభీర కార్యసంఘసభ 10 వ తేదీ జరుగెను. అధ్యక్షుడు రామలింగంగారి రక్షాదీక్షతో జని చేయుచున్నాడు. నూరేనోత్సాహము విదిత ముచున్నదని జే. బి. నారాయణగారు తంలివార్త నందిరి.

రాజమహేంద్రవరం

6 వ తేదీ సాయంత్రము శ్రీయర చిలకమర్రి ఉత్సాహర సింహంపంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. అన్ని పక్షములవారును సభకు వచ్చిపాల్గొనిరి. నిన్ను వీధులకన్నదాము చేయుటకు చంచాళ జమాన చేయుటైనది.

(గృహ విలేఖరేతనివార్త.)

దిండును నోకలిరావు మామోదించుటైనది. ఆగ్రహమానసభ వారు గణేశోంకర విద్యాధిగారికి సన్మానపత్రమును నమర్పించిరి. చాళీనగరము

విడుదల వార్త విని భారతీయులు చాల సంతోషించిరి హిందూ విశ్వవిద్యాలయపాఠ్యశాలను విద్యాధులును యాచన్యందయు నిన్న ఉదయమున సభ చేసి అధికంధా తీర్మానముల మోదించిరి నిన్నును విశ్వవిద్యాలయము మూయుటైనది. నిన్ను సాయంత్రమున విడుదల బహిరంగ సభ జరిగినది. (ఆ. వె)

కొచ్చి

6 వ తేదీ గొప్పఉత్సవము జరిగినది. ఎన్నాకులంలో న్యాతి నాడులసంఘమువారు విందుచేసిరి, మత్రించె కోటమైదానమున గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. చాలమంది యాచన్యించిరి. కట్టణమంతయు జలంకింపబడినది. మహాత్ముని పటము నూరేగింపు, (ఆ. వె)

విశాఖపట్టణము

500 మంది వీధులకు అన్నదాము జరిగినది. గొప్ప ఊరేగింపు శ్రీయరు నంద మున్నారావు వారును వి. ఏ. బి. ఎల్. గారి నాయకత్వముక్రింద మహాత్మేభజనతో జరిగినది. వైదిక శ్రేష్టులు స్వస్తిపిప్పి. జే.వాయలలో ప్రార్థనలు జరిగినది. శ్రీ యుతులు గణేశ్వరరావు, భీమశంకరు, ముగ్ధిరాడి లక్ష్మీనారాయణ, జయంతి కామశ్యామప్రగ్ధాల్ల చాల శ్రద్ధతో పంచే సరసి జేపా భీమశంకరుగారి కంఠివార్త నందిరి.

వేంకటగిరి

6 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు కునివార్త తెలిసినది. వెంటనే మహాత్మునిపటమును భజనలో ఊరేగించిరి. శ్రీ యుతుల శేషగిరిగారు నాయకత్వము వహించిరి. సాంఘికాలము గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. శ్రీ కట్టకనేని సోదరములు శేషశెట్టిగారనుపన్యసించిరి. వెల్లుూ జల్లాబాద్ నాడు వేంకటగిరిలో టోలు గేటు నేర్పకవలదుట ఆశ్చర్యము. వారిప్రేరచిన ప్రజలు సత్యాగ్రహ మొనరింకవలెనని బోధించిరి.

(తంలివార్త)

విశాఖపట్టణము

మండలమునందన్న గ్రామముల వారను సంఘములతో సన్సరములను జరిపిరి. అరమాసములు సముద్రతీరప్రాంతమున నుండవలెనని వైయ్యము నూదిందిగారి వార్తలలో తామునిసంకడగను. అన్ని శ్రేష్టులకు కోరేపాము అతిసుందరమును ప్రకటన సీతోష్ణధీతి గమభావము నుండును. మంచి నల్లగారి శేష విజా వీయ చుండును. బోసుగారును కీ. శే. మోతీలాలు భూమిగారును ఆగోగ్యముకొంటు వార్తలలో నుండిరి. తా ముగిసించి ఏర్పాటు చేసెదమని కట్టణ బాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి 6 వ తేదీ మహాత్మునకు తంలివార్త నంపెను.

(తంలివార్త)

పత్రికాభిప్రాయములు

హైము ఆఫ్ కంగియా

ఎట్టిపక్షములకు కోరకుండ మహాత్ముని వదలిసను దొరక నము కాదు ఇది కరిందియే జలుబుచేసిరిగాని అవసరమునుబట్టి జలుబుచేయలేదు. ఎట్టిపక్షములకు తానొప్పు కొనని మహాత్ముని ముడుపుటలను గాని కోరేదీతుడకు వానితో వరతులను గూర్చి వచ్చునుకను మొగమోట పడి గాని దొర తిడువారలుల చేయలేదు. వెనుక మహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద జరిగిన రాజకీయములలోనుండు జరిగిన దురాకరములకు కారణములైన వర్తలలోటి వర్తల కొంత కాలమువక్రమైన మహాత్ముని చే నకుండుచు గాక ఇది దొర తిడువారలవలెయే యున్నవని నుంకియవార్త పాఠికమును కేట్టిభంమును నంపెను

ఇండియను డెయిలీన్యూసు

దొరకమునా మహాత్ముని విశ్వవిద్యాలయ నానాన్యముని మోతీగావ మహాత్ముని విశ్వవిద్యాలయ నానాన్యము ముఖము బాగవదని అనించెదము.

ಬಿಂ ಬಾಯಿ.

అనుభవమును బట్టి మనము నిశ్చయించుకొనుచున్నాము. హిందువులను ముస్లిములను కలిపి ముస్లిములుగా భావించి, కుర్బానీ ఘోషించినారు, ముస్లిములను ముస్లిములుగా భావించి, ముస్లిములుగా భావించినారు. అనుభవమును బట్టి, ముస్లిములు అనాచుకులు ముస్లిములను నిరక్షమములగా భావించి నిపుడు కేసులు వరసపరచినాడు. పద్ధతుల నవలంబించి యున్నాడు. ఇట్టి సీటిలో నైక మర్రియను తెలియదుటకు చుచున్నాడు కష్టమరెవరుకు నమస్కారము కాక - భావన దొరకనముగా రోచున్నాడుతో మహాత్ముల ఇట్టి పరాకాష్ఠ నొసరిరి- ఇటీవల మహాత్మునకు విజిషు నైర్దు కాల్లోనే చికిత్స పడినది కాన ఇదివరకు విజిషు దొరకనము పట్టిన నైర్దు కాల్ ల పట్టిన చాక్రుల పట్టిన మహాత్ముడు గల ప్రతిపాలభావము కొంతవరకున తొలగినది మయామించి మహాత్ముడికి మందల విపన్న విధానమున కైరిక్కించుకొన్నాము. భాంతియును దేనిని బడయుట కశక్తి కావత్తో నున్నాలో అట్టి స్వభావము వారికి చేసాయుటకే మహాత్ము విధానము నవలంబించుచును, గాక యిది చేయు స్మృతియు.

ఆంధ్ర జాతీయకళాశాల

ఒకపాంతును పెను దొరకైనది:—¹న్న పాయం
కాలము వీచివూటొగుడూ శ్రీయూత నాగేశ్వరరావు పంతులు
గారి కోట ఘోషింపెను దొరికింది. దానిని పోగొట్టుకొనిన
వారు అంధ్రపరికా కార్యాలయమునకువచ్చి దానినిగుర్తించినచో
దానిని వారికొసంగెదమ.

మద్రాసు టౌను ప్లానింగు:—చౌరంగులు ప్రజలకు లాభపడేటట్లుగా నిర్మించిన భూమి కుండర్బున ఫున్ నిర్మాణ విధానమును తయారుచేసి అచ్చు వేసి 1924 ఏ.ప్ర. 1 తేదీనావున ప్రభుత్వ మువారి యంగీకారమునకు పంపవలెనని స్థానిక ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు.

భక్తి యోగమును గూర్చి ఉపన్యాసము:-
 వచ్చయ్యిప్పుడు అలాగే గాఢ జప్తిను వి. మాళిమూడి పిల్లైగారి
 అధ్యక్షతన. శ్రీనివాసరతి సాధనంపు ఈసందర్భం యజమాన్య
 మాన స్వామి వేదావలంకారు (తల్లవరం) 'భక్తి యోగమును'
 గూర్చి 8 వ తేదీ శుక్రవారము 4-30 నుండుటకు యుపన్యసించె
 దరు.

పుస్తక నిషేధము:- అత్యుత్తరము శిశోవణి గారు ద్వారా ప్రసంధక సంఘమువారిచే ప్రకటించబడి భాయి అరిసింగు ఆశాల్వాణి అత్యుత్తరం ఓంకార ముద్రాక్షరకాలయందు అచ్చువేయబడిన, 'నాభాభ్యుదయోపనిషత్' అను చిన్ని అంగుపుస్తకమందు చాళుక్యోదయ విషయమునుబట్టిన ప్రభుత్వస్వాధీనము జేసి శాసనబిజెటుల యీవారము గెటటులొక ప్రకటించబడినది.

రాకపోకలు:— ఎన్.మాకు మెకేలుగారు కోయిం
2 తూరు నుండి సోటి ఉదయం విచ్చేసిరి.

శ్రీ. పి. శివస్వామి అచ్యుతాచార్యులు నిన్న రాత్రి బొంబాయి మీదుగా ఢిల్లీ బోయిరి. ది. బ. టి. విజయరాఘవాచారి గారు నిన్న రాత్రి బొంబాయి బోయిరి.

కానీ సభా సభ్యులకు ఏ అంజనేయము గారు కల:త్రా
మెంజులులో 6 తేదీ ఉదయము చెన్నపురికి వచ్చిరి.

చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాల:— ఇందు
తాలూకాబోర్డు వారు ప్రద్రాసు ఆయుర్వేద కళాశాలయందు
చదువుకొనుటకు ఒక విద్యార్థికి ఉపకారవేతన మొనంగిరి. ఆ
తాలూకాబోర్డుకు జేసిన విజ్ఞాపము నెండరి స్కూలులీసి
గుర్తింపుకేటను బొందినవారు గాని సంస్కృతమునయ చెన్నపురి
విశ్వవిద్యాలయపు శిరామజీ లింగదాసును పొందినవారు గాని బో
ర్డుంధ్యక్షులచేతను దుఖాన్తలను పంపుకొనవచ్చునని కళాశాల
ప్రెసిడెంట్ గారి దేహిత్తుచున్నారు.

అమృతకల్పం డైరీ:— ఆయుర్వేద విద్యాన్ భిక్షువర
పి. సి. ఆంధ్రకావ్యపూర్వకారి. కుటుంబం 1924 క సంవత్సర
ము డైరీని కృతజ్ఞతతో సమర్పించింది. వెలుగు జిల్లాలోని
పేరేజిపి గ్రామమునందున్న ఆయుర్వేద సమాజమున కిప్పుయ్య
గారు లభింపబడిన అక్షర శిల్పంపై పి.సి.పి అందు, 100 పేర్లను వివిధ
పేరు పెట్టినది. ఈ డైరీలో దివ్యసంకీర్త పేజీలకు, 1924
కాలాంశము కలదు. అంధ్రభూమి అర్జునుని బొమ్మగాది విష
యమును గురించి 1924 కే 79 పేజీలన్నవి. వేలులూని
ముద్రము పొత్తును, సమయమును వైచిత్ర్యమును ప్రకటన
కలెను.

14 వ అఖిలభారత ఆయుర్వేద మహాసభ:—
అధ్యక్షుని యెన్నడో—ఆయుర్వేద మహాసభలో కార్యదర్శియగు
ఆయుర్వేద ఘోషాని సమీక్షించి, దానిని ఆయుర్వేద
విజ్ఞానానికి అర్పించుట:—

జరుగజున్న 14 వ ఆఖరిల భారత ఆయుర్య
దనుషునిధి కలకత్తాలోని ప్రెస్టర్లకు బోగోరవాద సేను
గారు ఎం. ఏ. ఎస్. కర్. ఏ. ఎస్. విద్యాభ్యాసం, అధ్య
క్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి ఆయుర్యులుగా గారు దెలిపి వార్త
ను ప్రకటించుట కెంతయు సంబోధనగా నున్నది. ఈ ఆయుర్యు
లగు నెన్నుకొన బడిన వారు బెంగాలులో గొప్ప ఆయుర్య
దప్రెస్టులనియు, కలకత్తాలోని ప్రసిద్ధ కవిరాజు వంశమునకు జెం
దినవా రనియు, వీరియందే కీ! కే! మహామహావిద్యాలు కవి
రాజు వ్యాకరణాద సేనుగా రనియు ఆయుర్యద ప్రెస్టులందరికి
దెలిసియున్న విషయము.

కాననసభయందు | పవర్తించువిధము

మద్రాసు స్వరాజ్యపతక కాగితదర్శి శా.గు ఎస్. సత్య
మూర్తిగా రిట్టుప్రాయమున్నాడు:—త్రభుక్తము వారు స్వరా
జ్యపతకము పంపునట్టి డిమాండులను తిరస్కరించి ఆతరుముప్రతి
ప్రతిభిధానమునకు నడంగునెడల యిచట స్వరాజ్యపతకము మ
ద్రాసు కాననగఢలో నెట్టివిధానము ననుసరింపజాలెనో దెల్పుచు
ఈక్రింది నిబంధనలు గావించబడినవి. ప్రతిప్రతిభిధాన మెట్లుండ
వలెనో కాకినాడలో ఆఖిలభారత స్వరాజ్య పతకము మహా
సభ జరుగబడినపుడును లక్నోలో యాతకు కాగ్యరియానా
సంఘము నమానేత మొనపుడును విధించబడినను, ఇచ్చట కానన
సభలో స్వరాజ్యపతక సభ్యు లెట్లుండవలయు ననగా:—

1. ఈ పక్ష సభ్యులు ప్రశ్నలను గురించి మాత్రమే చలాయించుటకు స్వాతంత్ర్యము లికి యందురు. ఏదో అత్యవసరమైతే ప్రశ్నలన్నియును పక్ష నాయకుని ద్వారా పంపవలయును. అవి ఈ పక్ష నాయకుని నిర్దేశించినట్లు క్రితములవలె నుండు నెడల యీ పక్ష నాయకుడు అట్టి దానిని పంపకుండ నావీర్యము చూపును.

2. ఈ పక్షాభ్యుదయ రాజనసభాభ్యుత్థ స్థానమును ^{సా-2},
 డెప్యూటీ ఛైర్మన్లు స్థానమును గాని ఆక్రమింపరాదు. నెలెవ్వ,
 ప్లాండ్డింగు కమిటీలలో సభ్యులకును వంగిరింపరాదు.

3. అగ్రహార సిద్ధాంతమునకు అనుబద్ధముగ నుండ
నట్టియు, స్వరాజ్యపక్ష సిద్ధాంత కార్యక్రమములకు ప్రతిఘట
నములుగ నుండనట్టియు తీర్మానములగాని బిల్లులను గాని యీ
శాసన సభ్యులు జరపరాదనిపడవచ్చును. అట్టి తీర్మానములను కాసన
సభయందు రద్దుకొలుగ నున్న యీ పక్షమువారు సమావేశమై
విచారించి వానిని సంస్కరింపవచ్చును లేదా అపేక్షించును.

4. సాధారణముగా రాష్ట్రీయ ఆచార్యులు పట్టిక యందు గాంతులున్న యొక తీర్మానించవలయును. కాని యాతీర్మానము వారు ఏడియించుననుగాని అతీర్మానమునకు గాని ప్రత్యేక కారణముల చే యాప్తములేమిడినియేవల సభ్యులు వోట్లన్నీయకుండ నుండిన యును. అట్టిసభ్యులముందు పత్తిముయొక్క మాఖ్యనామమును ఆమెయొక సభ్యులకు దెలియవలయును.

5. సాధారణముగా ప్రభుత్వమువారు రుపపాదించుబిల్లులు ను తీర్మానములును తిరస్కరింపవలెను. ఒకవేళ ఆబిల్లులుగాని తీర్మానములుగాని తిరస్కరింపబడదని తోచునెడల యీవత్తున భర్తీలు తక్షణముగ నుండవచ్చును అట్టివనములను దీవనమును పక్షముయొక్క ముఖ్యనాయకుడు ప్రకటించి దెల్పును.

వివేకానందస్వామి జన్మదినోత్సవము

మద్యపల్లెనుండి 4వ తేదీని ఒకవత్సరము డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:— నిన్న మద్యపల్లెలో వివేకానంద స్వామివారి 62వ జన్మదినోత్సవము కలుతబడెను. దేవాలయము నందు పూజలును, పట్టిణముంకయు భజనలును జరిపబడెను. బీకవారలకు 1500 మందికి నుప్పొంగిడి పెండ్లలు లాగు ఉదయం 11 గంటలు మొదలు సాయంత్రం 4 గంటల వరకును వృష్ణాష్ట ప్రధానము గాచింపబడెను. సాయంత్రము 5 గంటలకు యూనియను ఆఫీసు యెదుట బహిరంగ సభ జరుపబడెను. ఆధిపతి జగ్గీర్లు, వర్రతులు, విద్యార్థులు మొదలగువారు దరుగుచ్చిరి. బోద్ధ మైన్మూలు అంధ్రపంతులు బతు శ్రీచూక్ జి. శ్రీనివాసయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి. బోద్ధ మైన్మూలు నుం స్ఫురత పండితులగు శ్రీచూక్ కే. కృష్ణ రామరాష్ట్రీగారు సెలవులలో స్వామివారి జీవితసిద్ధాంతము గూర్చి యుపన్యసించిరి.

శ్రీమంత్ ప్రభుమూర్తిగారు తెలుగులో భక్తిని సూర్య
యొక్క పసిమ నల్లదూ ప్రేమకు లందరును తివేక ధ్యానములై ఉన్నారు.

శ్రీమతా క. వికాసరంగాల వివేకానంద స్వామి
జంపవీరస్వామి అధ్యక్షుని కి రతి ప్రబోధమున కవిబాలముగ
నున్న వివరముల గూర్చి తోచుననించిరి.

అధ్యక్షులు అంతోర్కశాసనము గావించుచు స్వామి
గారు శ్రీ శామకృష్ణ పరమహంస శిష్యుడై జేదాంకము నెట్లు
తెగజలి నదియు తెనుగున చుచ్చటించి.

అవ్యక్తునకు వందనము ల్పొందిన పితృ వివేకానంద స్వామి యొక్కయు రామకృష్ణ పరమహంస యొక్కయు చిత్రపటముల యూరేగింపు జరుపబడినది. మార్గవర్ధన్యమున నారతు లీలబడినది. విజయ వివేకానంద సభాపాద జిగ్ఘ్రదర్శనము గావించి తానికి వచ్చిన దబ్బుతో బీడులను అన్నప్రకాశము గావించిరి.

చిత్రలేఖనాభివృద్ధి

ఫిబరవరి 'మాడెంకో' రెవ్యూ' ఇంటుల వ్రాయించును. 19-
అంధ్రవాతము : కాలములు చిత్రలేఖనా కాలములు
ఒక సంవత్సరమునుండి మాత్రమేయుండెను. కాని అప్పటికిని
యీకొలదికాలములోనే అయ్యిది చాల అభివృద్ధిగాంచినటుల
గానించుచున్నది. అదిపారంభించబడిన ప్రథమ సంవత్సర
ములోనే ప్రాచ్యభారత : కాలసంఘ ప్రదర్శనమునకు కలకత్తా
19 చిత్రలేఖనము బంపెను. అందు 7 విద్యార్థులచేతన, 12
ఉపాధ్యాయుల దగు ప్రమాదకుమార చలోపాధ్యాయుగారిచేత
నున్న వాయుబడిన. ఈవర్గము జరిగిన యీసంఘ ప్రదర్శన
నకు 66 నీటిరంగు చిత్రలేఖనము బంపెను. అందు 17 ఉపా
ధ్యాయుల చేతనున్న 19 చిత్రలేఖనము వ్రాయ
బడిన, ఈసారి చలోపాధ్యాయుగారి చిత్రలేఖనలో వాల్చింటికి
డాక్టరు అవనీంద్రవాధుగారుగారు మరొకరినకు సంఘసభ్యు
లును అగ్రస్థాన మొసంగిరి. విద్యార్థుల చేరినవి నాడ కృషి
కరణము నున్నదని వాగ ద్వేరి. నాకముగ నేర్పరచిన. యీకాల
చేసిన పని ప్రకంఠనముగనున్నదిని మేము తలంచుచున్నా
ము. త్వరలోనే అంధ్రజేతము తదనుకూలనాం ప్రచయము
అగల కాలావసరమును తేయించి మేము నమస్కరింపము.

శిశుసంఘక్షణాలయము:— పెంబూరు పాశ్చిమవండు క్రిందటి శుక్రవారము 1 వతేదీన మద్రాసు రాజధాని శేషుల సంగ్రహశాలను గౌరవకాన్తవ్యురైన డి. వెన్ నెయన్న సతీవణి శిశుసంగ్రహశాలను ప్రారంభింపవలెనని జరిపెను. అసమయమున కిప్పిరేజీనుండికివాస్తవ్యుల సేవలు సమావేశమైరి. మనెను ఛెయ్సాట్, రా|| బి|| టి. వరదరాజుగారాయుడు, ఏ. రామచంద్రులగారు గూడ అసమయమునకు వచ్చిరి. ఆపర్యంతము శిశుసంగ్రహశాలయమును ప్రారంభించుటకు కార్యక్రమము ముగియించి, మద్రాసు మిగారు, ఎం. ఎల్. సి. శివస్వామియందు ఆమెగారు భూక వయోవరులై పట్టణమునందాభగములలోని బీదవారలకు సేవలయము శేయబునినందలకు కృతజ్ఞురను దెల్పిరి మద్రాసు అతింధియైన మహాసభ కార్యదర్శి వాయులగారు.

పెంట్లందుగిన్న ఆటపందెములు

దైవాదనుండి ఒకటిలేఖనము ౮ క లేఖనములు వ్రా
యబడును:—

ఈ క్షర నన్నాడటా విద్యాలయమునను పాటే
 జేసదగి నన్ను వెంట్రుకునన్ను జడపందెములు 2 ర లేదే
 తనివారమునాడు జడపందెములు. దెబబాడ పుష్పకూళులు చాల
 వందలి విచ్చేసిరి ప్రేతుడులతో స్థిమి నుండినట్లు గాడుండిరి.
 గెల్లినవారికి 2 మామనమలలను మిసెను లీలకు గారిచ్చిరి.

వెంటండు పు బాపట్ల బోర్డు ప్రాన్యుయవారు గల్లిరి.
రన్నన్-జి.ఎస్.ఎం. బండరు నోటులు కాతేజియగల్లిరి.
బి.మై.బి. పండితుగల్లిరి. సు.టూ.క. పి.ఇ. యల్.యం.
కాతేజివారు గల్లిరి.

పద్యేభ్యోఽపి సామర్థ్యం కథర్చనమునకే యిచ్చుగిన్నా
బాధలు వ్రాస్తూను అది సార్వత్రికం నోని తొందరపడను.

వీరుగారు ఇక కంటాపై పల్లెకు విద్యార్థులను ఆట
లలో నుత్సాహము కలిగించుచుండిరి. నువ్వేమిటి.

అప్పుడు: పాపములు నశింపజేయు

వెన్నూరు పురపాలక సంఘము

నీటిసరఫరా కొరతను గవర్నరుగారికి వివరించే ప్రముఖ
కల్యాణ పురుషునందు వెల్లూరు నీటిసరఫరా కొరతను సమ
పాశుముఖ జేయవలెనని గోరుచు, పురపాలక సంఘసభ్యులు 5
లేదీ ఉన్నతం నవ్వరుగారికి వ్యతిరేకంగా ఉన్నట్లుగా నమోదు
జేచియుండిరి. 1928 సం॥ పురపాలనందు నీరు చురుపు లెండిపోవు
టచే 4 నూతులను అద్దెద పుచ్చుకొని అందలి నీరు పంపుల
ద్వారాతోడి చాలకుండు చాలముల పట్టణాతిరుసయు, మరికొందరు
వారిములకు తగిలెన నీరు మార్తముమే గల దనియు వెంటనే
దగు యేర్పాటులు జేయవచ్చునో అహంకారములు నిలుపు
కరవు సంప్రాప్తించగల దనియు వారు దెలిపిరి. నీటి కనులును
యేర్పరచి పాలారు నది నుండి నీరు దెచ్చుటకు ఒక యేర్పాటు
చేయవలె ననియు వారు గోరిరి.

గవర్నరుగారు యిదంతయు శ్రద్ధగా విని ఇంజనీరు గారిని
పంపిన బోయిజాచి నివేదికను బంపవలెనని గ్రహించి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 7 వ తేది

గురువారము

మహాత్ముని విడుదల

పత్రికల వ్యాఖ్యానము

గాంధీమహాత్ముడు విడుదలయినందుల కిన్ని వత్తుములవారును సంతసించుచుండ, దుఃఖించువారు లేకపోలేదు. న్యాయాధికారి వత్తిక మహాత్మునియెడ తన ప్రాతవైషమ్యము నింకను విడువలేదు. అందులో ప్రచురించబడి డెయిలీ మెయిలుపత్రిక, మహాత్ముని విడుదల కెక్కడలేని ఆశ్చర్యము జూపుచున్నది. ఎట్టివర్తమానము లేకుండ విడుదలజేయుట డెయిలీ మెయిలుపత్రికకు గిట్టదు. రాజకీయాందోళనమున పాల్గొనకుండ గాంధీమహాత్మునియొద్దనుండి పూచీ దీసికొనియొడవలసినదని, యీపత్రిక విచారించుచున్నది. మహాత్మునియొద్ద నుండి పూచీ దైకొనుట కెవరికిని సాధ్యపడదను విషయమును డెయిలీ మెయిలుపత్రిక గ్రహించుట లేదు. మహాత్ముని ప్రతిభ ఎట్టిదియో, యీపత్రిక కింకను గోచరింపలేదు. ఏవకనుజూచినను, డెయిలీ మెయిలుపత్రికకు దుర్నిమిత్తములే గనుపించు చున్నవి. హిందూదేశమున కరిపాలనావ్యవహారములు స్తంభించుచున్నవనియు, సంస్కరణములు కూలిపోవుచున్నవనియు యీపత్రిక దిగులాందు చున్నది. ఇందుకు నివారణోపాయ మేమి? భారతీయులు గాఢముగ వాంఛించెడి స్వపరిపాలనమును ప్రసాదించుటదప్ప వేరుగాదు. ఆసంగతిని ఆధికారి వర్గమువారును, వారి సలహాదారులును, యిప్పటి కయినను గుర్తించునెడల, పరిస్థితులు చక్కబడ గలవు. అందుకుమారుగ, దినదినప్రవర్ధమానమగు చున్న స్వరాజ్యాశయమును నిరోధించుటకు బూనుచో, ప్రస్తుతిస్థితి మరింత విషమమగుట నిశ్చయము. స్వపరిపాలనము సిద్ధింపకుండ నాటంకకరు చుట కేరికిని సాధ్యపడదని విచితమయినది. మహాత్ముని విడుదల, స్వరాజ్యాశయమును సూచించు చున్నది. మహాత్ముని నిర్బంధించుట కెట్టి కారాగారములును చాలవనియు, అతని తేజము కారాగృహముల నన్నిటినిదాటి విశాల ప్రపంచమందు వ్యాపించుచున్నదనియు, తేట తెల్లమయినది. మహాత్ముని నిర్బంధము సాధ్యపడనపుడు, చేయదగిన దేమి? స్వరాజ్యాశయమును సఫలపరుచుటయే ఉత్తమమార్గము. ప్రజాశక్తి బలమగునపుడు, వారి మనోరథ మీడేరకతీరదు. ఆంగ్లదేశ పత్రిక లీసంగతిని గ్రహించునెడల, హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమును వెంటనే గుర్తించగలవు. ఇంగ్లండు, హిందూదేశముల మధ్య సుహృద్భావమును పెంపుజేయుట కిదియే మార్గము. ఇట్టి సందిగ్ధతరణమున ఇంగ్లండు వెనుదగినగాని, ఉపేత వహించినగాని, లేనిపోని యాటంకముల గలిగించినగాని, హిందూదేశమునకు శాశ్వతపక్షము గలుగజాలదు. కాని ఇంగ్లండుకు మాత్రము తీరనిపక్షము వాటిలకమానదు. కృత నిశ్చయలగుభారతీయులకు స్వపరిపాలనము తప్పక సిద్ధించును. ఇంగ్లండు సుహృద్భావము జూపునేని, రెండుదేశములకును షేమకరము. రెంటిసఖ్యము

జలపడి ప్రపంచశాంతికి తోడ్పడగలదు. అందుకు మారుగ ఇంగ్లండు తీవ్రపాటికూల్కము జూపు నెడల, రెండుదేశములకలయికకు ప్రబలమగు నాటంక మేర్పడగలదు. ఇంగ్లండు తనకీర్తినికోల్పోవ వలసినచున్నది. పైరెండు మార్గములలో నేది యుక్తమో ప్రాజ్ఞు లాలోచించుకొనగలరు. డెయిలీమెయిలుపత్రిక రెండవ మార్గమునే ఆనుసరింపగోరుచున్నది. సంస్కరణములను పూర్తిగాని కొంతవరకుగాని నిలిపివేయవలయునని గోరు చున్నది. బ్రిటీషు ఆధికారమును ఎటులనయినను నిలువజేయుట యనసరమని బోధించు చున్నది. రీడింగు ప్రభువుగారిను ఇటులనే బెదిరించిరి. కాని, యీమార్గము వట్టి ప్రమాదమని తెలుపవచ్చునని భావించుచున్నది. నిరర్థకమగు సంస్కరణములను రద్దుజేసినంత మాత్రమున భారతీయులు విచారించబోరు. సంస్కరణములములమున హిందూదేశమున కితివరకు ఎక్కుడుపట్టమేగిలిగెను. ధనవ్యయ మత్యధికమయ్యెను. జన్మస్వాతంత్ర్యనిరోధము కనిపింపకుండునీతిని ప్రజలమయ్యెను. నిరంశుశాధికారి ప్రవర్తనను న కనుకూలావకాశము గలిగెను. ఇట్టి సంస్కరణములను ప్రేమించుచు రు గనుపించరు. డెయిలీ మెయిలు పత్రిక సలహా ననుసరించి, సంస్కరణములను రద్దు జేయుచో, సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము త్వరితముగ సంపాదించుటకు ప్రజల కెక్కుడుపట్టుదల గలుగు ననుటకు సందియములేదు. కేవలము బెదిరింపుల వలన ప్రజలు తమ విద్యుక్తధర్మమును మానుకొనురనుట, కిలలోనివార్త. కిలకత్తాలో ప్రచురింపబడి షేట్టుమెనుపత్రిక తన సహజస్వభావమును విడనాడలేదు. గాంధీమహాత్ముని విడుదల జేయుటవలన, బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారికి ధైర్యము దప్పినటుల ప్రజలలో నభిప్రాయము వ్యాపించునని యీపత్రిక దాఖలపడుచున్నది. దండనమార్గముదప్ప మరియొకమార్గ మీపత్రికకు రుచింపదనుట తేట తెల్లము. డెయిలీ గెజెట్టులను కరాచీ ఆంగ్లో హైందవ పత్రికమాత్రము, మహాత్ముని విడుదలచే గలిగెడి లాభమును కనిపెట్టినది. దేశమంతయు ఆశాంతిలో నిండియున్న తరుణమున, గాంధీమహాత్ముడు రాజకీయరంగమున బ్రవేశించి దార్జన్యరహితి మార్గమును బోధించెను. ప్రజలకు గలిగిన మితిలేని ఆగ్రహమును హద్దులలో నుంచెను. కేసరీయెడల, ఎట్టి సంతోషము గలిగెడిదో, ఎవరు జెప్పగలరు? మహాత్ముడు భారతీయులకేగాక, ప్రభుత్వమునకు గూడ జేసిన సహాయ మపారమయినది. ఇట్టి శాంతి దూతను కారాగృహమున నుంచు వలన ప్రభుత్వమునకు లాభమునకన్న నష్టమధికముగ వాటిల్లెను. మరల నక్కడక్కడ దార్జన్యము పొడనూకసాగెను. వివిధజాతుల మధ్య పరస్పరకలహములు మరల ప్రబలసాగెను. విభేదములు విస్తరింప జొచ్చెను. ఎల్లరను ఏకముఖమునకు దేగలిగిన నాయకుడు లేడయ్యెను. ప్రభుత్వమువారు నూతన పరిణామము నెదుర్కొనజాలరని తెల్లమగుచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో, హిందువులను, మహమ్మదీయులను, సిక్కులను, శుద్ధి యుద్ధము పోషకులను, బ్రాహ్మణులను, బ్రాహ్మణేతరులను, సహకారులను అసహాయవాదులను, బాల్మీవిక్కులను, అరాజకులను, తదితరులను ఒక్కదానికి దేగల శక్తివంతుడు గాంధీతప్ప మరియొకరు లేరని, డెయిలీగెజెట్టు పత్రిక గుర్తించినది. ప్రభుత్వము వారా కారణము చేతనే హిందూదేశమును నడిపించుటకు గాంధీమహాత్మునకు మరియొక యవకాశ మిచ్చిరని, యీ పత్రిక సూచించుచున్నది. డెయిలీగెజెట్టు వ్యాఖ్యానము చాల దూరదృష్టిని సూచించు

చున్నది. కిలా ఫాత్ సహస్రచే మహమ్మదీయులు ప్రదేశపూరితులై, కంజాబున గలిగిన ఘోరమరంతములచే నెల్లరును వివాద, ఆగ్రహపూరితులై యున్న సమయమున, మహాత్ముని దివ్యశక్తియే లా ఆర్డరులను స్థాపింపగలిగెను. రీడింగు ప్రభువుగారి లీసంగతిని గ్రహింపక, లా ఆర్డరు రక్షణకు నిర్బంధములు తోడ్పడెనని దురభిప్రాయపడిరి. మహాత్ముని నిర్బంధించినపిమ్మట, రీడింగు ప్రభువుగారి యభిప్రాయము తప్పని స్థిరపడినది. హిందూదేశమును నడిపింపకై గలవాడు, మహాత్ముడొక్కడేనని యిప్పుడెల్లరకును రూఢియైనది. అరాజకమును పోద్రోలుటకును, హిందూమహమ్మదీయ కల్లోలము నణచివైచుటకును, మహాత్ముని సహాయము తోడ్పడగలదని, ప్రభుత్వ మీసంగి గ్రహించియుండును. డెయిలీగెజెట్టుపత్రిక యూహా నిజమగుచో, ప్రభుత్వము వారికిమీద గాంధీపయత్నములను నిరోధింపక, దేశమును గమ్యస్థానమునకు నడుపుటకు మహాత్మునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నొసగి ప్రజేచ్ఛుచు గాంధీమెనుట యుక్తము. మహాత్ముని విడుదల, ప్రభుత్వవ్యాధయము మారినందులకు చిహ్నమని కొందరు డెలుపుచున్నారు. ఈ మార్పు స్వరాజ్య సిద్ధి యగువరకు నిలుచునో, మధ్యనే మరల వెనుకకుమరలునో, భావిపరిణామము తేటపరుపగలదు.

కత్త : జీవితము

దిలిపకుమార రాయగారితో కళకుసూర్పి గాంధీ మహాత్ముడు దెలిపినసంగతులు, ఉత్కృష్ట సత్యమును డెలుపుచున్నవి. కళకును ఉన్నతజీవితమునకును సంబంధములేదనిగాని, జీవితమునకన్న కళ గొప్పదనిగాని తలచుట సరిగానేరదు. తత్వదృష్టితోజూచిన, వస్తువు ఒక్కటిమాత్రమే గనుపించును. అదియే పరిపరివిధముల గోచరించుచున్నది. మానవుడు తన సౌకర్యముకొర కెన్ని విభాగాలు లక్షి, భేదదృష్టితో జూచుచున్నను, వీనియట్లుచుడుగున సత్వ దార్శ మొక్కటియే గలదని మరువజనదు. జీవితమున కేమాత్రము సంబంధము లేదనిగాని, కళను భావించుట పమాదభూమివలె. ఉన్నతాదర్శములు జాతీయజీవితమును ప్రేరేపించిన సమయమునందే, చిత్రకళలు విశేషముగ పెంపుజొందెనని, రస్మిను మహాశయుని పెక్కునిదర్శనమాల జూపెను. కళలు జీవితరసానుభవమునకు తోడ్పడుచుండును. నారద తుంబరామల గానము, భక్తిపారవశ్యమునకు తోడ్పడలేదా? త్యాగరాజ గానమహిమ మోక్షప్రాప్తికి సాధనగాలేదా? ఈశ్వరరూపమును తదేక నిష్ఠతో చిత్రించిన చిత్రకారుడు, అతని సాన్నిధ్యము జేరడా? కళయొక్క పరమావధి నిర్మలానందము. నిర్మలానందము నిశ్చల జీవితమునకు ఫలితము. ఏనాడు ప్రజాజీవిత మున్నత పథమును విడనాడునో, ఆనాడు కళలును క్షీణించును. ఉత్తమ జీవితమునకు దోహద మొసగని కళలు కళలనామమున కర్హములు గాజాలవు. కళలు క్షీణగతి నొందుటచే, వానికి చెడుపేరు వచ్చుట తటస్థించెను. సాధుపుంగవులను సజ్జనులను వానికి దూరముగ దొలగుటతటస్థించెను. కళలుదుర్జనులచేతులలోబడి దుర్బినియోగమయ్యెను. కాని లోపముకలదిగాదు. దాని నుపయోగించువారియందే ప్రధానలోపము గలదు, కళలను పునరుద్ధరింపవలెనని, జీవితపరిస్థితులనుచక్కబరుపవలెను. గాంధీమహాత్ముడు సన్యాస మార్గము నవలంబించుననియు, కళలనిన మహాత్మునకు యిష్టములేదని, పలువురభిప్రాయపడుట వింతగాదు. దిలిపకుమార రాయగారి రిట్టి దురభిప్రాయమునే గలిగియుండిరి. మహాత్ముడితనిసందియముల దీర్చెను. గాంధీమహాత్ముడుకర్మయోగి. ఫలాపేక్షా

రహితముగ సత్కర్మల నాచరించు యోగిపుంగవుల నిర్మలానందము ననుభవించుట సులభము. కళః యొక్క పరమార్థము అట్టివారికి గోచరించినంత చక్కగ నితరులకు గోచరింపజాలదు. మహాత్ముని సంగీతకళయందు ప్రీతిమొందు. సన్యాసమార్గగామి యగు గాంధీమహాత్మునకు సంగీతమునందు ప్రీతి యుండుట ఆశ్చర్యకరమని దిలీపకుమార రాయగారు బలుకగ, సన్యాసమే జీవితమునం దుత్కృష్టకళ యని మహాత్ముడు బదులు చెప్పెను. ఈ సంగతిని గ్రహించుటకు, కళలను సామాన్యార్థములో గ్రహించెడివారికి కష్టముగ నున్నను, మహాత్ముని దృష్టితోజూచువారి కిది విచిత్రముగ దోషకమానదు. సన్యాసమార్గమునకును, ఫలాపేక్షారహితముగను కర్మయోగమునకును, లోకమాన్య తిలకు మహాశయము సమన్వయము గుడియైనది. ఈ సమన్వయమును గుర్తించునెడల, సన్యాస ముత్కృష్టజీవితముతో తుల్యమగును. ఉత్కృష్టజీవితము ఉత్కృష్టకళగాదా? ఏది సత్యమో, అదియే సుందరము. అదియే మంగళప్రదము. సత్యముయొక్క సౌందర్యమునే మహామహుడు గ్రహింపగలడో, అతడే కళలొసగెడి నిర్మలానందము ననుభవింపగలడు. ఆకారణముచేతనే జీవితమాధుర్యమునకు సంగీత మత్యంత సహకారి యని, గాంధీమహాత్ముడు దెలుపగలిగెను. కళలను ప్రేమించునపుడు, జీవితసాఫల్యమును మరువ గూడదు. గాంధీమహాత్ముని నిర్వచనములు, నూమూలు నిర్వచనములకును ఆభి పాయములకును భిన్నముగ నుండవచ్చును. కాని తనచుోభావముల ననుసరించి నిర్వచించుటకు మహాత్మునికి పూర్ణాధికారముగలదు. కళలను ప్రత్యేకించి భాగముక్రింద బేర్కొనవచ్చును. ప్రత్యేక సూత్రములను నిర్ణయింపవచ్చును. వానికొరకై జీవితమునంతను భారబోయవచ్చును. కాని కళాభిజ్ఞులు, కళల కన్నిటికిని ఆధారభూతమగు ఉత్కృష్టనస్తువును మరువగూడదు. ప్రత్యేకించి భాగముల కావల నేదిగలదో కనుగొనవలెను. అప్పుడు జీవితవికాసమునకు కళలెలసహకారులగునోవారు గ్రహింపగలుగుదురు. కళలకును, జీవితమునకును గల సన్నిహితసంబంధము వారి కిప్పుడు స్పష్టముగ గోచరించును. నేడు కళాభివృద్ధికై నెకవంక సత్ప్రయత్నము లాంధ్రమయినవి. ఉన్నతాశయులించుకు బూనుకొనిరి. వేరొకవంక మహాత్ముడవతరించి జీవితసాఫల్యమునకు తోడ్పడుచున్నాడు. ఇట్టిస్థితిలో కళలకును జీవితమునకును గల సన్నిహిత సంబంధమును గుర్తించుట ఎల్లర ధర్మము గాదా? కళలకును మాధుర్య జీవితమునకును దాటరాని యొకరములేదు జీవితమాధుర్యమునం దున్నత కళగలదని గోచరింపక మానదు.

ఇరిగేషనుచట్టము: భాషాంతరీకరణము

ఇరిగేషనుచట్ట ప్రవేశమును కొలదికాలము వర కయినను ఆపి యుంచుటకు ప్రభుత్వమువారంగీకరింపరయిరి. నరసింహరాజుగారి ఆపుదల తీర్మానము నిరాకరింపబడెను. శాసనసభ్యులలోనే ఆంగ్లభాష దెలియనివారు గలరు. ప్రభుత్వము వారితవరకును, ఇరిగేషను చట్టమును, దాని యుద్దేశ్యమును కారణములను దేశభాషలలో ప్రచురింపరయిరి. తెలుగుభాషలో చట్టము ప్రచురింపబడినదా యని మమ్ముల ననేకులడిగిరి. శాసనసభ్యులు గొందరు యీ విషయమై మిక్కిలి ఆతురము జూపిరి. చట్టపు ఉద్దేశ్యములను కారణములనుమాత్రము మేమిదివరకు భాషాంతరీకరించి ప్రచురించితిమి. ఇరిగేషను చట్టమునందలి ముఖ్యవిషయములనుసాధికారపురస్కారముగ వివరించియుంటిమి.

నేమోనని నిశ్చించుచుంటిమి. ఇరిగేషను చట్టము శాసనసభలో ప్రవేశ బెట్టబడినను, దేశభాషలలో నీ చట్టము తర్జుమాగాదయ్యెను. ప్రజలకుగొందరు ప్రతినిధులకును ఇరిగేషనుచట్ట మేమిజెప్పుచున్నదో కనుగొనుటకయినను అవకాశమియక, యీచట్టమును ప్రవేశ పెట్టుట ఏటిన్యాయమో గ్రహింపవచ్చును. ఒక్కరూసము, లేకున్న కనీస మొక ఇరువదిదినము లయినను గడవిచ్చి దేశభాషలలో నీచట్టమును ప్రచురింపవలయునని సి. వి. వేంకటరమణయ్యగారు కోరిరి. ఒక్కమాసము దినములలో మునిగిపోవునదేమియు లేదు. ఇరిగేషను చట్టమును విచారించుట కేర్పడిన కమిటివారు గావించిన సూచనల నన్నిటిని ప్రభుత్వ మంగీకరింపలేదని సర్ సి. సి. రామస్వామిఅయ్యగారుదెలిపిరి. కమిటివారి సూచనలేవి? వానిలో ప్రభుత్వమువారు వేని సంగీకరించిరి? వేనినినిరాకరించిరి? ఈసంగతిని ప్రభుత్వమువారితవరకు ప్రకటింపలేదు. ఇట్టిసందర్భములలో ఇరిగేషను చట్టపు ప్రవేశమును కనీస మొక మాసము దినములవరకాపుటకు, శాసనసభ్యులలో నిధికసంఖ్యాకులేల యంగీకరింపలేదో దెలిసికొనుట దురూహ్యముగనున్నది. ఆంగ్లభాషలో ప్రచురింపబడిన చట్టమునుగూర్చి, చర్చనరుగునపుడు, చట్టము నెరుగనివారు దానియం దెటుల పాల్గొనగలరో, ఎటుల వోలుజేయగలరో దెలియదు. శాసనసభల వలన ప్రయోజనము మృగ్యమయినను, సామాన్యమగు తంతుచుగూడ అవలంబింపకబోవుట మిగుల విచిత్రము. దేశభాష లనినను, ప్రజాసామాన్యమనినను, శాసనసభ్యులకెట్టి గౌరవముగలదో యిందును బట్టి గ్రహింపవచ్చును. మార్చి నెలాఖరులోగ బిల్లును తర్జుమాచేయుట ఎటులసాధ్యమగునని పాలానాగారడిగిరి. ఇదిఅసంభవమగు కార్యము గాజాలదు. ఎనుబదిసంవత్సరము లయినప్పటికి, ప్రజలకీచట్టము దెలియక బోయినచో, ఇరువదిరోజులలోపల వారు గ్రహింపగలుగుదురాయని డి. బి. కృష్ణకానాయుడు గారు ప్రశ్నించిరి. వీరిప్రశ్న మిగుల యదృతముగ నున్నది. శాసనసభ్యులదృష్టి కడుంగడు విపరీతము. శాసనసభ కార్యక్రమము దేశభాషలలో జరిగి, చర్చింపవలసిన విషయములు దేశభాషలలో ప్రచురమగుచున్నగాని, ప్రజలు సందర్భములను గ్రహించుటకయినను వీలుగలుగదు.

తెల్లవారి నిశ్చయము

దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారిలో ఇతరవిషయములలో నెట్టి భేదాభిప్రాయము లున్నను, భారతీయులకు పీడించువిషయమునమాత్రము ఎల్లరును ఏకాభిప్రాయులై యున్నటుల విదేశవార్తలు దెలుపుచున్నవి. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యపక్ష. నాయకులగు హర్షరాజుగారును, కార్మికపక్షనాయకులగు క్రెసు వెల్లుగారును, స్వల్పగురిపద్ధతల నామోదించిరిని దెలియుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో నెన్నిరాయ భారములు

వలన నినుమంతయు లాభముండదని జెప్పవచ్చును. భారతీయులను ప్రత్యేకపుగూడెములలో నుంచుటకు దక్షిణాఫ్రికాలో ప్రయత్నము సలుపుచున్నారు. ఆఫ్రికా స్వీగ్లోలుగూడ తెల్లవారి నిర్బంధముల గాంచి అసమ్మతిజూపుచున్నారు. కెనియాలోనేమి, దక్షిణాఫ్రికాలోనేమి, తదితర భాగములలో నేమి, భారతీయులహక్కులు స్థిరపడవలయుననిన, వేరు మార్గముల నవలంబింపవలయును. భైత్యకపద్ధతులను విడనాడవలెను. స్వరాజ్యమును క్వెరలో సంపాదించవలయును. ఇంటగెలువనిదీ, రచ్చగెలియుట దుర్లభము.

బులును సాంబమూర్తిగారు

బులును సాంబమూర్తిగారికి హైకోర్టువారు నోటీసునిచ్చిరి. వీరిసనదురు ఏల రద్దుజేయగూడదో దెలుపవలెనని నోటీసునందు గలదు. సాంబమూర్తిగారు చిర కాలముక్రిందటనే న్యాయవాదవృత్తిని విసర్జించిరి. దానిని మరల స్వీకరించుటకు వారెన్నడును దలచెట్టలేదు. అట్టి దేశారాధకునికి హైకోర్టువారు నోటీసును బంపినమాత్రమున, వారిదృష్టియం దెట్టి మార్పు గలుగబోదు. ఇల్లసూదిపోట్లు, దేశసేవ నెక్కుడు దీక్షతో కొనసాగించుటకు సాంబమూర్తిబోలు దేశభక్తులకు తోడ్పడునని నమ్మెదము.

గవర్న మెంటు టెక్నికలు పరీక్షలు

ఆంధ్రలి మార్పులు

ఈవార్షిక గెజెటుంగల యిట్లు ప్రకటింపబడినది:-
జూన్ 29 క తేదీ భోక్తులెటు జాగ్రత్తయింపగా ప్రకటించిన విధముగ సంస్కరింపబడిన ప్రకారము యిదిగవర్న మెంటు టెక్నికలు పరీక్షలు జరగవలెను. ఆందు దొంపబడిన విషయాలందే పరీక్షలు జరగవలెను. పరీక్ష యెండొరుండు నో ఆ యా విషయముల నీల బ ము మార్చి న దాని యిందు గానన గు ను. ప్రతి నీలబను అయ్యకముకు వదాను మూడురోడ్డు గవర్న మెంటు ప్రాంతి వెళ్ళులో దొరుకున. పరీక్షలో జూరు, పా య్యగు అని రెండు గ్రేడులే యుండును. ఒక్కొక్క గ్రేడులో లోజురుకు 6 రూపాయలును హయ్యరుకు 12 రూపాయలును దఖాస్తును బాండును. హయ్యరుకు, టైపురైటింగు పరీక్షలు సంకల్పమునకు రె.దుసార్లు ఒకసారి ఏ.పి.ఐ.లోను, ఒకసారి సమజరులోను జరుగును. ఇకను మిగిలిన పరీక్షలు సమాజరులో జరుగును. అనియు ఫీజయాలజీ (హయ్యరు గ్రేడు) ప్రాజీను (హయ్యరు గ్రేడు) మైరు స్కూలెటరీ ఇంజనీరింగు పరీక్షలు మూత్ర మానెలలో జరుగవు. అనియు ఫీజయాలజీ ప్రాజీను హయ్యరు గ్రేడు పరీక్షలు జనవరిలోను మైరుస్కూలెటరీ ఇంజనీరింగు డిసంబరులోను జరగవలెను. 1924 ఏ.పి.ఐ.లో జరుగు మార్చి ౨౦ దు టైపురైటింగు పరీక్షలకు దఖాస్తులను ఫిబ్రవరి 28 క తేదీ లో పుగా జేరునటుల పంపవలెను. ఏ.పి.ఐ.లో జరుగు కరీక్షాపరీక్షలు కెంబ్రిడ్జు పరీక్ష తేదీలను దొయును దఖాస్తులను పంపరెననికోరును పర్యాంతి గెజెటుగా ప్రకటింపబడును.

మర:- పాతనీలబను ప్రకారము ఏ నవంబరునందును పరీక్ష ఉండదు.

(బై ఆర్డరు)

ఆర్. కృష్ణరావు భాస్కర్,

ఆ. సెక్రటరీ.

పలాటి నేటు

విషమపరిస్థితులు

ప్రజలందరు తిరుగబడెదరను యువద్రవము

లండన్, ఫిబ్ర 5 రాత్రి 10-15:—పలాటి నేటులో మిగిలిన విషమిండు చున్నది మిగిలినదిండి బ్రెన్స్ ఫ్రెంచి లెఖరి తెలుపుచున్నాడు. క్రియపు గారి రాకచే కొంతవరకు సెవరేటిస్టులు దుండుడుకున్నవలనూని. కాని నుగల సెవరేటి ఆటల ను అడుట ప్రారంభించి. పనిలేనివారిలసంఖ్య భయంకరముగ పెచ్చిపోవుచున్నది. పనిలేని వారలకిచ్చుటకు సెవరేటిస్టుల దగ్గర సామ్యలేదు. అనాగ్రమణ్యదేశమునూడి జస్సులు ఏకే సామ్యును బంపుట కష్టపడుటలేదు. సెవరేటిస్టు ప్రభుత్వము వారు తమస్వేచ్ఛాయాము నిమిత్తము తీసుకోవుచుండే తాముపంపి యు ప్రయోజనముండదని జర్మనులు పనిలేనివారలకు సామ్యును పదలమకొనలేదు. వెదలగొట్టబడకుండ ఇంకను కొంతవరకును అధికారులున్నారు. వీరు పనిలేక తిండిలేక మాడుచున్న పనివాండు కొవముతో అల్లరిచేసేటట్లండ నివారించుచున్నారు. కాని ప్రజలందరూ సేవరేటిస్టులవైతిరగ బాటొనర్చుదని గొప్పభయ మగుచున్నది.

పలాటి నేటు సమస్యనుగూర్చి లండను, సోలీస్ వారు ఆలోచించుచున్న విషయమును చాల ఆతరతతోనెవెట్టి, చూచుచున్నారు. బ్రిటిషువారిచేతను లాభముగ నుండకలెనన్న ఇక నెంతమాత్రము ఆలస్యము చేయరాదు.

పరాసలు పలాటి నేటు సెవరేటిస్టులకు చేయూతనొసగుటకు జస్సులు అధికారమునకు భంగము కలుగుచున్నదని కొత్తగ జస్సులు పరాసలకు తెలియజేసిరి. సెవరేటిస్టులు పలాటి నేటులో అనాధలగు 700000 మంది వీధిబెట్టుచున్నారు. వెర్నియల్స్ బడంబడిక ప్రకారము పూర్వపరిస్థితుల స్వేచ్ఛవలె ననుచున్నారు. సెవరేటిస్టులను నిరాయధులుగ జేయగోరుచున్నారు. జర్మనుల అధికారులు యథేచ్ఛ కనిచేయుట కనకాళముండవలెను. ఇకముందు జోక్యము కలుగజేసికొననూడదని.

సెవరేటిస్టుల క్రూర కృత్యము

పనివానిని కాల్చి చంపుట

కోల్ హాన్, ఫిబ్రవరి 5:—సెవరేటిస్టులు పనివారిని నొకని వెదలగొట్టి కళ్ళియించిరట. వాడు తప్పించుకొని పారిపోవుటకు ప్రయత్నించ వానిని బట్టుకొని గోదమీదనుంచి కాల్చిచంపి రని స్వేచ్ఛను పారల తెలుపుచున్నది.

సోదరులు ప్రభుత్వము నంగీకరించుటచే పెనాల్ క్ట్ లో నున్న బ్రిటిషువులని రక్షియమంత్రి సుదర్శించెను. బ్రిటిషువుల మంత్రి వీరిని 2 తేదీని బోయిచూచును.

కార్మికులకు పీరు బిరుదము

కృత్తి బ్రిటిషువులంతవరకు ఆతనికి 'పీరు' బిరుదునిచ్చుటకు వీలులేదని మగ్నోనాల్లాగాకి రాజకీయశాస్త్రవేత్తలు తెలియజేసి పూర్వ మొకపుడు క్లియర్ మహా రాజ్ కర్ జేయి పార్కుగారిని ప్రభువుగ జేయబడినపుడు అయ్యది నిరాకరింపబడెనయ్య తెలియజేసిరి అందుచే మగ్నోనాల్లాగాడు కొత్త పీరును ప్రవేశపెట్టలేదు. కంకళముగ ప్రభువులను జేయగూడదను సిద్ధాంతములకు ఒడవకొనకలె నని (సిహెన్ ట్రైబ్యున్)

వార్తలుపట్టువు అపీలుల్లాడు పనిచేయు జీతమునే 6000 పానులను దీసికొనెద నయ్య లావు చాన్సిలరుగ 10,000 పానులను ఫీకికొనెదని జెప్పియుట కడదే ఎక్స్ ప్రెస్ ప్రతీక తెలుపుచున్నది. (సిహెన్ ట్రైబ్యున్)

ఆక్రమణరాష్ట్రము

జర్మనుల క్రొత్తకోర్కెలు

బెర్లిన్, ఫిబ్రవరి 5:—ఆక్రమణప్రదేశములలోనికి వెంచి బెర్లియనులు సరకులను దిగుమతి చేయు ఏర్పాటులను లొంగింపవలెనని క్రొత్తగ జర్మనులు బెర్లియనులు వెంచి ప్రభుత్వమువారికి క్రొత్తలేఖ పంపిరి.

ఆక్రమణరాష్ట్రమును జర్మనులండి విడదీసిన అయ్యది జర్మను నుకలుల అనాధులకుల సప్తకకునియూ జర్మను ప్రభుత్వమువారు తమ అధికపత్రమును నిలకడగజేయుటకు అవారతము గలుగుననియూ తెలియజేసిరి.

జనసభవారు చేసిన ప్రయత్నములను తిమిస్తజ్ఞులకు జూపుచు తిరిగి నంపి.

'డెయిలీ మెయిలు' భయము

బ్రిటిషుపాలనము స్థంభించుకాలము వచ్చుచున్నది లండన్, ఫిబ్రవరి 5:—గాంధీగారిని ఎట్టి పరతులను గోరకనే ప్రభుత్వమువారు వదలిపెట్టుట చాల ఆశ్చర్యముగ నున్నది. కొంతకాలమువరకు రాజకీయములందు జోక్యము కలుగజేసికొనను, ఆంధోళనమును గావించనని గాంధీగారినుండి అభయమును గొనిన బాగుండెడిది. భారతదేశములో మన పాలనమునకు ప్రతిష్ఠంభము సమీపించునూ చ న లు కనిపించుచున్నవి. సంస్కరణములు భగ్నమగుచున్నవి. తాత్కాలికముగ పూర్ణగో కొంతవరకో సంస్కరణములను రద్దు జేయుటనుగూర్చి త్వరలో ఆలోచించుటవసరము. బ్రిటిషు పాలనమును, అధికారమును నిలబెట్టి భంగము లేకుండజేయుటవసరమని డెయిలీ మెయిలు ప్రకటన హెచ్చరించుచున్నది.

కార్మిక ప్రభుత్వము

ప్రధానామాత్యుడు

రషియా ప్రభుత్వము నంగీకరించుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 5:—మతితా ప్రతినిధులతో మగ్నోనాల్లా గారిల్లు తెలియజేసిరి. ప్రస్తుత ప్రభుత్వములో నున్న వారు వర్తకులుగాదు. కాని విశ్వమును వాడు పనులచే తమ కృత్తికమును జూపువారుగాని కలుగలే కావడముజేయువారుగాదు. రషియా ప్రభుత్వము నంగీకరించుట తప్పదు. అర్జవవరము అధికారియచే, శాస్త్రరీత్యా రషియా ప్రభుత్వము నంగీకరింపవలెనన్న 'వారిపోయే వానికి ఎవరికి' తెలియదనబరిపప్ట. అట్లు అనుట ఆనాడుదనము. అధికారియచే, శాస్త్రరీత్యా అనుదయు రషియానుకు ముఖ్యము గాన నేను దానినంగీకరించెదను. రషియానుకు అనుమతిలో జేర్చుకొన్న కష్టలేదు. నాని వాటిల్లుదు. కాని జర్మనీనిగూడ వాటిమితిలో జేర్చులెనని జట్టుబట్టవలెను.

ఆంగ్లోపరాసుల అపోహములు

ఇంక వరకున పరాసులకును ఆంగ్లేయులకును అపోహములు ఇంకకాలమునుండి బ్రిటిషువారు అనుమానించుచు వెనుకాడుచు ఇదమిత్తమని ఏమియు జెప్పకుండుటయే గారణము. అగోజులన్నియు పోయినవి. ఇక నెంతమాత్రము నెయ్యదిగ ఒకపోటు గూర్చుండి సంకతులకు గనిబెట్టుటకు బ్రిటనుకు వీలుకడదు. ఇప్పుడలంబించిన క్రొత్తలేఖి ఫలము అప్పుడే అనుకొన్న జానికలె ఎక్కువగ కనిపించుచున్నది.

ఈసంవత్సరము పడమటికనడాలో యువైటెడ్ స్టేటు నుండి పేలకొలదిరైతులు ప్రవేశించెదరు. దీనికి ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి.

పరాసుల ఋణమును దీర్చుటకు తనంత అస్తి కొమ్మెనియూ. పోలండు, మున్నగు దేశములకు గలదట.

దత్త గాక.

ఇక జనసామాన్యమునూ జెప్పకక్కరలేదు. వారిగొండును అభిమానము విల్నగ్ గాకపట్ల ముంత ఆతిథ్యించును.

విశ్రంతువులకు పించులు

లండన్, ఫిబ్రవరి 5:—

కానలేనిని కార్మిక పక్షమునుండి కోర్కెలు బయలుదేరుచున్నవి. ఈ విషయము నింతవరకు మంత్రిత్వమువారు చర్చించలేదు. కార్మిక పక్షములో కొందరు సాంఘికవాదులు పించులు గానలేననే అనుచున్నారు. దీనివలన చాలలాభము గలుగుననుచున్నారు.

జనరీ, 5 తేదీని ఆల్బర్ట్ మంత్రిత్వమున నువ్వనించుచు పించులవిషయమును గూర్చి తమ కార్మిక శాస్త్రజ్ఞులను జేర్చితిమి మగ్నోనాల్లాగారు తెలియజేసిరట.

క్రొత్తసాలు 1 పించుల క్రింద పిల్లలకు పోషించు ఖర్చుతోనూడ 20000000 పానులు వ్యయమగును. వృద్ధాప్యమున మితవ్యముగ నుండాలెనను వరకును రద్దుజేయ దలంచి లేని ఇంకొక 12000000 పానులు కావలసి యుండును. ఇటీవల వైద్యులజేతమును వాచ్చించుటచే ఇంకొక 2000000 పానులు కావలసి యుండును.

వగ భేదము

ఆఫ్రికాబిల్లు నాడేపించుట

కేపుటౌన్, ఫిబ్రవరి 5:—నేటాలంతటను భారతీయులను ప్రత్యేకముగ నూడెములలో నుంచవలెనను చట్టమును ఆడేపించుచున్నారు. ఈశాసనము భర్తభేదమును పాటించుటలేదని ఆడేపించిరి. ఈచట్టమును అయిటాలో బెట్టిలేని ఆఫ్రికా రాజకీయ సుభుమకు రీపయమును వాటిసమితివారికి తెలియజేయవలెనని తీర్మానించిరి.

వ్యాపారముకానమును ఆడేపించుచు నేటాలు భారతీయులు నేటాలుమంత్రిదగ్గరకు బోయి తమ ఆడేపనలను తెలియజేసిరి. మంత్రి సానుభూతితో చెబుయ్యగినెను. త్వరలోనే ప్రత్యుత్తరమునిచ్చెదననెను. కేపుటౌన్ భారతీయులుగూడ నేటాలు భారతీయుల రాజకీయము నంగీకరించిరి.

సోషియల్ ప్రభుత్వము-బెర్లియము

అంగీకరించెననుట అసత్యము

లండన్, ఫిబ్ర 5:—రాత్రి 9-20 క్రిటు బిటను ననుసరించి బెర్లియను ప్రభుత్వముగూడ సోషియల్ పాలనము నంగీకరించిరన్నమాట నిజముగాదని బ్రిటన్ లెజిస్లేషన్ కమిషన్ కమిషన్ తెలుపుచున్నాడు. వారిచాలాకాలము బెర్లియను ప్రభుత్వమువారు వర్తకపు బాడంబడికలను గూర్చి ఆలోచించుచున్నారగాని రషియా కన్వనరములు తెలిసిన బెర్లియనులు ఈవిషయమై తొందరపడ నవసరము లేదని ఇంతకొప్పుక బడంబడికను జేసికొనుట అసమంజస మనిపించుకొను ననుచున్నారు.

బ్రిటిషు సామాన్యజను ప్రదర్శన కాలమున సోమవారము నుండి శుక్రవారమువరకు అర్థరాత్రియైన పిదప రాత్రియంతయు హోటెళ్లను ఫలహారపు దుకాణములను తెఱచి యంచుట కనుజ్ఞ ఇంకొబడెను.

దక్షిణ ఆఫ్రికా ఆసియా వాసుల సమన్య

స్వల్పసేనాని విధానము సంగీకరించుట

శ్రీమంతుల, పి.బి.వి. 5:— పరిశీలనాని సమన్యముగాని
కానననభూ చట్టమును 5 రిజర్వేషన్లుగాని (కేసీ) గాని
వాటిని పరిశీలించుట, పార్టీలను సేనానియే సామ్రా
జ్యములలో స్వల్పసేనాని ఆసియా వాసులను గురించి తెలియ
జేసి వారి విధానము సంగీకరించుట ఆసియా
వాసులను పరిశీలించుట కారణము ఆసియా వాసులను నా
గరికము లేనివారు గానిగాని, వారిని సామ్రాజ్యమునకు పాల్పెట్టు
ట సామ్రాజ్యమునకు సంఘర్షణ ము కలుగజేయుట దానివలన మాన్యు
కలుగుననియు అనియు వాటిల్లకుండు నిట్లు జేయవలసివచ్చెననియు
పార్టీలను గురించి తెలియజేసిరి. ఆసియా వాసులకు చాక్లెట్లను
నిరాకరించిన తర్వాత నర్తనహారము లేదని తెలుసుగా రిరి.

జగల్గుల్ పాపాగారిపాలనము

శుభావలోకనము

ప్రజాస్వామ్యముగ మారవచ్చును

లండన్, పి.బి.వి. 6:— మైక్లు ఫ్రెడ్రిక్స్ బర్గ్
కొంగ్రెసులో ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు. ఆసియాలో గాని భూభక్తి
మొలకలును నిచ్చుటకు జేయుటకు వీలులేదు. జగల్గుల్ పాపా
గారికి ప్రతిపక్షముగా నున్న అధికారులను తొలగించవలయు
ప్రభుత్వస్థాపించుట మార్పును విస్తారము జేయవలయు
జగల్గుల్ గారు తెలియజేసిరి.

కొన్ని విషయములందు తక్షణము కార్యము తీసికొనవలె
నని పోర్టునకునుండి తిరిగివచ్చిన వచ్చెను. ఈ విషయము
కామ్రాచించుటకు ఒక కార్యక్రమము నేర్పించ వలె న్నిది.
కొంతకాలము పిసికెట్టియుండవలసిగోరిరి. జగల్గుల్ గారి ప్ర
జాస్వామ్య అభిప్రాయములు అనుసరించి జేయుటకుని తోచుచు
న్నది.

జగల్గుల్ పాపాగారి వైయము అభ్యుదయము నులకు
దీనిని క్రొత్త ప్రభుత్వమేర్పడుటచే కొంతకాలము మాన్యు నిర్ణయించిరి.
జేయదును ఘనమువారు ఆనకొన్న స్వాతంత్ర్యము, సంపూ
ర్ణ స్వేచ్ఛయు సమకూడవలసి ఇప్పుడు సమయము నుచున్నాడు.

నవ్వపరిహారములు

జర్మనుల వ్యక్త భావము

లండన్, పి.బి.వి. 6:— జర్మనులు కొంతసామ్య
యిచ్చినవిషయములను పరిశీలించుటకు తృప్తి పరచుకొనుచున్నట్లు
కు పోయింతుగాని యింగ్లీషులలో ఒకడొకడు జేసికొ
నకున్నావో అప్పు జేసికొనవలయునని (మంచి బ్యాంక) కరిని
రెండు 5 రిజర్వేషన్లు వచ్చుటచే జర్మనులు ఇప్పుడు లిగించు
చున్నారు. ఇది సమయము గాని పోయింతుగాని గూడ తమ
వద్దనున్న మార్పుకొనవచ్చుననుచున్నారు. త్వరలోనే తృప్తి
పరచుకొని జర్మనులకు చేసికొనుటకు పరామర్శ ప్రకటించిన
విషయము అంతయు జర్మనుల వైఖరినిబట్టి ఏర్పడుననుచున్నారు.

ప్రభుత్వము ప్రభుత్వోద్యోగులకు సంగీకరించిన
రోజుకు, 'పాపాగారి' అను అక్షరభావము లేకుండు ప్రభుత్వము
వారి ప్రత్యేకముగా కొంతసామ్యము నేర్పించి పోషించుటకు.
పాపాగారిగా గుర్తించుదురు.

కనడాలో పదివేల సార్వభౌమ ప్రజలకు ప్రజావైఖరి
సామ్యమునందు యేమియు సూచించు చేరి వ్యవహారమును
కనగొనుచున్నారు.

ప్రాంతంలో మిత్రవ్యయము

ప్రభుత్వమును తగ్గించుటకు మైక్లు ఫ్రెడ్రిక్స్ బర్గ్
కామ్రాచించు అన్నిటియొద్దిన పరిశీలించుటకు. ప్రజలను పేర
ఒకేకామ్రాచించుటకు పోయింతుగాని ఆసియా వాసులను
అంగీకరించుటకు, ఆసియా వాసులను సహాయ
కార్యక్రమాలకు రిగ్గి చేసినది. కార్యక్రమాలిద్దము వర్తకముల
కర్మములలో చేర్చబడుట.

అంగీకరించుటకు, ఆసియా వాసులను సహాయ
కార్యక్రమాలకు రిగ్గి చేసినది. కార్యక్రమాలిద్దము వర్తకముల
కర్మములలో చేర్చబడుట.

క్రొత్త ప్రజలను తగ్గించుటకు నేర్పాటు చేసినవిషయము
ప్రజలను.

వ్యాధులకు విద్యుచ్ఛక్తియొక్క ఉపయోగము

ది ఎలక్ట్రో థీరపీటిక్ ఇన్ స్టిట్యూటు

323, లెంబు శెట్టిపేథి, బార్బి టౌను, మద్రాసు

ఈ పద్ధతుల ననుసరించి చికిత్స చేయు మొదటి వైద్యశాల
యిదియే. విద్యుచ్ఛక్తిచే జ్వరప్రదముగా చికిత్స చేయబడిన
వ్యాధులు కొన్నిటిని ఈ దిగువ తెలుపబడియున్నవి.

18 సం॥ముల వయస్సుగల బాలుకు నేలమునుండి
వచ్చెను. అతనికి మోచేతి అత్యంతము కీలు తప్పియుండినందున,
మోచేయిని వంచుటకు వీలులేకుండెను. మద్రాసులో ఒక వైద్యుడు
దానిని బాగుపరచెను. ప్రతిరోజు 20 నిమిషములకాలము లేడి
యట్లు దీపము చూపించుటచేతను, మర్దనము, జేహపరిశ్రమ
చేయుట చేతను పూర్తిగా 6 వారములలో బాగుడనిది.

నడియన్సుగల ఒక పురుషుడు తిమరువాయువుచే బాధ
పడుచుండి మావద్ద చికిత్సకువచ్చెను. నడువ్యాధి అన్ని కీళ్లయం
దుండెను. లేడియంట్లు ఉష్ణముచే స్నానము, ఆయోడైడ్, సోడి
యం, సాల్ఫిరేట్ ఐయోడైడ్, దినము విడచి దినము అడ్డ
గిండుకట్టుంట్లు చికిత్స, మొదలు చికిత్సలచే 4 వారములలోనే
పూర్తిగా వ్యాధి కుదరినది.

నేలమునుండి ముఖమునందు పక్షవాతముగలిగియుండి దిగవ
పడిపోయిన 2 సం॥ ల వైద్య మావద్దకు చికిత్సకై తేబడెను. లేడి
యంట్లు ఉష్ణమును చేడిగాలిలో చేర్చిన చికిత్స, మర్దన, జేహప
రిశ్రమ మున్నగువానిచే రోజునకు 2 సార్లు చికిత్స చేయుటకును
కొంతకాలము ఈ పద్ధతినే చికిత్స చేసిన తరువాత వైద్యుడు
పూర్తిగా తొలగెను.

నడియన్సుగల యొక వైద్యునికి రాచకురు పుండెను.
అయితే మూత్రము సందు తీసిలేదు. ఇతడు చెన్ననగర
నివాసకుడు. మావద్దకు చికిత్సనిమిత్తమై వచ్చెను. లేడియంట్లు
దీపముచే దినమునకు 2 సార్లు చికిత్స చేయబడెను. రెండువారము
లైనతరువాత అది పగిలెను. నడువారములకు పూర్తిగా బాగు
చేయుటచేసెను.

14 సం॥ముల బాలికకు మోకాలు చేరునట్టి కీలు వంచు
టకు వీలులేకుండెను. నోప్పిలేకుండు ఆపే మోకాలును వంచు
టకు చేసిన ప్రయత్నము లన్నియు విఫలము లయ్యెను. వంచుటకు
లేకమాత్రమైనను వీలుగాకుండెను. ప్రతిరోజు 20 నిమిషములకాలకు
లేడియంట్లు ఉష్ణచికిత్సయు, మర్దనము, జేహ పరిశ్రమము
మొదలుగువానిచే ఆపేకు చికిత్స చేయబడెను. 3 మాసములైన
తరువాత దాదాపుగా మోకాలును నోప్పిలేక వంచగలిగెను. 4
మాసములవెనుక మిక్కిలి బాగుగా వంచగలిగెను. చికిత్స
యొక్కను జరుగుచున్నది.

50 సం॥ముల వయస్సు గలిగిన యొక చెన్ననగర నివా
సకుడు రెండుమాసములు, డెప్లోషియా, మున్నగు వ్యాధులచే
బాధపడుచుండి మావద్దకు చికిత్సకై వచ్చెను. ఇక్కటా టైడ్
కట్టుంట్లు చికిత్స 3 వారములకు చేసినవిషయము, అతనికి మామూలు
మాపు వచ్చెను.

రెండు చెవులును వికలవడంత చేవుకలిగిన 18 సం॥ముల
స్త్రీ శ్రీరంగమునుండి మావద్దకు చికిత్సకై వచ్చెను. బి. ట్రెంసీన్
కేబులు 4 అంగుళముల దూరమునుండి కుడిచేవిని, 2 1/2 అంగుళ
ముల దూరమునుండి ఎడమచేవిని వికలవడుచుండెను. మాస్టాయి
డుకు లేడియంట్లు ఉష్ణచికిత్స చేయుటచేసెను. తింపనమునకు గాలి
చికిత్స చేయబడలేదు. కథారీసేవన్ అఫ్ ది ఈస్టాచియన్
ట్యూబ్, ఐయోనిసేషన్, ఇంటర్వే టైడ్ కట్టుంట్లు చికిత్స రోజు
విడచి రోజు మున్నగు చికిత్సలు 4 వారములు చేయుటవలన
ఆపేకు యిప్పుడు మామూలు ప్రకారముగానే వినుచున్నది.

30 సం॥ల వయస్సుగల యొక ఆతిమూత్రవ్యాధిగ్రస్తుడు
కొట్టుంట్లు నుండి మావద్దకు చికిత్సకైవచ్చెను. అతని రెండుచెవులు
వికలవడంత చేవుకుండెను. బి. ట్రెంసీన్ కేబులు రెండున్నర అంగు
ళముల దూరమునుండి కుడిచేవిని ఒక అంగుళము దూరమునుండి
ఎడమచేవిని వికలవడుచుండెను. డి. ఫ్లెక్స్ అఫ్ నాసాలిస్ట్రం,
గ్రామ్యల్స్ ఇఫ్ ది ట్రోట్ కాటేరిసేషన్ అఫ్ ది ట్రోట్,
నోస్ ఐయోడైడ్, సోడియం సాలిసేట్ ఐయోనిసేషన్
మున్నగు చికిత్సలు మాస్టాయిడ్లచే చేయుటచేతను, చెవులకు
ఇంటర్వే టైడ్ కట్టుంట్లు చికిత్స ఎత్తువగా చేయుటవలన
రోగికి దినదిన గుణము బృద్ధియగుచున్నది. ప్రస్తుతము 12
అంగుళముల దూరమునుండి బి. ట్రెంసీన్ కేబులును వికలవడు.
ఇతడు యొక్కను చికిత్స సోచుచున్నాడు.

ఆతిమూత్రవ్యాధి వైద్యుడు అను ఘోరవ్యాధిచే మిక్కిలి
బాధపడుచుండెను. సాధారణ చికిత్స లన్నియు ఉపయోగము

లేకపోయెను. ఈ వైద్య మావద్దకు చికిత్సకై తేబడెను. ఈ వాతేడి
యంట్లు దీపముచే రోజుకు 10 నిమిషములుచేర్చిన రెండుసార్లు
చికిత్స చేయబడెను. ఒకవార మైనతరువాత వైద్యుడు పూర్తిగా
గుణము కలిగెను.

50 సం॥ముల వయస్సుగల యొకనికి ఆతిమూత్రవ్యాధి
యండెను. ఇన్ ఫ్లూయెంజా వ్యాధి వచ్చినందున పెరిఫర్
మాస్టాయిట్లు అను పీఠవ్యాధి అతనికి కలిగెను. అందుచే అతడు
నడచుటకు మాడ వీలులేకుండెను. అతడు రిపోర్టుపరిగలవారు.
లేడియంట్లు దీపము చికిత్స ప్రతిరోజు 30 నిమిషములు చేయుట
వలనను సోడియం క్లోరైడ్ లో సీసము సెల్-బాత్ చేయుటకు
చేతను అతనికి 3 వారములలో పూర్తిగా గుణము కలిగెను.

65 సం॥ముల యొక ముగిలినవయస్సుకి రక్తవృద్ధి 300
ఎమ్. ఎమ్ వరకుండుటచే అతనికి నిద్రలేకుండుట యెదురయి
తోచుండుట మున్నగు వ్యాధులచే బాధపడుచుండెను. ఇతను
చెన్ననగరమును పెరియెట్టులో నున్నాడు. లేడియంట్లు
దీపపున్నానము చికిత్స మిక్కిలి ఎత్తువగా చేయుటచే
3 వారములైనతరువాత రక్తము 140 ఎమ్. ఎమ్ వరకు తగ్గెను.
ఇప్పుడు తనకు చాలా ఆరోగ్యముగ నున్నాడు. మంచి నిద్రవచ్చు
చున్నది.

41 సం॥ముల వయస్సుగల యొక వృద్ధునికి ఆతిమూత్రము
రాచకురు పు పునందుండెను. ఆపే మావద్దకు చికిత్సకై వచ్చెను.
శస్త్ర చికిత్స చేయుటకు సలహా నిచ్చితిమి. ఆపే అందుకు అం
గీకరించలేదు. కనుక రాచకురుపుకు ప్రతిదినము 20 నిమిషములు
చేర్చిన 2 తడలు లేడియంట్లు ఉష్ణము, దీపము వీటిచే చికిత్స
చేయబడెను. ఒక వారమైనతరువాత కురుపు అంతయు మెల్ల
వైసెడి. తరువాత చిరువచ్చుటకు ప్రారంభించినది. లైసాల్
పాల్ టైసు పృథి రెండుగంటల పాకసారి చేయుటచేసెను.
6 వారములవరకు చికిత్స చేయబడిన తరువాత రాచకురుపు
పూర్తిగా కుదరినది. ఇప్పుడు తనకు ఒక మచ్చకూడలేదు.

ప్రకటన

నా బావమరణము దట్టించి జుట్టారామయ్యకు రుక్మ
భర్తి సోమసుందరాపు తమ తమరైలులోని ఒక్కరినైనా
నాకు యిచ్చి వివాహముచేసెనను చెప్పి నన్ను నమ్మించి
గుడివాడ తాలూకా యాద్లపల్లెద్వారా గ్రామంలో నా
తాలూకా డి నె 168 గుర్తు యి 8. 42. కెంటు నిమిదానీ
కేరీపల్లె పెంతుటియింటిలో నాసము ముతుకు నడచు సోమ
సుందరాపుగారి భార్యయన్నా నా అక్కగారున్నా అరు
రుమ్మలపల్లి డె. 11 ను. కేమయ్యగారిపేట డి 6-2-23 తేదీన
నామక ప్రతిఫల సూక్ష్మమై దస్తావేజు వాయిదాగిని
నడచు పట్టాభిరామయ్యకు కట్టించే వై కారం జరిపియుండలేదు
గనక నడచు దస్తావేజు చెల్లదని స్వయముగాను మధ్యరైలు
వ్యారాను చెప్పతూ నడచు సంగతి డి 28-1-24 తేదీలో
నడచు రిజిస్టరీ పోస్టు గాని నోటిసులను పంపియున్నాను.
నడచు నాపై అస్త్రీయు వె. 1 తాట్టు క్రయ విస్తార అస్యా
క్రయములు నడచు కేమయ్యగారిపల్లె యెప్పుడు యెరుగు పొంది
నను నాపై స్త్రీజనాలువారి చాచివెన్నీ క్రయరక్షరక్షమైంది.
మద్దాలి మొకటకనకనుబ్బారాపు,
యాద్లపల్లె, గుడివాడ తాలూకా, 6-2-24

ఆంధ్రకబ్బిచింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—పారనంది రామశాస్త్రిలుగారు

ఆంధ్రవాఙ్మయమునందలి ప్రథమ 10 గుర్తుల వ్యాఖ్యానము
కుదు రించిన ఆంధ్రవాఙ్మయమునందలి 10 వ గుర్తు లెంబు
వ్యాఖ్యానము అనే ప్రాచీన భారతవైఖరులను వివరించు
నన్నయభట్టు నూతనముల సంస్కృతాంధ్రములందు ఆంధ్ర
భాష వ్యాఖ్యలను దాహరించుచు వ్రాయబడిన ఆంధ్రవాఙ్మయము
వ్యాఖ్య ఆంధ్రకబ్బిచింతామణి నన్నయ కర్తృత్వము కావనను
నా వాదములన్నియు సప్రమాణముగా ఖండించబడినవి. భాష
నేలకు తెల్లను మాఖ్యముగా మూడవదిని వివేచనము లన్నియు
గలవు.— డి 0-12-0.

1904ముల దొంగవోటు:—

మేనేజరు, ఆంధ్రకబ్బిచింతామణియందు. తేన్నపురి

మహాత్ముని కథా సిద్ధాంతములు

సంభాషణ నివేదికము

దిలీపకుమార రాయ్ గారు

(ఈ సంభాషణము 1924 వ సం॥ ఫిబ్రవరి 2 వ తేదీని పురహా ఆసుపత్రిలో జరిగెను.)

మహాత్మునితో నేను గావించిన ఈ సంభాషణమును పదవో నా పుస్తకమున కారణముచే ముఖ్యముగా ప్రచురించుచున్నాను. అదిగాక వారు స్వయముగా తెలియజేయుచున్న ప్రాయములనివేదిక మిది. మహాత్మునకును నాకును కళావిషయమున నభిప్రాయభేదములున్నను వానివై విచిత్ర యప్రకృతమని విచారించెదను. సాధ్యమైనవరకు మూలముయొక్క భావము పోతుండ సంభాషణమును నితేదించెదను. ప్రత్యక్షరమాలాను సహజము చేయకపోయినను మహాత్ముని భావములను మాత్రము తప్పలేకుండ నాకర్థమైసంతవరకు తెల్పెదను. ఒకరిభావములనిం కొకరు పరిపూర్ణముగ గ్రహించుట యసంభవము. ఎరలైనను తమ కర్తవ్యవహారముతో ఎదుటివారిభావములకు వ్యాఖ్యానము గావించగల్గుదురు. మానవప్రకృతినిబట్టి ఇయ్యది తప్పనిసరి యగుచున్నది.

మహాత్ముని సందర్శించున ప్రపంచమున కాంతర్వృత్తితో జవలోకింపగల మహనీయుని సాన్నిధ్యమును పొందినట్లు భావించితిని. కాని ఆయన నెమ్మదిగా మాట్లాడుచుండగా ప్రేమ పూర్వము నానునస్వభావమును గ్రహింపగలిగితిని.

మహాత్ముని నేను ప్రప్రథమమున 1924 వ సం॥ ఫిబ్రవరి 2 వ తేది యుద్దయమున సందర్శించితిని. “మిమ్మును సందర్శించుటకు ముఖ్యముగా పునఃపాత తచ్చితి”నని నేను తెలుపగా మహాత్ముడు “మీదయకు కృతజ్ఞుడ”నని పల్కినను. ఇట్టిస్వల్ప విషయములలో గూడ కృతజ్ఞతను నూచించుట భారతీయస్వభావవిరుద్ధమైనను (ఏలయునగా నిత్యమును మన మిట్టి స్వల్పవిషయములలో జోకరికొకటి కృతజ్ఞత తెల్పుకొనము) విరోధియులవలె మహాత్ముడు కేవలము లాంఛనము ననుసరింపలేదని స్పష్టమగుచుండెను. మీరు విక్రీడి పరిపూర్ణ ధర్మాంతరీకరణముగ నుండుననుభవము నేమహాత్ముడట్లు పల్కినని సుబోధమగుచుండెను.

ప్రప్రథమమున సంగీతమునుగూర్చి సంభాషణముపాఠం భించితిని. విశేషము పరిచయముగాని అభిజ్ఞానముగాని లేకున్నను సంగీతమును తన కత్యంతప్రియమునను “నాకు సంగీతమును నెంత యిష్టమనుకొన్నాను! నెనుకటికొకసారి నైపెదవికొకటికొకటి నేను దక్షిణాఫ్రికాలో ఆసుపత్రియందుండగా నాస్నేహితుని కొమరితచే “దివ్యజ్యోతి” నను నడిపింపుమా,” అను గీతమునుపాడించి వివగా నాబాధ చాలభాగము తగ్గెను.” అని మహాత్ముడు పల్కినను. “మీరాబాయి రచించిన చక్రినిపాటలలో మీకేమైన వచ్చునా”యని. యడిగితిని అందుకు మహాత్ముడు “అవును నేను వానిలో చాలా పాటలను విన్నాను. అవి యెంతో చక్కగా నుండును. హృదయోద్గతములై కవియశమును గాని ప్రహేళికాముగాని కాంతింపకపోవుటయే వానికి కారణము.” అని నడిపెను.

వాకి కొకరిక ననుసరించి తిరిగి సాయంత్రము వారిని సం దర్శించితిని. సంగీతానంతరము మహాత్మునిమనము సంచలనము నొందెనని గ్రహించితిని. వెలుతురంతగా లేని ఆసుపత్రివిషయములను మహాత్మునినయమును లావంతావ్రుజులవ్రుతములై ప్రకాశించగల్గొంటిని.

పాఠశాలలోను కాలేజీలోను రమణీయుమగు మన సంగీతమువిషయమున నక్షత్రమార్పుట విచారకరమని నేనంటిని. “నిజము. నేనాసంగీతనే యెల్లప్పుడను చెప్పుచుంటి”నని మహాత్ముడనెను.

మా సంభాషణసమయమున నచ్చటనున్న శ్రీయుత మహాదేవ దేశాయిగా రామాటలూభాగ్యమును సమర్పించి.

“మీరట్లు చెప్పటచే నాకు చాలసంతోషము. ఇన్నాక్షును మీరు సంగీతాదికళలకు వ్యతిరేకులని భావించుచుంటి” వంటిని.

“నేనా! సంగీతమునకు వ్యతిరేకుడనా?” అని మహాత్ముడు ఆశ్చర్యము తెలియజేసి నాచనునందంతి ఆపోహమును తక్షణము పారద్రోలెను. అంతట మహాత్ముడు తన కాంతవదనముపై నిర్వృతితో. “నన్నుగూర్చి లేనిపోని అభిప్రాయములు చాల వ్యాపించుచున్నవి. వానిని తెలియజేయవారి కరికట్టుట యెంతయు సహజమగుచున్నది. తత్ఫలితముగ నాకు కళలయందభిమానము వృద్ధమవుడెట్లు నానికరులు యిరువత్సరములనుండి” రసెను.

“ఈసంగతి వివరము నాకెంతయు సంతస మగుచున్నది. ఏలనన. యంతవరకు వై రాగ్యవధానముగ తమ జీవితతత్త్వసిద్ధాంతమున సంగీతాదికళలకు స్థానములేదని భావించుచుంటిసంతిని.”

“అట్లునువో వై రాగ్యమును మించినకళ లేనేలేదని నేను వాదింతు”నని మహాత్ముడు ఖండితముగ చెలిపెను.

ఈ విషయమును గూర్చి నే నాయనతో చర్చింపదలపలేదు. సామాన్యముగ కళావిషయములగుర్చి ఆయన యభిప్రాయములను తెలిసికొనలేనని. మాత్రమే ఉద్దేశించియుంటావే “కానయ్యను. నేను జెప్పినకళ సంగీతము, చిత్రము, శిల్పము మొదలగు వాటికి సంబంధించినవి. ఇట్టికళలకు మీరు కృతిరేకులని నేను భావించుచుంటిని.” అని నేనంటిని.

“నేను సంగీతాదికళలకు ప్రతికూలుడనా? ఆమాటకు వచ్చిన భారతదేశమున సంగీతసహాయములేనిది మత మెట్లభివృద్ధి పొందగలవో నాకు గోచరమగుట లేదు. సంగీతము మొదలగు కళలు గూడ నాకుప్రియములే. కాని సామాన్యముగ ప్రజలు వీనికొసగు ప్రాధాన్యమును, నేను వాని కొసగు ప్రాధాన్యమును కొంత వరకు భేదించును. అంతియేకాని యీరోజులలో కళయనుపేరుతో ప్రచారములో నున్నదానికి నేను చాలవరకు వ్యతిరేకుడనే. ఉదాహరణమున కొక సంగతి జెప్పెదను. ప్రత్యేకపరిజ్ఞానము లేనిది సుబోధముగాని కళకు నేను వ్యతిరేకుడను. మీరు సత్యాగ్రహశ్రమమునకేసినవో అందరిగోడలు యెటువంటి చిత్తరవులు లేక బోడిగానుండునట్లు మాడగలరు. అందులకు కారణము కళలయెడ నాకుగల ప్రాతికూల్యముగాక గోడలు మాకు ఆశ్రయములగు మాత్రమే ఉద్దేశింపబడినవని భావమే యని గ్రహింపదగును. ఆమాటకువచ్చిన తారకావిలసితనభావమండలమును ఏ మాత్రమును వినువుకొందక ఉరకమామను, మామను నుండెడి వాడను గానా? మనస్సునకు సంతోషముకల్గించుచిత్తరవులలో తారకావిలసితాంబరముకన్న గొప్ప చిత్తరవుకెదియు లేదని నేను వాదించెదను. అయ్యది నాకు విభ్రాంతిని మహాదాశ్చర్యమును ప్రహేళికానందమును గూర్చుచుండెను.

భగవద్గీర్జితమగునీశిల్పముయొక్క అత్యుత్కృతసౌందర్యము ముందు మానవునిశిల్పము దివిటీముందు దీపమున్నట్లుగా యని మహాత్ముడు పల్కినను.

(మహాత్ముని ఆశ్చర్యకరమనినది అవిషయమున నేను తల్కింప)లేదు. ఒకవేళ ప్రకృతిశిల్పముకన్న నెక్కువైనదని అంగీకరించినను ఈవిషయమునకు వ్యకులయొక్క అభిరుచియు చిత్రప్రవృత్తియు దప్ప వేరు అధారములేవియు లేకున్నను) రెండిటిని ఏల అనుభవించగూడదని వారికి నూచించదలపలేదు. ఒక దానిని అనుభవించువారు రెండవదాని నేల విస్మరింపవలయునో దురూహ్యము. గోడలను బోడిగానుంచిన విషయమునకు గూడ నాకు తగినంత యాధారము కనిపించలేదు. కాని ప్రకృతిశిల్పము కన్న నెక్కువైనదనుట టూట్టుయిమతమని నే నెరుగుదును. అందులకు మాయువుర కేకాభిప్రాయము గల విషయమును గూర్చియు ప్రసంగించుచు భేదాభిప్రాయములు గల విషయము లోతల్కింపక విడిచితిని. ప్రకృతియే గొప్ప శిల్పియని యు, శిల్పమును దృష్టించుటకు పక రింపజేయుట తప్పనియు మీరు చెప్పిన విషయము నే సంగీకరింతును. జీవితముకన్న శిల్ప మెక్కువని వాదించుశిల్పల యభిప్రాయముతోనే నేకీభవింపవని నేనంటిని. వెంటనే మహాత్ముడు వాదమునందుకొని శిల్పములన్నియు చేర్చినను నానికన్న జీవితమే యెక్కువమైనది. అట్లే యల్లపును నుండవలెను. నేనంత కన్న నింక కొంచెము దూరము వాదించెదను

ఉత్తమజీవితము నవలంబించునంతకే యుత్తమశిల్పియందును. ఉత్తమజీవితమువై నాధారపడియుండని శిల్పముయొక్క ప్రయోజనమేమి? జీవితమున జెన్నత్యమునొసగునదియే యుత్తమ శిల్పము. శిల్పమే సర్వమనియు జీవితము శిల్పమునకులోబడియుండవలెననియు పల్కువారి వాదమును నేను ఖండితముగా నాక్షేపింతును. కళాభిప్రాయము విషయమున నే శిల్పభేదాభిప్రాయమునాకు కలదని మాత్రమే నేను చెప్పుచుండ ప్రజలు నేను కళలకు ప్రతికూలుడనని యెట్లనుచున్నారో విచిత్రముగా భావించుటల్సి.

ను. ఈయభిప్రాయములు మహాత్మునికే తగినవి. ఆయన కానిని చిన యాక్షేపణములు సత్యములేకాని ఆయన కావించిన నిర్వచనములు కించిదస్పష్టములై యుండెను. శిల్పము, మతము, కాత్రము మొదలగువాని నిర్వచనములు స్పష్టములై మనకు సుబోధములు కావలెను ప్రజల నుద్బోధించిన మహాత్ములను శిల్పలనియేల అనవలెను? బుద్ధుడు మహాత్ముడనియు కాళిదాసుడు శిల్పియనియు, వారిలో బుద్ధుడు విశేషాదరపాత్రుడనియు శేలమున గూడదు. మహాత్మునిమత్తప్రకారము జీవితమే శిల్పముకన్న గొప్పదగువో ఉన్నతజీవితావలంబకునకు శిల్పిశ్రేష్ఠుడును గల భేదము నేల తొలగింపవలెను? ఈ యుద్ధయుల ప్రశ్న ములను వేర్వేరు నిర్వచించి మహాత్ములనుందు మాత్ర మెక్కుడు గౌరవము నేల మాపరాదు? నేను విస్పష్టముగ తన యభిప్రాయమును తెల్పుచున్నచో మహాత్ముడుకూడ నీ యభిప్రాయమునేతెల్పియుండెడునేమో యను సందేహముతో నేనీవిషయము విశేషము తల్కింపదలపలేదు.

“మహాత్ముని జీవితచరిత్రమును రచించుచు రోమేను రోలెండు కళలవై మహాత్ముని యభిప్రాయము లని పేర్కొన్న వానికి మీరే ప్రేరకలని నేననుమానించెద”ననిమహాదేవ దేశాయి గారు నవ్వుచు ననిరి.

“ఆ విషయమున మీరు పొరబడుచున్నారు. రోలెండు మహాశయనితో శిల్పమునుగూర్చిన మహాత్ముని యభిప్రాయము తెట్టివో నేను తల్కింపనేలేదు.” అని పల్కి నేను మహాత్మునివంక తిరిగి మీజీవితచరిత్రమును జరివితిరా”యని యడిగితిని. “చరివితి”నని ఆయన ఒదులుచెప్పెను.

అంతటమహాత్మునితో సిద్ధాంతాదునందలి రోలెండుగారి యింట ఆయనను (అనగా మహాత్ముని) చాలసార్లు శిల్పపరీక్ష చేసి విమర్శించుచుంటిమని నేను తెల్పినపు డాయన చిరునవ్వు నవ్వెను. “మహాత్ముజీ జీవితమే శిల్పముకన్న గొప్పదను మీ యభిప్రాయముతో శిల్పిశ్రేష్ఠుడగు రోలెండుగా రేకీభవింపుచున్నారను విశేషమును మీ తెలిగించు చున్నారు. సుప్రసిద్ధ గ్రంథముగ జీన్ క్రిస్టి అను తన గ్రంథమునం దీ యభిప్రాయమునే యతడు గట్టిగ సమర్పించెను. రోలెండు మహాశయని జీవితము గూడ నిందుకు ప్రబలిదర్శనమని యెఱుంగదగును. అతనియొక్క చరిత్రమును రచించిన స్టీవర్ జీవ్స్ గారు పీకలలో విరోధాయందు ప్రస్తుతము చేలరేకుచున్న మహాసంక్షోభములో రోలెండు మహాశయని డెట్లు పరిత్రేజీవితము నవలంబించగలిగియున్నాడో నిశ్చయముగ నాశ్చర్యకరమనివాసె”నని పల్కితిని. చిట్టచివరకు “కానిండు. మీ యభిప్రాయమును వివరముతోను కుతూహలుడగునని నా నిశ్చయము. ఆయన యీసంకల్పర మీదేశమునకు వచ్చినపుడు మీరాయననుమాడగల”రని యంటిని. “అట్లే జరుగునని యాశించెద”నని మహాత్ముడు చిరునవ్వుతో ననెను.

కొంచెమునేవైన తరువాత మహానీయుడగు నాగ్నెంచి తత్త్వవేత్త వ్రాసిన యీగ్రంథసరభావమును మననము చేయుచుంటిని. “యుగయుగాలు మానవజాతి క్రీస్తుకొరకై నిరీక్షించియుండి తుద కాతడువచ్చినపు డాతనిని లింపజేయుదురు.”

[క్లారాబోల్] (బొంబాయికానికల్)

అసాహస వాది విడుదల

సెన్యారిటీ నిర్ణయము

మధుర. ఫిబ్రవరి 4-వ తేదీనా 25 అక్షరసాహసమును, మధురలో 1 ల్లురు శాఖములు మొదలగు వానిద్వారా పోలదని జనుల పధ్యంతిరవరమను సెన్యారిటీ చట్టాన్ని 95 గురితో శాశ్వతముగా అనకుపోయినవాడుగల ఏ, సుబ్రహ్మణ్య అక్షర అను శాఖను యిప్పుడు సెన్యారిటీ నిర్ణయించువలన కడలూరు జెయిలునుండి విడుదల చేయబడెను. (ఆ.పె.)

కూకన్ నది జిల్లాలో మెడికల్ కేసు. ఇది తరిగిభూత జియబడెడి. (బీ.) ఒకటొక్క యద్దలో 1100 అత్తస్సలవెండి గలదు. ఇంకను చాల వెండి నొంగును.

మదరాసు శాసనసభ

నేటిసాయంకాలము 4-45 గంటలకు “ఇరిగేషనుబిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు అనుమతి నియ్యవలయు”నను గా॥ లామెంబరుగారి ఉపపాదనముపై సమ్మతులు పుచ్చుకొబడెను. 55 మంది అనుకూలముగను 13 మంది ప్రతికూలముగను సమ్మతుల నొసగిరి.

చెన్న పురి శాసన సభ

నేటిదినచర్య

శాసనసభ ఈయనము 11 గంటలకు ముగిసినది. ఆ. ఎల్. డి. స్వామిరాజుగారు అధ్యక్షులుగా ఉండిరి. (మొదట గాంధీజీ మొదట చాల సేపు ఇంకా మించుక భాగం నుండినది. గాంధీగారు కొంతసేపు వచ్చియుండిరి.)

ప్రారంభమున ప్రార్థనలు జరిగెను. ఇది ఎప్పటికన్న నేడు చాల ఎక్కువగా నుండెను. ఇందులకు ఒక గంటకు పైగా వచ్చెను. ఇట్టి మొదటి ప్రార్థనలు గూడ అనేకములు జరిగెను. విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధి ఎస్. నరసయ్యగారు నేడు రావారు. వచ్చియుండిన సర్టిమెంటరీ ప్రార్థన ముగియక 25 దైవము ఉండి యుండును.

ప్రార్థనములు

మదరాసు శాసనసభ నేడు ముగిసినదియు సమావేశము 11 గంట ప్రారంభించ బడినది. ముగిసిన 1 1/2 గంటల కాలము ప్రార్థనలు జరిగెను.

విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము

మంత్రిగారి ఉత్తరువు

ఎస్. నరసయ్యగారు:— ఆర్థికసభ్యులు యాదీశ్వర కమిషనును పరిశీలించారా? (1) విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానము గురించును పాండురాజుగారు సభ్యులకు వంపి ఉత్తరువును గూర్చి ఎస్. ముత్తయ్య నుండి గురువారము 22 తేదీ స్వరాజ్యపత్రికలో ప్రకటించినట్లును తెలుసు జూచియుండిరా?

(2) సదన ఉత్తరువును గూర్చి తమరు శాఖ నవంబరు 27-న తేదీ 28-న ప్రభుత్వ మిచ్చినపుడు యెటుంగు దురా? (3) పాండురాజుగారు ఈ ఉత్తరువు సంపుటకు తమ మంత్రిగారి నుండి సంగ్రహించియుండిరా?

ఉ:—(1) ఇప్పుడు జూచుచున్నాము. (2) తెలియదు. ఆసమయమున నేనంతదరగా నొక ప్రశ్నకు బదులివ్వలేనందున మీరు అడుగుచున్నది, లేదనికనుమించుకారు. నాటికి గారి అనుబంధమున ప్రభుత్వ నిజమిత సభ్యులకు పంపియించిన తొలిగూర్పు యాభాంబి, అది ఉత్తరువుగాదని చెబియుంటి.

(3) ఉత్తరువును గూర్చి మంత్రిగారు వారు అభ్యర్థించిన విషయములన్ని ప్రభుత్వము వారు రిపోర్టులుగా భావించుచుండుటకు యీ ప్రశ్నకు బదులివ్వవలెను.

మంత్రిగారు:— గురు సభ్యులు యెనరలరేయీ శాఖల జూచుచున్నారని యడుగరి 61 వ ప్రశ్న యొక్క ప్రశ్నార్థమును జూడవలసింది. రిపోర్టు శాఖలను ప్రజాసభ ఉత్తర శాఖలను వేరు వేరుగా ఎవరికి వారు పంపించుచుండిరా? లేక నందరు కలిసి పంపించుకొని యిచ్చుకొనినట్లు చెప్పవలసింది సభ్యుల గానుగగా, అప్పుడు గాంధీగారియెదుట కార్యనిర్వాహకసభ్యులు, మంత్రి అనుండి విచారించుచుండును. కాని, ఆవిషయమున యెనరలరేయీ యిచ్చుచున్నదియు ప్రకటించుటవలననందు ప్రభుత్వము వారు దలంచుచున్నారని.

విశ్వాసరాహిత్యతీర్మాన సమయమున ప్రధానమంత్రి గారు ఉత్తరువును గూర్చి రిపోర్టును కేవలము చెబునట్లునని ఎస్. ఆర్. రెడ్డిగారు గూర్చి ముగియుటకు సభ్యులకు అంగీకారము భావించును ప్రకటించుకొనవలసింది బదులివ్వెడి.

రంపభియోగ

ఏలూరు ధర్మారాజుగారి కుమారులు యేమి ప్రయత్నమును చేయుచున్నారో. ఇతము చేయవలయు గానున్నది ఎస్. నరసయ్యగారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:— అస్సాము మిలిటరీపోలీసుల సహాయమును సహించి అహింసజీవించిరి. ఈ అధికారమును ప్రయోగించు భయముగాక నెలకు రూ. 21,000 వ్యయమునకు అస్సాము ప్రభుత్వమును రించుకొనెను. ఇతను ప్రభుత్వమువారు చేయున్న ప్రయత్నములను ముందుగా చెప్పి ప్రజాశ్రేయముపట్ల భావించుకొను.

సి. వి. నరసింహారాజుగారు:— ధర్మారాజు యొక్కమంది పోలీసులను కలవరించెడి.

శాస్త్రుగారు:— ఇది తెలియబడుట భావించుకొను.

నరసింహారాజు:— నెలకు యెంత కర్కశమున్నది.

శాస్త్రుగారు:— ఈ విషయము చెబుటకు నాకు కష్టపడి గావలెను.

పండిత వాజ్ఞపాయి గారు

సి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు:— పండిత వాజ్ఞపాయి గారు మృతి నొందుటకు పూర్వమువారి ఆరోగ్యస్థితిని గూర్చి యేమయిన రిపోర్టు ప్రభుత్వము వారి చేరినదా? (2) ఆవిషయమున వాస్తవముల లేఖలను గాని, లేక ఆశంకల కారాగృహ వాసము మరణములగూర్చిని ఒక ప్రకటన చేసినదా?

ఉ:— (1) లేదు.

(2) ఈవిషయమున యెట్టి ఉత్తరప్రభుత్వ ప్రయత్నము లేవు. సభ్యులకు విషయమును విశదముగ సమాచారము గావలెనట్లు ఆవిషయమును చెబివెడలు.

సి. వి. వి. అయ్యంగారు:— ఈవిషయమున అసమరమును సమాచారమును కనుగొనెదరా?

శాస్త్రుగారు:— సమాచారము లభించుట లేదు.

సి. ఆర్. రెడ్డి:— మీరు భగవద్దేవునిపట్ల ఉత్తర ఆర్యులు కాబడుటచే యెటులు నూపర్చుకొనుకొని ఆయన ఆరోగ్యమును గూర్చి రిపోర్టు చేయలేదు?

శాస్త్రుగారు:— గౌ. సభ్యులు తెలుసు నిబంధనలను జరుగ గోరెను. ఖైదీ తన కార్యక్రమమును చెప్పి విడుదల కావలసియుండెను.

సి. కేశవశర్మ:— ఇట్టి ప్రశ్నలన్నిటికలకును అయ్యంగారు విడుదలకు తెలుసు నిబంధనలను వివరించుకొనినా?

సి. ఆర్. రెడ్డి:— అయ్యంగారు ఒక నియమము ననుసరించి యుండుటచే యెన్ని యిచ్చుకొనుకొనినా? అయ్యంగారు ఒక ప్రశ్నకు సరిపెట్టించినట్లు ప్రభుత్వమువారు జవాబు రిపోర్టు చేయింప నిబంధనలు వేయలేదు విడుదల చేయకూడదా? ఈ విషయమున గల రిపోర్టును జూచుకొనరా?

శాస్త్రుగారు:— ఇప్పుడు రిపోర్టు జూచుచున్నాము.

రాజకీయకమిటీలు

సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు:— రాజకీయ కమిటీ మంది రాజకీయ కమిటీలు గలవు. (2) వారిని యితర కమిటీలతో ప్రత్యేకముగా భావించెనని యేమయిన ఉత్తరువు లాంఛియో వాటిని ప్రకటించెదరా? (3) అట్టి ఉత్తరువులకు వంపి:— ఒక ఉపసభ్యులు నేర్పరి, అట్లు గావించుటకు నిబంధన నేర్పరించెదరా?

ఉ:—(1) రాజకీయ కమిటీని ప్రత్యేకముగా నెర్పరించలేదు. 1923 డిసెంబరు 26 వ తేదీన (2) ప్రభుత్వముయొద్ద నేరములు గావించి ప్రయోజనమునకు 14 మంది. (2) అట్టి ఉత్తరువు నీచలేదుగాని, 1922 డిసెంబరు 12 తేదీన, గొండుకొత్తి కులకు ప్రత్యేకించునట్లేర్పరించు అధికారము మేజిస్ట్రేటుల కొసంగబడినది.

(3) అట్టి ఉపసభ్యులు నేర్పరించుకొనలేదు.

సి. వి. వెం. అయ్యంగారు:— ప్రత్యేక ఉత్తరువు నీచలేదా?

సి. వి. రామ:— మేజిస్ట్రేటు కమిటీలవిషయమున తమ యిచ్చుకొనినట్లు చేయవలసింది చెబితిమి.

సి. వి. వి. అయ్యంగారు:— అట్లు మేజిస్ట్రేటులైన నుండుటకంటే, ప్రభుత్వమువారు కేసులకు ప్రత్యేకించి వారికి చెబుకొనరా?

సి. వి. రామ:— ఈ విషయములో విచించుచున్నాము.

కాంగ్రెసు వాలంటీర్ల నిర్బంధము

మధుర మద్యపానమున సందర్భమున బంధించబడ్డ వాలంటీర్లను యెంతటి టి. ఆదివారమునాటికి గెరడిగి, డిసెంబరు మాసాంతమున 92, మంది యిచ్చివచ్చుచున్నారని ఆర్యులు కాంగ్రెసు, అందు యెంతమంది కాంగ్రెసు వాలంటీర్లు ప్రభుత్వమువారికి చెబియును.

ఉ:— కాంగ్రెసువారు మద్యపానమున సందర్భమున చాల నెలలక్రిందట నీ నియమమున ప్రభుత్వము వారికి చెబియుదా? ఉ:— తెలియదు.

ఎ. ఎస్. కృష్ణారావు:— కాంగ్రెసువారు పని నియమమున గల విషయము చెబిసి డిసెంబరు, కైడిలను విడుదలరా?

సి. వి. రామ:— ఇది:— ఇత నిర్బంధించినవా రెండు, ప్రజలను బలవంతముగ నెర్పరించు దౌర్జన్యమును యోగించిరను సాక్ష్యము వచ్చుచున్నట్లే ఖైదుచేసితిమి, వారు తమ దౌర్జన్యమునకు పశ్చాత్తాపపడినట్లే విడుదలచెదాము.

సి. ఆర్. రెడ్డి:— ఏలో చాలమంది ఖైదుల దౌర్జన్యమును

చేయకపోయినను మద్యపానమున సందర్భమున చేయవలెదే కమిటీలకు రిపోర్టు చేసి వారిని అరెస్టుచేసిరి సి. రాజగోపాలాచారిగారి వంటి ప్రతిభుత్వమును నడిపిన విషయము తమకు తెలియదా?

సి. వి. రామ:— అయ్యంగారు ప్రశ్నలను సమంజసముగా గ నింతువదని చెప్పటకు విచించుచున్నాను.

అభ్యసారిగారు:— వాలంటీర్ల దౌర్జన్యము చేయవలెనని వారి చర్యలను యితరులు దౌర్జన్యమునకు పురికొల్పి బడుమిరి మేజిస్ట్రేటుగారి తీర్పునందుకెప్పిన విషయము ఇప్పియున్నదా? ఏకైకముగా వాలంటీర్లను మేజిస్ట్రేటు డి. సదాశివయ్య గారు నడిపిరనుట చెబియునా?

సి. ఆర్. రెడ్డి:— ఆవిషయములలో యెక్కువ డి. గలవారు జూచి నిర్ణయించి చెబియునా?

సి. వి. రామ:— నేను మధుర భయపడిన గూర్చి మాటాడుచున్నాను.

సి. వి. వి. అయ్యంగారు:— విచారణ చేయు మేజిస్ట్రేటులు వారు ప్రాయముగారిని తెలుపుచున్నను ప్రభుత్వమువారు వారిని ప్రాయముగా దలంచెదరా?

సి. వి. రామస్వామిగారు బదులివ్వలేదు.

డా|| వరదరాజులు నాయుడుగారు:— జవాబు

సభ్యుల గౌరవ:— (1) ఏభవపురిలో లామెంబరుగారు టి. ఆదివారమునాటికి ప్రశ్నకు ప్రకటించి డి. బతులో ప్రభుత్వ మిచ్చుచు వాగరాజులు నాయుడుగారు జవాబు చెబియులను ఇండియా కేసులపై దండెత్తిన ఆస్థానించినది. నడిగిరి?

(2) వరదరాజులు నాయుడుగారు యీ విషయమును ప్రతినిధించి విషయము తమకు చెబియునా?

ఉ:— వరదరాజులు నాయుడుగారు తిన్నవైల్ జిల్లాలో కల్లడయిలికి గ్రామమునందు మార్చి 22 వ తేదీన కెప్పిన ఉపసభ్యులను బట్టి అంగు యిచ్చుచున్నది. “మనము జూచియులను తమ సహా:— అయ్యంగారు విచించి, బ్రిటిషువారి అంగు చేయుటకు నిజమింకరె నని కొందరు దలంచెను. జూచును మును జేష్ట భాగము. జూచును వారి యెక్కువ గౌరవముగా జూచియో వారు ఇండియా తమ దని వాదించెను. అప్పుడు మనలో చాలమంది జూచునులకు స్వాగతము లాంగి, వారు చేయెనది, జూచును వదలెను.”

డి. కి. లోడుగ కి. మార్చి 24 వ తేదీన:— మార్చుడెలో నిచ్చిన ఉపసభ్యులను మా అభిప్రాయమును బలపరిచి. “జూచును దేలియును మన దేలియును కి. కాలమును చెప్పెను. అప్పుడు మనము ఆంధ్రేశ్వర గలగ తేలి తెలుపుచు బోయెను.

(2) ఈవిషయమును నిరసింపుచు వరదరాజులు నాయుడుగారి నివేదన ప్రభుత్వమువారు జూడలేదు గాని, అయ్యంగారు ప్రకటించినట్లును జూడి.

సి. ఆర్. రెడ్డి:— వరదరాజులు నాయుడుగారు ఆర్యులను సంపదించి ఆయన స్వయముగా చెబుటకు లామెంబరుగారు తమ ప్రశ్నలను మార్చుకొనెదరా?

సి. వి. రామ:— నేను చెబిసి ఉపసభ్యుల గౌరవములో బ్రిటిషువారి అంగుచేయవలెననియు ఆయన అభిప్రాయము నట్లు చెబియుచున్నది. ఆయన యిచ్చుకొనబడ్డదని చెబిసి తననిభాభిప్రాయమును చెబియో, దీని నంగీకరించుటకు ప్రభుత్వమువారు సంకరించెదరు.

సి. రెడ్డి:— మీరె తెలిసిన యీ భాగము నుండి ప్రభుత్వము వారిని విడిచి. ఆయన యెంతటి సమర్థుడో నాకు తెలియదు. వరదరాజులు నాయుడుగారు జూచును కట్టి ఆర్యులను సంపదించెను. ఆయన చక్కగ నిర్ణయము నెరిగినవాడు “మనము” అనెనది, ఆయన ఒక్కనిగూర్చుకొను.

సి. వి. వెం. అయ్యంగారు:— ఉపసభ్యుల మంత్రిగారి జవాబుగూర్చి యిచ్చుకొను గలదా?

సి. వి. రామ:— నేను యిచ్చిరను చెబియో తిరిగి తెలిసెదను. నాయుడుగారు తమ అభిప్రాయమును కృత్రిమము ప్రభుత్వము వారికి చెబెదరు.

సి. వి. వెం. అయ్యంగారు:— వాస్తవము జూచులేదు. ఇక నెక్కడనైన యీవిషయమును ముచ్చటింపరా?

సి. వి. రామ:— నేను యిచ్చిరను నడిపినదానిని రద్దు చేయలేదు. ఉపసభ్యులను నేను మీకు తెలుపబాను.

కార్యక్రమము

అంతట మదరాసు సెషన్స్ జూజులకు రైల్వే కంపెనీకి శాసనసభకును ప్రభుత్వ విభాగాలకును మొదలగు

7. 6000 3000 1000

చెన్నపురి శాసనసభ

నిన్నటిదినచర్య

ఇరిగేషను బిల్లు

నిన్న పుట్టాక్షామ 2 గంటలకు శాసనసభ మరల సమావేశమయ్యెను. ఇరిగేషను బిల్లు ప్రవేశపెట్టటకు రాష్ట్ర లింగము ఆపరమమున నరసింహరాజుగారి రుతుపాదించిన సభ కణ నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగ నున్నదని అభ్యుతాను నిర్ణయ మొనగెను.

గొ॥ లా॥ మొంబరు

గొ॥ సి॥ పి॥ రామస్వామి అయ్యగారు ఇరిగేషను బిల్లును ప్రవేశపెట్టును ఇట్లు చెప్పిరి:—

శ్రీ॥ శ్రీ॥ ౧౯ శ్రీనివాస అయ్యంగారిచే ఉపపాదించ బడిన బిల్లు నిరాకరింపబడిన మొదట ప్రజాభిప్రాయములకు అనుకూలముగ బిల్లును తయారుచేయ వలెనని నేను యత్నించు యంటిని. అసభ్యుల కభ్యుతాను ఇరిగేషను బిల్లును అనుకూలముగ భరణముగవారితో ఒక సంఘము నేర్పించితిని. ఈ సంఘము వారు కొన్ని సలహా లిచ్చియున్నారు. జమీందారుల అభిప్రాయము తెలిసికొనుటకై ఎంతమంది జమీందారులతో ఈ సంఘ కభ్యుతాను నిశ్చయించితిని ఒక్కరైతేను సభకు రాకుండెరి. మంజులరావుగారు, నరసింహరాజుగారు మాత్రము జమీం దారుల అభిప్రాయములకు తెలుపుచుండిరి.

బిల్లు ఆవశ్యకత

ఈ బిల్లులేదోమరుల ఎన్నియో ఇబ్బందు లేవును గాని, లాభకరములకు ఇరిగేషనుపనుల ప్రారంభించుట అసాధ్యమగుచున్నది. గంపాడులో 8120 ఎకరములు, గోదావరి లో 80000 ఎకరములు, గుంటూరులో 1500 ఎకరములు, కృష్ణా లో 61100 ఎకరములు. మొత్తము మిగిలిన రాష్ట్రమునందు 200000 ఎకరములు, ఈ బిల్లులేదోమరుల సాగుచేయుటకు వీలులేకయున్నది. శ్రీ శ్రీ ప్రాజెక్టులకు భరణమువలయును. ఇండియా ప్రభుత్వమువారిద్వారా అప్పువుచ్చునట్లు ఆవర ను. మేటూరు ప్రాజెక్టుల 280000 ఎకరములు, కృష్ణా ప్రాజెక్టుల 900000 ఎకరములు, తుంగభద్ర ప్రాజెక్టుల 10 లక్షల ఎకరములు సాగుచేయుటకు సాధ్యమగును. భరణలే ఈ ప్రాజెక్టులను ప్రారంభించుటకున్నాము. ఇండియా ప్రభుత్వము వారిని అప్పుఅడిగిన ఇరిగేషనుబిల్లు తయారైన అప్పుచ్చెదమని చెప్పుచున్నాడు.

అలస్యము పనికిరాదు

కావున ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు మిగిలిన అంగీకరింప వలయునని కోరుతున్నాను. బడ్జెటులోగ ఇండియా ప్రభుత్వము వారిని కోరి అప్పువుచ్చుకొని కొన్ని ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులకు కావలసిన వ్యయ మొత్తమును ఈ సురక్షితపు బడ్జెటునందే చేర్చు కుమునని నాకుద్దేశము. ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు కొంత గాలులు వరకు ఆశ్రయ చేయవలయునని కోరుతు ప్రయత్నించుచున్నాను. బిల్లు నందలి లోపములను సెలెక్షుమిటి కాదు సుతూర్ముగ సరిదిద్దవలె కావున అలస్యము చేయుటకల్ల రాష్ట్రమునకు అధికముగ నష్టము కలుగునని విన్నవించు చున్నాను.

వ్యక్తుల హక్కులకు భంగము కలిగవలయునని ప్రభుత్వ మువారి కెట్టి ఉద్దేశములేదు. స్వాధీనస్థానముల కుండవలసిన అధికారము తీసివేసే వలయునని నేను కోరుతులేను. ఈ విషయములన్నియు నాగతక పరిశీలించబడి బిల్లు తయారుచేయ బడినది. కావున బిల్లును ప్రవేశ పెట్టుటకు అంగీకరించ వలయునని కోరుతున్నాను.

గొ॥ కొల్లంగోడు రాజుగారు ఈ ఉపపాదనను బలపరిచిరి.

నరసింహరాజుగారు

ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు మార్పులను సమావేశము వరకు ఆశ్రయచేయవలయునని నరసింహరాజుగారి రుతుపాదించుచు, బిల్లునందు కృత్రిమతార్కికములకు భంగకరముగ విషయములు బిల్లునందు అధికముగనున్నవనియు బిల్లు జేతభావలయందు ప్రవేశించబడిలేదనియు ప్రజాభిప్రాయము వ్యక్తమగుటకు వ్యతిరేకమందెననియు చెప్పిరి.

ఇంగ్లీషురాని సభ్యులు

మంజులరావు అయ్యగారు నరసింహరాజుగారి సవరణను బలపరచును ఇట్లు చెప్పిరి:—

ఈ సభలో ఇంగ్లీషురాని వారు పాల్గొనరాదు.

గోపానుగాదు:— నామినేటెడ్ సభ్యులందరిని

ఇంగ్లీషువారు.

అయ్యంగారు:— ఈసభయందు ఇంగ్లీషురాని సభ్యులనే తీసుకొనుట అసాధ్యమనిగాని నామినేటు సభ్యుల విషయమై ప్రత్యేకముగ చెప్పలేదు.

ఇంగ్లీషురాని డుట అనుమానకరముగ విషయము కాదు. నామినేటు నేను చెప్పకొనెదను. నాకు ఇంగ్లీషురాని అంగీకరింపించి యుండవలెనని. ఇంగ్లీషు రానినా రెండో ఇరిగేషను బిల్లు నుంచి చక్కని అనుభవము గలవారగు నున్నారు. వీరి ఆశ్చర్యములను తెలిసికొనుట ఎంతయు లాభకరము. ఒకమానము వ్యతిరేక ఇబ్బందుల ఎట్టివచ్చును కలుగదు. జేతభావలయందు బిల్లును తీర్చి మా జేసి ప్రకటించి ప్రజాభిప్రాయము గ్రహించి పిదప బిల్లును ప్రవేశపెట్టుట ఉచితము.

బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు అనుచుండిన ఆవశ్యకతయు బిల్లునకు అధికముగ లాభములు కలుగ నుండుటచే అలస్యము చేయుట కభ్యుతాను ఇష్టమునాయును. కల్యాణ, రంగ నాథం ముదిలి, కేశవశ్రీ, ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, వీరశర్మ, దాసు, శిరావు, రామలింగం శెట్టి, తిరికాచలం శెట్టిగారు మాట్లాడిరి.

బిల్లు ప్రవేశపెట్టుటకు రిమానముల వరకు ఆవశ్యకతను రామాచారిగారి ఉపపాదించి గాని ఇందులకు పాల్గొన సభ్యులు ఆసక్తిపించుటకు వారు తమ సవరణను ఉపసంహరించుకొనిరి.

లామొంబరు ప్రత్యుత్తరము

గొ॥ సి॥ పి॥ రామస్వామి అయ్యగారు చక్కప్రత్యుత్తరమిచ్చును ఇట్లు చెప్పిరి:—

అందులకు వరకు బిల్లును ఆశ్రయ చేయుట బిల్లును నిరాకరించుటయే యగును, ఒక సేపు ఆశ్రయ చేయుట బిల్లు ప్రత్యేక లాభ మేమియు కలుగదు. ఈ బడ్జెటులోపుగ ఇండియా ప్రభుత్వము వారిని అప్పుఅడుగుట అవసరమని చెప్పియుంటిని. ఇంక ప్రజాభిప్రాయము గౌరవించ విషయమై అన్ని సౌకర్యములు కలుగజేసెనని వాదనా మిచ్చుచున్నాను. సెలెక్షు కమిటీవారు బిల్లును పరిశీలించుటకు సంపూర్ణ హక్కు వ్యతిరేకమగును. సెలెక్షు కమిటీవారు సాక్షులను విచారించెదరు, ప్రత్యేక ప్రాతిపదికలుగాని జమీందారులుగాని కేరళ వ్యాపార సెలెక్షు కమిటీవారికి తమ ఆక్షేపణలను తెలుపుటకు అవకాశమివ్వబడును. అన్ని సౌకర్యములు కలుగజేసెదను. కాని అలస్యముచేయుట నష్టప్రదమని మరల చెప్పుచున్నాను.

సవరణ నిరాకరింపబడుట

సవరణపై సభ్యులు పుచ్చుకోబడెను. ఈ సభ్యుల రాజుగారు పాల్గొనిరి. 880 ప్రతిపక్షముగ ను 26 రు అనుకూలముగను 4 రు కలుపుకొని (రామనాథరాజు, రామేశ్వరరావు, మదవరంపిల్ల, గోపాలమొగుగారు.) జమీందారుల ప్రతినిధులు ఆక్షేపణ సవరణకు అనుకూలముగ సభ్యులు కొనగిరి.

బిల్లుపై చర్చ

అటువీపుట బిల్లుపై చర్చ ప్రారంభ మయ్యెను. నరసింహరాజుగారి సవరణపై సభ్యులు పుచ్చుకోబడి గానే సభ్యులు ప్రేక్షకులు అధికముగ సభకువలది పోవుచుండిరి. సభయందు 85 మంది సభ్యులుగూడ లేవండిరి.

రంగ నాథం మొదిలిగారు అత్యున్న స్వామి ఉదయగారు బిల్లునందలి లోపములు వివరించుచు మాట్లాడిరి. 4-45 గంటలకు సభ ఆశ్రయ చేయబడెను. మరల నేటి దినము 11 గంటలకు శాసనసభ సమావేశమగును.

ఇంగ్లీషురాని సభ్యులు ఇనాం! ఇనాం!! ఇనాం!!! మా సుప్రసిద్ధమైన రెండుగురు పెద్ద స్థానికము గోడకు తగిలించు 1924 సంవత్సరము క్యాలెండరు దరఖాస్తు పంపినవారికి ఇనాం! ఇనాం! ఇనాం! ముగా పంపబడును. 191

Rajavid Sri Bamandasji Kaviraj
132 Harrison Road, Calcutta

కఫహరిచూర్ణము

దిన్నెదప్పి 1-కి 0-8-0 (6 డబ్బీల మందుగలది) 1-కి రు 2-0-0 ఈ చూర్ణము కుమారాచలచే చేయబడినది.

సగ్గు, ఉబ్బుసము, కాపిస, శైవ్యజ్వరము మొదలగునానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని నెండునుంచుకొనుట మంచిది.

అమృతాంజనం సిపో, మదగాను - బొంబాయి.

ప్రశ్నోత్తరములు

5 వ తేదీనాడు యాదగిరి ప్రశ్నోత్తరముల గూడ జరిగినవి:—
అడవులు

కడపజిల్లా ఆదవి పంచాయతీలను గూర్చి రాయ. బ.
ఎం. కరనీ హాచార్యగారు యిట్లు ప్రశ్నించిరి:

(1) కడపజిల్లాలో నెన్ని ఆదవి పంచాయతీలు పని జేయుచున్నవి (2) అం తేరయన బాగ కనిజేయుచున్నవా (3) 1922-23, 1923-24 సం॥లో యెన్ని రెవన్యూ ఆదవులు కొట్టి వేయబడినవి.

జి:—(1) (2) ఆ జిల్లాలో 80-9-28 తేదీ వరకు 64 పంచాయతీలు స్థాపించబడినవి. (2) అందు 24 బాగు పనిజేయుచున్నట్లును 3 ప్రత్యేకముగా నెన్నిదగిరియు తెలియజేయును. (3) 1922-23 సం॥లో 839 ఎకరములు గల రెవన్యూ ఆదవియు, 28995 ఎం గల మూడు భాగములును కొట్టివేయబడినవి. 1923-24 సం॥ లో 72,50 ఎం ఆదవిభాగములు కొట్టివేయబడినవి.

హిందూదేవాలయముల చట్టము

సభ్యుల ప్రశ్న:—దేవాలయముల చట్టము ప్రతిపాదింపబడిన నాటినుండియు నేటివరకు, అందుకు వ్యతిరేకముగా చచ్చిన ప్రాతినిధ్యముల సంఖ్య, వాటినివరచులను, స్థానిక స్వతరి పాలన కాళి మృతిగాయ యొకకపడెదరా?

జి:—బిల్లు ప్రతిపాదింపబడిన మొదట ప్రాతినిధ్యములు చేరుటకు అర్హులైనవారు సెలెక్షు కమిటీవారిచే నిశ్చయపరచిన 1929 జనవరి 22 వ తేదీ వరకు 249 ప్రాతినిధ్యములను ప్రభుత్వమువారు విచారించిరి. అటువీపుట వచ్చినవాటి నన్నింటిని నిశ్చయించుటకు మించి కచ్చినవలెనే గమనించుట లేదు.

బిల్లు చట్టముగా అంగీకరింపబడిన పిదప 185 ప్రాతినిధ్యములు వచ్చినవి. వాటిలో కొన్ని చట్టమునందలి కొన్ని అంశములను సంగీకరించి కొన్నింటిని నిశ్చయించుటకు ఆవి శ్రమలయడెను. విచారణజేయలేదు. అందు చట్టమునకు విరుద్ధముగా, వచ్చి ప్రాతినిధ్యములను పంపించారే వేరైన దెలుపుటకు వైస్రాయిగారి రాక

సభ్యుల ప్రశ్న:—రాజప్రతినిధిగారి రాక సందర్భమున కడరాను గవర్న మెంటుకు, స్థానిక సంఘములకు యెంత వ్యయ మైనదో వాటి మొదలగునవి తెలిపెదరా?

జి:—ఈ విషయమున యెంత వ్యయమైందో ఇప్పటికింకను నిశ్చయముగా తెలియదు గాని, ప్రభుత్వమువారు రూ 85,889 రైలుమార్గముల కావలయున్న గ్రామ సౌకర్యముల భరణము నిమిత్తము అత్యధిక నిచ్చియుండిరి.

మదగాను కార్పొరేషను వారికి రూ 906 వ్యయమైంది. ఇతర స్థానిక సంఘములనుగూర్చి తెలియదు. మధురజిల్లాలోనూ వారు 500 నిచ్చియుంటు కనుజ్ఞచేసిరి. కాని యింతవరకు వ్యయ మైనట్లు ప్రభుత్వమువారికి దోషము, మరి యెట్లాబోయిందో తెలియజేయలేదు.

సభ్యు:—ఈ సమాచారమును తెలిసిన తోడనే బల్లపై నుంచుదరా?

గొ॥ శ్యామసుందరు:—ఉంచెదను.

మధురలో యెర్పాటు

సభ్యు:—లా మెంబరుగారు యీ విషయము లందలి ఉద్ధాగమును తెలిపెదరా?

(1) వైస్రాయిగారు సభ్యులలో జూరమంపిన వీధుల వాని యిండ్లవారు తమ యిండ్లయెగుట నేని శ్రీ శ్రీ వారిని నియోజితులగాద దు ఉత్తాపు జేసిరా?

ఆ యిండ్లలోనివారు వైస్రాయిగారు వీధిలో బోవుచుండు సభ్యుల గృహములపై దావాల నెక్కి జూడగూడదని ఆటంక పడిరా?

వైస్రాయిగారు రాకకు తొలిరోజు ఆరుపత్రిక బోధ చేస్తూ వారినుండ పోలీసువారికి తమపని నేర్పుటకుగాన ఆటంకపడిరా? అందుచే నివారణ గూడ కాలేటటు బోధింపబడిరి. శ్రీ మిశాక్షికోవిలలో అక్కల నాటంకభరతి, బానున్నవారిని బయటకు తొలిరోజునే తరిమివేసిరి.

(2) వైస్రాయిగారి రాకకు పూర్వము వాసులలోలనుండి మధుర రామనాథ జిల్లానుండి 1500 పోలీసు సైన్సులు, తిన్న నెల్లి పోలీసు జిల్లానుండి 2000 గురును మధురలో మరణము జేసిరా?

జి:—(1) ప్రభుత్వమువారికి సమాచారము తెలియదు. (2) రామనాథమునది లాంబున కడపప్రాంతము దక్షిణము-106

మంచి రామబాధునుండి ఒకటివేలపాపములను తీసివేసి, తిన్న పల్లెజిల్లా నూపర్మంట్లగానిని తీసివేసి. వీరందర మధురలో 4 రోజులు మౌనము చేసినది.

ఇంటిరియలు బ్యాంకు

ఎన్. సత్యమూర్తిగారు:—కాన ప్రాసీక్యూటరుగారు ఇంటిరియలు బ్యాంకు కేసులో ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో వాదించుట కేల యిచ్చవడలేదు? ప్రభుత్వమువారు యీ విషయమున రేమి దిక్కు తిప్పుకొనిరి.

ఉ:—ఇందుకుల కారణములు ప్రాసీక్యూటరుగారికి న్యాయముగా సంబంధించినవి. ఆ కారణములను ప్రభుత్వము వారికి వివరించుటకు యెట్టి చర్యయు దీనికొన నవసరము లేదు.

సత్య:—ప్రాసీక్యూటరుగారు యీ కేసులో వాదించుటకు న్యాయముగ తన యిచ్చానుసారము నిరాకరించిరా, తేక అంతర్యాయము ప్రభుత్వమువారు రహస్యముగా నేమయిన అతనితో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరిపియుండిరా?

గా. సి. పి. రామ:—గా. సత్యులు క్రిందటి సమావేశములో 19 ప్రశ్న తీర్మానమును అడిగియుండిన యీ యీ రేమియు ప్రత్యుత్తర మీయ నిశ్చయించుకొనలేదు. కేసు నిచారణ పూర్తియైన నెవప ప్రభుత్వము వారి ప్రకటన గావించెదరు.

ఇటీగేవను

దత్తవంతులము:—గత 50 రోజులుండి నూతన ఇటీగేవను దత్తవంతులగాను యెంత భవ్యముమైనదో దెవప ముది. గ. పి. కేశవస్వామిగారు కోరియుండిరి, 1923 మార్చివరకు తల్లియ సరిగానుంచబడిన మొత్తము 2½ కొట్లనియు నూతన దత్తవంతుల కయిన ఖర్చు తక్కులు ప్రాసీ యుండ లేదనియు ప్రత్యుత్తర ముండిన.

కడప తాలూకాలో దొంగల చెరువులలో నీరు తగ్గించుటకు సూచి యేమి యుత్తరువు లిచ్చిరి. ఇంచులకు రయితులు తమ ప్రతిపాదనలను ప్రాసీ యులను తెలిపిరా? ఆ నీరు తగ్గించుటకు యేర్పాటులను ప్రభుత్వము వారు చేయబారా యని రామ, బి. డి. ఎం. సరిసింహాచార్యుగారు ప్రశ్నించిరి. ఈ విషయమున యిదివర కోర్ ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పియుంటి మనియు, రయితుల దత్తవంతుల కొన్ని ప్రతిపాదనలను ప్రాసీ యులు తప్పిన దనియు నీటిపట్టుము తగ్గించినను నీరు యేమాత్రము తగ్గదనియు జవాబు వచ్చినది.

ప్రాద్దుటూరు ఇటీగేవను కాలవ

ప్రాద్దుటూరు పురము మీదుగా బోవుచున్న కాలవలో ఒకచుక్కయైన నీరు లే. బోవుటచే దానిని బాగుచేయు యేర్పాటులను జేయు ముంది రా యనిన రిసింహాచారి గారు తమగగా అది యొక విషయము కావలయును ప్రతి యేమను రయితులు బురద తొలగించి మడిమకడకు జేతుకుండుటచే బురదతో నిండిపోయి వాడుకలో లేదనియు, యీకావలను వేరొక మార్గమునకు మార్చి ప్రయత్నములు 1922 జరిగి యుండిన గాన, కర్మములముగా నందుటచే మునివేయబడెననియు ప్రత్యుత్తరము వచ్చెను.

జి. రామేశ్వరరావుగారు

అంతర్యాయం జిల్లాలో వెన్నాడు ప్రాజెక్టు నిలిపివేయబడుటచే హిందూపురము ప్రాజెక్టును నిడమ ప్రాజెక్టును కరవు నివారణ కార్యముగను ముడిలిపెదరా యని ప్రశ్నించెను. కృష్ణా జిల్లా సంగమేశ్వరం తిలకర్పాతరు గట్టుకు స్థిరపడిన నెడకు యీ విషయము ఆలోచించబడునని ప్రత్యుత్తరము వచ్చెను.

బళ్లారి జైలులు

బళ్లారిలో అల్లిపురము జైలులందు కలరా వ్యాధ్యము కట్ల సంఖ్యవది మరణించిరి. అందువిషయమున ప్రభుత్వము వారి రేమిప్రయోగించినది బియ్యము సాపాటుగా రదిగి.

167 మందికి కలరావచ్చి, 7 గురు మృత్యువొందినదియు, కలరావచ్చినవారిని తేలగానుండి, తరితులముకు కొవడములతో నిలిపిన నీరు త్రాగించి, భోజనపదార్థములను ముందుకు పంపించి చూచి, యీగలను తొలగించు నుపాయములను జేసి, కోరినివారణకు ప్రయత్నించుచుండినది ప్రత్యుత్తరము వచ్చెను.

రాజకీయ ఖైదీలు

ప్రభుత్వమూర్తిగారు:—కడపలో మధ్యపానిశేఖ సం దత్తయ్యను ఖైదుజేయబడినా రెండుంది. (2) మామిలాపేటయొక్క కను నిర్భాగముగనున్నవా రెండుంది. (3) రాజప్రహరము క్రింద నింకను శిక్షననభవించుచున్నవా రెండుంది?

ఉ:—(1) 92. (2) 8, 796 మంది. అందమనునీవులలోమన్న 1, 219 తో కన. (3) 14 మంది.

వాణిజ్యగారికి వైద్యసహాయము

తిరువనాంతరి జిల్లాలోనున్న రాజకీయకేంద్రీ వాణిజ్యగారికి తగిన వైద్యసహాయమునుగిరా యని ఎస్. సత్యమూర్తిగారుగగా అయిన దిశించు మూడవతేదిన ఒడుదల కాబడి రనియు జిల్లామం దున్నంతకాలము వైద్యసహాయ ముండెననియు జవాబు వచ్చెను.

అరెస్టు కానున్న మామిలాలు

మామిలా తిరుగుబాటును గూర్చి యెంతకన అరెస్టు కానున్నవా రెండుంది జి.ఎం. మాయదూసాపాటుగా రదిగి. దిశించు 21 వ తేదీ న రి అరెస్టు కానున్న వారు 219 మంది, అందులో చాలమంది అశిక్షకుల తేదీయ జవాబు వచ్చెను.

విచారణ జరుగకుండనున్న మామిలాదీలు

మామిలాతిరుగుబాటు సమయమున నేరము మోకబడకుండ కైదుజేయబడి చివరణ జరుగకుండనున్నవా రెండుంది దనియు, అందు యెంతమంది ఏదాదికి మించిన శిక్షయించుచుండి రనియు క. ఉప్పిసాపాటుగారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—1819 సం॥ మదరాసు రాజకీయకేంద్రీ 2-వ చట్టము క్రింద అరెస్టు కాబడినవారు 228 మామిలాలు. ఇందు 111 మంది యేదాదికి మించినవారు.

విప్లవములో చంపబడిన మామిలాలు

విప్లవములో మదనవారిలో 16 రోజుల మించిన పురుషుల రెండుంది, స్త్రీల రెండుంది, 16 రోజుల తొలుతగా రెండుంది, అని క. ఉప్పిసాపాటుగా రదిగి.

కైదుకానునందు మడిసినవారిసంఖ్య 1200 నుండి 1500 వరకుండుననియు, వారిమధ్యను వివరములు మున్నగునవి తెలియదనియు జవాబు వచ్చెను.

జెయిలులో మృత్యువొందినవారు

జిల్లాలో మృత్యువొందినవారిసంఖ్యనుగూర్చి యడుగగా 1170 మందియని తెలిసెను.

నలుదిజిల్లాలోనున్న శిక్షించుట

నలుదిజిల్లాలోనున్న శిక్షించుగూర్చి సత్యమూర్తిగారు రదిగిన ప్రశ్నలకు (జిల్లా)మనుమంత్రి పాత్రోగారి రిదిగువజిల్లాకలెసిరి.

ఉ:— (రావూలులు—రావూలేకడలు)

నలుదిజిల్లాలోనున్న సంఖ్య:—	858	290
జరిమానా విధించ		
బడ్డవారు	28	9
ఇంకొకమెంటు తగ్గించ		
మడ్డవారు	47	31
6 నెలలకు లోపుగా వనలనుండి తొలగించబడినవారు	18	6
6 నెలలకు మించి సం॥		
లోపువారు	9	0
12 నెలలకు మించినవారు	4	0
దీనిమధ్యకాబడినవారు	6	3
పనులనుండి తొలగించబడినవారు	2	6
శిక్షలను తొలగించ వలెనను శిక్షలలో యెంతమందికి శిక్షలు పూర్తిగా ముగియబడినది యడుగ (రావూలులు) రి గురు.		
రావూలేకడలు 4 రు అని జవాబు వచ్చెను.		

రిజిస్ట్రేషను కేసులలో రావూలేకడలు కచ్చయింతు కాళిలను క్రొత్తవారిచే నింకర ఉన్న గుడస్తాల్ కెక్కివ పని యచ్చి ఖర్చులను తగ్గి క ఇంకొకరైన జనరలుగారు జూమను వార్షికము నిజమేనా యని యడుగ (కేదీని మంత్రిగారు బడు లిడిరి. సత్యమూర్తిగారు రదిగినవివర రిజిస్ట్రేషను ఇంకొకరైన జనరలుగారి ప్రయోగపు ఖర్చులనుగూర్చి పాత్రోగారి రిదిగువ సంఖ్య అను తెలిసి:—

రిజిస్ట్రేషను కనీసముగా తాత్కాలికముగ కన్వయము
కావలను ప్రాక్రవారిచే నింకొక ఉన్న గురుస్తాల కన్వయము
యచ్చి ఖర్చుల క్లిత ఇంస్పెక్టరు జనరలుగారు జూరును
వాస్తవము నిజమేనా అని యడుగ లేదని యింట్రాగరు బడు
లిడిరి, సర్వమూర్తిగా రడిగనవదల రిజిస్ట్రేషను ఇంస్పెక్టరు జనర
లుగారి ప్రయాణపు ఖర్చులను గూర్చి పాత్రోగా రిడిగన సంచు
ను దిలిపి:—

	రూ
1920-21 సం॥	2749
1921-22 సం॥	2422
1922-23 సం॥	6448

మంత్రిల ప్రయోగపు ఖర్చులు

1923 జనవరినుండి అక్టోబరు మాసాంతము వరకు మంత్రిల ప్రయోగపు ఖర్చులను గూర్చి ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు ప్రశ్నించెను:— (1) పానగలు రాగానికి రూ 9807-7-0 (2) క. వి. శిక్షిగాయదుగానికి రూ 8022-11-6 (3) పాత్రోగారికి రూ 4, 623-4-0.

గ్రామోద్యోగులను తొలగించుట

గ్రామములను తిరిగి యేర్పాటు జేయుటలో యొక మంది గ్రామోద్యోగులు గత 8 జేడ్డులో తొలగించబడినది రా. బి. డి. తిలకాచలంపట్టిగారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—గత మూడేడ్డులో తిలకాచలంపట్టిగారు చిన్న ఉద్యోగులకు తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారు ఖాయపరచిరి. ఎ. తిలకాచలంపట్టిగారు యెంతమంది తొలగించబడినది? తిలకాచలంపట్టిగారు తొలగించబడినది 1188 మంది, ప్రాప్తయి: రి ఫలములలో 511 మంది, అన్యె: 608 (ప్రా. 12 మంది; వాడు మనుల ర. 2856 ప్రా. 494. మ. ని గా రు ర. 885. ప్రా. 51. జిల్లా పరివాండు ర. 5, 751. పూ. 24 నిర్గంటిల ర. 1085, పూ. 1. తలయారిల ర. 4979. పూ. 266.

బళ్లారిజిల్లా నీటిపనతి

క. ఆల్బులు ప్రాసీపాటుగారు బళ్లారి నీటిపనతి విధానమున అమలు జరిపెదరా యని యడుగగా నమలు జరిపెద రనియు అందు కను ఖర్చులో 2½ వంతు భరించెదననియు మిగతా ఖర్చులను బళ్లారిపురపాలక సంఘము వారిని గోరియుండినదియు ప్రత్యుత్తరము వచ్చెను. ప్రభుత్వము నీటితర్రాములుగానున్న 4 నూతులు వర్షములేమిచే నీరులేకుండ నున్నదనియు, నీటిసరఫరా పనులనుగూర్చి విచారింపి రిపోర్టు జేయుటకు ఫిఫ్తఇంజనీ రిగారు కంతుండినదియు, యీ యేర్పాటు ఒక యేదాదిగూపుగా పూర్తికావదనియు తెలిపిరి. ఫోర్మిడిచ్చి లోని నీరు మామిలాపేట ద్వై ప్రశ్నేకింపబడిన సం॥ తి నిజమేనా యని అడుగగా కలెక్టరగారు దిశించు 1 వ తేదీనుండి ప్రజల నాటంక పరచినట్లు తెలిసినదనియు అనియమున లాము విచారింపుచున్నదనియు, ప్రభుత్వము వారు తెలిపిరి. బళ్లారిలోనున్న నీరు యెంత నెల్ల నెలలవరకు చాలాని యడుగ, రా. ను 6 నెలలలో నీటి కలెవు చాల తీరముగా నుండగలవని ఫిఫ్త ఇంజనీరగారు నుడివిట్లు తెలిపిరి.

పాతకడప చెరువు పి. ఎం. సరసింహాచార్య గారు పాతకడప చెరువులో నీరు ఉక్కయెల్లి ప్రాజెక్టులను కలలుకుండి నీరురాక యేదీపోవుచుండుటచే ప్రభుత్వమువారిని నడుపాయము జేయుచున్నానని యడిగిరి. ఇందుకు, ఉక్కయెల్లి ప్రాజెక్టు జరుగుచున్నపుడు కలలు కైకల్య మభివృద్ధి జేయబడినదియు, అందుచే చెరువునకు నీటితర్రాము యెక్కువైనదియు దాక్రింద సాగుబడియుకలుగు విస్తరించినదియు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

అఖిలభారత వర్తకసంఘ సభ

ఫిబ్రవరి 2 వ తేదీ కనీవారమునాడు కలకత్తా కానింగు వీధిలో నెం 72 గృహమున అఖిలభారత వర్తకసంఘ సభాసన సంఘము వారు సభ జరిపిరి. వెనుకటి సభల చర్య లన్నియు ఖాయము చేయబడెను. వచ్చే వర్తక సంఘ సభ మార్చి 8 తేదీన గావింపవలెనని తీర్మానింపబడెను. బెంగాలుకు బయట నున్న సంఘముల కోరిక ప్రకారము అభ్యుత్థాని విషయమై శిఫారుసుల పంపు కర్మని ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీవరకు యాయబడెను. ఇదివరలో అట్టిశిఫారుసులను కలవని సంఘముల వారు ఆలేడిలోగా పంపుకొనుట. ఎక్కువ సంఘములు కోరినవారిని అభ్యుత్థానిగా నెన్నుకొని సభాసన సంఘమువారు ఆ అభ్యుత్థాని చేరును 16 వ తేదీన ప్రకటింతురు. (ఆ. తె)

చెన్నపురి స్త్రాలుకాటుకోర్టులో

దావా నెం 13313/1923

వాడులు:—బీకాజి జయరావుచందు కరం, ప్రతివాదులు:—జీవాజి భూతాజి కరం భాగములు 1 ఈకాచందు, 2 రత్నచందు, 3 శివచందు, 4 జీవాజి, 5 భూతాజి.

వై చెప్పినవాడులు ప్రతివాదులమీద తక్కువారి, తాలూకు రూ 520.12-6 నున్న కోర్టుఖర్చులనున్న దావా చేసిండును వై దావావై చెప్పిన వారులో 3 వ జడ్జి యుండుట 27-2-1924 తేదీన విచారణకు వచ్చును. 3 వ జనర తేదీన ప్రతివాదులు వాజరము తగాదాలు పుచ్చయెవల చెప్పకొనవలను, ప్రతివాదులు వాజర కానియెవల యేర్పాట్లగా తీర్పు చెప్పవలను. దావా కాని వాడుల కిక్కినవద్ద పొందవచ్చును.

జి. జి. రాధువాచార్యులు,

ప్రాజెక్టు కిక్కి.లు.

అనంతపురమండలక్షామము

(కలచవీధు వేంకటరమణాచార్యులుగారు)

మామండలములోని శ్రావణపరిసరముల పరిశీలించుటకు నేను మామండలసంఘాధ్యక్షులు లగు శ్రీమత సంగటికొండారెడ్డిగారును వారి మామిత్రులొక్కరైన ఎల్. బి. అంజనేయమి. ప్రభుత్వమును చింతింపఁగ్రామమును బ్రవేశించితిమి. యాదాపేటి తిమ్మలైన కొన్ని గ్రామముల కిది సభ్యత్వమును ఈయారికి రెండు సంవత్సరములనుండి పంటల పండుభాగ్యము పట్టలేదు. గత సంవత్సరము రూపాయిలో 0.2-0 వంతు పయిరయినది. ఈసంవత్సరము 0.0-0 వైతముక్రమే యయినది. బాగుగా పండిన నికరవిత్తులుపండు పెద్దసంసారలకు 15 తూములు మూతము భాగ్యము కచ్చియి. బావులలో నీళ్లు త్రాగుటకు మూత మున్నవి. ఈయారిగారు 60, 70, ఇద్దులపు జనసంఖ్య 287. ఈయారి నుండి గుమారు ఏ.డి.టికి కూలిన స్వేషించుకొనుచు ఈనాటికి బోయి వెలవినముండి మూడుదినములకింకను నేరవ్వరి. ఇప్పుడు వారికిని నోళ్లుట బ్రత్రేముకైన లేదు. వారు కేవలము కూలిచే జీవించు సుపాశులమాత్రమే కారు. ఒక్కొక్క రెండు మొదలు పది ముఠములభూస్థితి కలవారే ఏవనినైనను జేయుటకు కర్షణము న వ్వారు. పురుషులకు మాత్రము రాజుమునదకుట రాదనిరి. అప్పటి యగవార చేసిన సకమానమునకుడ వారి మనస్సులలో నున్నట్లున్నది. ఈయారి పెద్దరునుమ్యము కలవు పరిచేయించుటగా తిలకు స్వరాజ్యోధికి 20 మునుకుల ప్రతినిధులు కంగీరించిరి. ఈయారిలో మాలమాదిగలు లేరు. పిరికి 10 రాటము లిచ్చి చాలను. మిగిలిన వారికి రాటములు కలవు. పొంగురగు

కందిగోపుల

మాలమాదిగలే యూరికిగూడ సేవసేయువారు. ఆ యూరికిపోయి మాదిగ కుటీరముల ప్రవేశించితిమి. వారందఱు కూడ ఈనాటికి పోయియుండి 8 దినములక్రితమే వచ్చియుండి రట. మేము పోవునకి ఏదియో కవులను చీల్చి పార్లువేసికొనుచున్నట్లుతోచెను. మేము తగుమాత్రపు కూరముననే కూర్చుండి వారిని రానించితిమి. అందులో మాదిగ వారిగారు, పెద్దవాగ మ్మనను ముడుసలేపండుల దర్శించితిమి. సంవత్సరమునుండి భిక్షుమే జీవనమైనది యెరితు చెప్పెను. ఆమాలమునగూడ వారికి ఒక పూటకుడ సకముడుపుకైన చిక్కదము సుము కడుపువైన నిండుకొంగలవారు వారిలో చాలనరుదుగా నున్నారట. వారింటికి నుగ్గురున్నారట. మేము వారిని చూచుకొనుటకు సామంతులమొగుంటలయి యుండిన. కడదినరాత్రి కేసగింజలు తెచ్చికొని నుగ్గురు కామకొని త్రొగిరట. ఆదిననుడమునుండి యంతరకరు నోడినీరుపోతలేదట. ఆముసలామే కిరువురు కుమారులు కొడలు వారిసంతానము కలరు. లిచ్చుమెత్తుకొని వచ్చినదానిలో నింతపెట్టుచుండిరట. ఆదినము వారిశాశ్వత్యల యిండున సవపాసమేయట. మాదిగవారచ్చట నుగ్గురుగలరు మగవారు శ్రీలూ సందలు నయమగములు వడకగలవారే. అచ్చటినుండి

దిగువల్లె

కేరికమి. అచ్చట 20 మాదిగయిండ్లున్నవి. అచ్చట వ్యట శోకరికవును ముడుకండుదప్ప వాడయియున్న శృకాన వాటకవలె గనపించినది. అందఱు ఈనాటికి బోయింట, వారిలో మాదిగ ఎటుకలి యననామెతో మాటలాడితిమి. ఆమె దుమారులుగూడ ఈనాటికి కూలై పోయిరట. ఒకకుమారుడు మాత్రమే యింటనుండెనట రెండుమూడు సంవత్సరముల వయస్సుగల యొకమడుగుడు గూడ నున్నాడని చూపించెను. ఆ యూరనుండి గుమారుకు కిల్లిని పిల్లవాని పోషించుకొనితేక యింటిలో నెవ్వరికి జెప్పిందీ 10 దినముల క్రిందట నెటనో బోయినట. పోవుచుకు 8 కేర్ల భాగ్యము ఇంకను పొందు యుండినట. మేము వారిని చూచుటకు మూడుదినములనుండె యిది యింబోయినట. అదిన నుపపాశమే. వారందఱు రాటము లున్నవి.

దిగువల్లెలో తదితరులుగూడ కడకునా రరువదింటికి గలరు 20 పుట్టు భాగ్యము కందుచుండిన పెద్దవైతుకు ఒకచేర కుకూడ బండలేదు.

మేము చూచిన మాదిగవారందఱు మిక్కిలి బాలిగొల్పుచుండిరి. వారిగుట్టలు వెన్నెముకనుండి నరకము నుంచిండు. కుంజములు పిచ్చిగొని పోయి కప్పలు లోపలికిపోయి ముండుగా పీనస్వరముతో మాటలాడిరి. పొంగుపులకు జన్మచేరిచ్చిన కర్మసిద్ధాంతమువలె ప్రబలవిశ్వాసమే వీరికి కాంతియునుగా నుందినది.

ములుసటిదిన మదము 00 గంటలకు బయలుదేరి నాగిరెడ్డిపల్లెకు పోతిమి. ఆయూర కూలికి బోవువారెక్కువలేదు. అందఱుకనుపాటిగ గలవారే కాని రెండుమూడు సంవత్సరముల నుండి పయిరము లేపోవుటచే, నేన వ్యవస్థ చేపనసంభారము నాసంకల్పము బండించుకొని తీవించుచుండిన వారివాగ్యము మిక్కిటమై వి. మాదిగవారివలె సభిమానము కదలి విచ్చము నకబో పిలుకాదు. స్వరజీవించుటకు భాగ్యములేదు. అట్టివాని నీతి మిక్కిలిదుష్టరగును వ్యామ ఆయూరిలోని బోడిదుల పెద్ద కొండారెడ్డిగారు ఇట్టివరి ఘోషావారము దానిని చూచిరిజేసిరి. ఒకయింట వోక పడిపూయపు కాపు. భార్యలేదు. తండ్రియు నుగ్గురు కుమారులుగలరు. ఈనాటిప్రాచుపు కాపు కొంతకాల్య చాపభ్యము కలిగి యుచులగునాడు. 20000 రూపాయల భూస్థితి కలవాడు. కొంతకాలము బునినడిస వాడుగూడ. ఇంట నండిటి తానుదిన్నె తిడియే వెట్టుబుడలేదు నా రిపిడి తాను లేకు. ఆకారముచే జీవించి చింతించి దుష్టవ్యాధిపీడితుడై, యొకవాడు ముడుసలని కుమారులను బయటికిబంపి మమ్మనకు త్రాడుతగిలింది వారిరెండవదివరతో గొంతున కట్టివేసి కొని మరణింపెనట. ఈవిధముగనే యింకొక యువకుడుగూడ మరణించెనట. ఆయూర వరుకగలవారు చాలజనులు కలరు.

వేవనగొల్పి నీర్మిగులతో కొన్నిగుట్టలల్ల కేరితిమి. అచ్చటగూడ బరిసీతులైయున్నవి. కాని తక్కువకూలికి పరిచేయి మగవారెక్కువలేదు. నూలుకడకు శ్రీలూమాత్రము కలరు. ఏడుగురు కడుకగలరు

నెల్లూరు సవార్దినేటు జడ్డి కోర్టులో

అసలు 19 7 సం. నె 52 రు

యాయకల్ల సకలమైనవారికి తెలియజేసడ మేమనగా శ్రీ కొన్నావడ వేవనగొల్పి ప్రస్తీపములో రెండు భూలియిని వి గనక కడకు (ప్రస్తీపము) కావలయునని కోరవారు దరఖాస్తులను 1924 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి 20 తేది 20 తొగల నెల్లూరు సబుకోర్టువారికి కంపుతూ నదరు తేదినాటికి నలు కొద్దలో హాజరుగా వుండవలెను.

1924 సంవత్సరం పిధమి నెల 2 వ తేది.

ఏ. ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యర్, సవార్దినేటు జడ్డి.

Advertisement for Messrs. T. H. Khanna, 22, Linga Chetty Street, Madras. The ad is framed with decorative borders and contains text in Telugu regarding legal services.

కపహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహా రూ 1-6-0 దగ్గు క్యాసకోశములందు బలహీనతలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు కైత్యమునలన ఏర్పడిన దగ్గు. కితకాలమున ప్రబలిండు దగ్గు. క్యాసకోశముల నూత్ని నాళములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బుసము, తుయదగ్గు దగ్గుకు సేవించవలసిన మందు దగ్గు విధమును బట్టి యుండును. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఫిబ్రవరి 7-వ తేది గురువారము

Table with multiple columns listing market prices for various goods like rice, oil, and other commodities. It includes sub-sections like (1) భాగ్యములు, (2) వర్ష భాగ్యములు, (3) నూనె వస్తువులు, (4) చిల్లర వస్తువులు, (5) ఇనుము, (6) లోహములు, and (7) రంగులు ఆలిజరైన.

కుప్పుకు తెలము

డబ్బీ 1-కి వెల రు. 0.8-0 వి. పి. సహా 0 13.0 ఈతెలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుప్పులకు రాయుటకు ఉపయోగించును. అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు.

లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

ఈ ఆమూల్యమైన మూత్రము మొదటిరంగ కస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అతిమణికాయలగు వన మూలికలు చేర్చి రియోనియబడినది. అక్షేపకరమగు ఏవస్తువుకాని యిందులో చేరుకులేదు. వర్షిద్దము, చాలురు, బాలికలు, యశ్వములు తరలబులు, ముసలివారు ప్రతియొక్కరు తీసిని సాధారణకొనము లన్నటికిని ఆన పాశేదముతో వాడతగినది. విడలకు, బాలిశలకు ఇది సంతోదిమిటిది. వేసకు నేలు బుడ్డు ఖచ్చ ఆగుచున్నది. 250-300 మాత్రము గలబుడ్డి 1 కి 0.4-0, 6 బుడ్డురు 1.4-0 పోస్తుఖచ్చలేదు. ఈ దిగున తెలుపబడిన ఔషధములు అది ఏ యే వ్యాధికి గుణమిచ్చునట్లు తెలుపబడినవి అందుకు యెలాటి సందేహమేలేదు. తప్పుక వాడి చూడుడు. (1) సారస్వతానందం:—రక్తకృద్ధి, బుద్ధిప్రసాదిని, భూపకశక్తిని హెచ్చించును. బుడ్డి 1 కి ఫర రు 1.0-0. శాలసుభోదయ:—విష్ణుపిల్లలకు బలమిచ్చు దివ్యదము. తీపుగానుండును. గుణ మత్యద్భుతము 0-12-0. భావనబీక రసాయనం:—పిత్తసంబంధమైన క్యాధులు, వాతులు, అజీర్తి కలూపంచలేపోవును. రు 1.0-0. వాతగజకేసీలేహ్యము:—స్వకాతలములకు అతి దుండగించుట మలబద్ధము మొదలగువాటికి పెట్టింది లిక్షమురు 2. మా ఔషధముల గుణము ఒకసారి కొనివారితే తెలియును. ఒకదఫా మాత్రం కొనిన పిదప ఎన్నడును మాత్రం నే కొనిదరని మాద్యధనమ్యము. పాశేపు వెంకటాచలసంసితులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు, శ్రీ సీతారామకృష్ణకాల, మేమూరు.

